

На основу члана 150. став 3, члана 152. став 5. члана 153. став 4, члана 166. став 2. и чл. 167, 168. и 265. Закона о ваздушном саобраћају („Службени гласник РС”, број 73/10),
Управни одбор Директората цивилног ваздухопловства Републике Србије доноси

**ПРАВИЛНИК
О СЕРТИФИКАЦИЈИ ВАЗДУХОПЛОВА
И ДРУГИХ ВАЗДУХОПЛОВНИХ ПРОИЗВОДА, ДЕЛОВА И УРЕЂАЈА У
ОБЛАСТИ ПЛОВИДБЕНОСТИ И ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И О
ИЗДАВАЊУ ДОЗВОЛА ЗА ОБАВЉАЊЕ ВАЗДУХОПЛОВНО-ТЕХНИЧКЕ
ДЕЛАТНОСТИ ОРГАНИЗАЦИЈАМА ЗА ПРОИЗВОДЊУ И ПРОЈЕКТОВАЊЕ**

Предмет овог правилника

Члан 1.

Овим правилником уређују се услови за: сертификацију ваздухоплова и других ваздухопловних производа, делова и уређаја у области пловидбености и заштите животне средине; издавање потврде о типу и ограничене потврде о типу и њихове измене; издавање потврде о пловидбености ваздухоплова, ограничене потврде о пловидбености ваздухоплова, дозволе за лет и уверења о спремности за употребу; издавање одобрења пројекта поправки; доказивање усклађености са захтевима за заштиту животне средине; издавање потврде о генерисаној буци; идентификовање производа, делова и уређаја; одобравање делова и уређаја; издавање дозвола за обављање ваздухопловно-техничке делатности организацијама за производњу и организацијама за пројектовање и издавање налога за пловидбеност.

Овај правилник не примењује се на ваздухоплове који су наведени у Анексу II Уредбе (ЕЗ) Европског парламента и Савета бр. 216/2008 од 20. фебруара 2008. године о основним правилима у области цивилног ваздухопловства и оснивању Европске агенције за безбедност ваздушног саобраћаја, којом се укидају Упутство Савета 91/670/ЕЕЗ, Уредба (ЕЗ) бр. 1592/2002 и Упутство 2004/36/ЕЗ.

Преузимање Уредбе Комисије (ЕЗ) бр. 1702/2003

Члан 2.

Овим правилником се, уз прилагођавање праву Републике Србије, преузима Уредба Комисије (ЕЗ) бр. 1702/2003 од 24. септембра 2003. године којом се утврђују правила за извршење за сертификацију ваздухоплова и са њима повезаних производа, делова и уређаја, у области пловидбености и заштите животне средине, као и за одобравање организација за пројектовање и организација за производњу.

Уредба Комисије (ЕЗ) бр. 1702/2003 преузима се у пречишћеном тексту који је израдио Директорат цивилног ваздухопловства Републике Србије и који обухвата: Уредбу Комисије (ЕЗ) бр. 1702/2003 од 24. септембра 2003. године; Уредбу Комисије (ЕЗ) бр. 381/2005 од 7. марта 2005. године; Уредбу Комисије (ЕЗ) бр. 706/2006 од 8. маја 2006. године; Уредбу Комисије (ЕЗ) бр. 335/2007 од 28. марта 2007. године; Уредбу Комисије (ЕЗ) бр. 375/2007 од 30. марта 2007. године; Уредбу Комисије (ЕЗ) бр. 1057/2008 од 27. октобра 2008. године и Уредбу Комисије (ЕЗ) бр. 1194/2009 од 30. новембра 2009. године.

Пречишћени текст Уредбе Комисије (ЕЗ) бр. 1702/2003 даје се у Прилогу овог правилника.

Значење појединих појмова у овом правилнику

Члан 3.

Поједини појмови који се користе у овом правилнику имају следеће значење:

1) *ЕСАА* споразум означава Мултилатерални споразум између Европске заједнице и њених држава чланица, Републике Албаније, Босне и Херцеговине, Републике Бугарске, Републике Хрватске, Бивше Југословенске Републике Македоније, Републике Исланд, Републике Црне Горе, Краљевине Норвешке, Румуније, Републике Србије и Мисије привремене управе Уједињених нација на Косову (у складу са Резолуцијом Савета безбедности УН 1244 од 10. јуна 1999) о успостављању Заједничког европског ваздухопловног подручја;

2) Појам „Агенција” или „*EASA*” означава Европску агенцију за безбедност ваздушног саобраћаја (*European Aviation Safety Agency*);

3) Појам „Основна уредба” који се користи у Прилогу овог правилника, означава Уредбу (ЕЗ) Европског парламента и Савета бр. 216/2008 од 20. фебруара 2008. године о основним правилима у области цивилног ваздухопловства и оснивању Европске агенције за безбедност ваздушног саобраћаја, којом се укидају Упутство Савета 91/670/ЕЕЗ, Уредба (ЕЗ) бр. 1592/2002 и Упутство 2004/36/ЕЗ. Основна уредба је преузета у законодавство Републике Србије Правилником о основним правилима у области цивилног ваздухопловства и надлежностима Европске агенције за безбедност цивилног ваздухопловства („Службени гласник РС”, број 68/10);

4) Појам „Чикашка конвенција” који се користи у Прилогу овог правилника означава Конвенцију о међународном цивилном ваздухопловству и Анексе уз Конвенцију, која је потписана у Чикагу 7. децембра 1944. године.

5) Појмови „Заједница”, „прописи Заједнице” и „држава чланица” који се користе у Прилогу овог правилника тумаче се сагласно тачкама 2. и 3. Анекса II *ЕСАА* споразума и одговарајућим одредбама Лисабонског уговора којим се мења и допуњује Уговор о Европској Унији и Уговор о оснивању Европске заједнице;

6) Појам „одобрена организација” означава организацију којој је издата дозвола за обављање одређене ваздухопловно-техничке делатности;

7) Појмови „дозвола за обављање делатности организације за производњу” и „дозвола за обављање делатности организације за пројектовање” означавају дозволу за обављање ваздухопловно-техничке делатности која се издаје организацији за производњу, односно организацији за пројектовање;

8) Појам „потврда о буци” означава потврду о генерисаној буци.

Прихватљиви начини усаглашавања и смернице

Члан 4.

У Републици Србији непосредно се примењују Прихватљиви начини усаглашавања (*Acceptable Means of Compliance - AMC*) и смернице (*Guidance Material - GM*) Дела 21 (*Part-21*) за сертификацију ваздухоплова и са њима повезаних производа, делова и уређаја у области пловидбености и заштите животне средине, као и за одобравање организација за пројектовање и организација за производњу, а који су објављени на интернет страницама Агенције.

Прелазне одредбе

Члан 5.

Уверења, дозволе и потврде који су издати или признати на основу прописа који су важили до ступања на снагу овог правилника важе и даље, до истека рока на који су издати, односно до издавања уверења, дозвола и потврда на основу овог правилника, али не дуже од годину дана од дана ступања овог правилника на снагу.

Документа о типу и документа о буци ваздухоплова који су уписани у Регистар ваздухоплова Републике Србије пре ступања на снагу овог правилника, а која нису сагласна овом правилнику, важе најдуже годину дана од дана ступања овог правилника на снагу.

Престанак важења другог прописа

Члан 6.

Ступањем на снагу овог правилника престаје да важи Правилник о сертификацији и пловидбености ваздухоплова и о одобравању организација за производњу и пројектовање („Службени гласник РС”, број 14/10).

Ступање на снагу

Члан 7.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Број 1/0-01-0004/2010-0008
У Београду, 21. децембра 2010. године

Управни одбор

Председник,

Милутин Мркоњић

ПРИЛОГ

Уредба Комисије (ЕЗ) бр. 1702/2003 од 24. септембра 2003. године којом се утврђују правила за извршење за сертификацију ваздухоплова и са њима повезаних производа, делова и уређаја, у области пловидбености и заштите животне средине, као и за одобравање организација за пројектовање и организација за производњу

Област примене и дефиниције

Члан 1.

1. Овом уредбом се, према члану 5. став 5. Основне уредбе и члану 6. став 3. Основне уредбе, уређују заједнички технички захтеви и управни поступци за сертификацију производа, делова и уређаја у области пловидбености и заштите животне средине за:

(а) издавање потврде о типу, ограничене потврде о типу, додатне потврде о типу и промене наведених потврда;

(б) издавање потврде о пловидбености, ограничене потврде о пловидбености, дозволе за лет и уверења о спремности за употребу;

(ц) издавање одобрења пројекта поправки;

(д) показивање испуњености захтева за заштиту животне средине;

(е) издавање потврде о буци;

(ф) идентификовање производа, делова и уређаја;

(г) сертификацију извесних делова и уређаја;

(х) одобравање организација за пројектовање и организација за производњу;

(и) издавање налога за пловидбеност.

2. Поједини изрази који се користе у овој уредби имају следеће значење:

(а) *JAA* означава *Joint Aviation Authorities* (Заједничке ваздухопловне власти);

(б) *JAR* означава *Joint Aviation Requirements* (захтеве Заједничких ваздухопловних власти);

(ц) *Део 21 (Part-21)* означава захтеве и поступке за сертификацију ваздухоплова и са њима повезаних производа, делова и уређаја и одобравање организација за пројектовање и производњу, који су садржани у Анексу ове уредбе;

(д) *Део М (Part-M)* означава одговарајуће захтеве за континуирану пловидбеност усвојене у складу са Основном уредбом.

(е) *седиште (principal place of business)* означава главну управу или регистровано седиште предузећа у којима се одвијају основне финансијске функције и оперативни надзор активности наведених у овој уредби;

(ф) артикал (*article*) означава сваки део и уређај који се користи у цивилном ваздухоплову;

(г) *ETSO (European Technical Standard Order)* означава наредбу о европском техничком стандарду. Наредба о европском техничком стандарду је детаљна спецификација пловидбености коју, ради обезбеђивања усклађености са захтевима из ове уредбе, издаје Агенција као минимални стандард карактеристика одређених артикала;

(х) *EPA (European Part Approval)* јесте Европско одобрење делова. Европско одобрење делова означава да је део произведен према одобреним пројектним подацима који не припадају имаоцу потврде о типу предметног производа, изузев за *ETSO* артикле.

Сертификација производа, делова и уређаја

Члан 2.

1. Сертификати за производе, делове и уређаје издају се према Делу 21.

2. Одступајући од става 1. овог члана, ваздухоплови, укључујући сваки уграђени производ, део и уређај, који нису регистровани у држави чланици изузимају се од примене одељака X и И Дела 21. Такође, они се изузимају и од Одељка П Дела 21, изузев ако је држава чланица прописала идентификационе ознаке ваздухоплова.

3. Ако се у Анексу ове уредбе (Део 21) позива на примену и /или усклађеност са одредбама Анекса I (Део М) Уредбе Комисије (ЕЗ) бр. 2042/2003 и држава чланица изабере да, сходно члану 7(3)(а) и (б) те уредбе, не примењује тај Део до 28. септембра 2008. године, уместо тога примењују се одговарајући национални прописи до тог датума.

Наставак важења потврда о типу и са њима повезаних потврда о пловидбености

Члан 2а

1. На производе за које је пре 28. септембра 2003. године држава чланица издала потврду о типу или документ који допушта издавање потврде о пловидбености, примењују се следеће одредбе:

(а) Сматра се да производ има потврду о типу која је издата према овој уредби ако:

(i) је његова основа за сертификацију типа била:

– *ЈАА* основа за сертификацију типа – за производе који су сертифицирани према поступцима *ЈАА*, као што је то наведено у њиховој *ЈАА* листи података, или

– за друге производе, основа за сертификацију типа, као што је то наведено у листи података уз потврду о типу државе пројекта, ако је држава пројекта:

– држава чланица, изузев ако Агенција, водећи пре свега рачуна о важећим правилима о пловидбености (кодовима пловидбености) и оперативном искуству, утврди да наведена основа за сертификацију типа не омогућава ниво безбедности који је еквивалентан нивоу безбедности који захтева Основна уредба и ова уредба, или

– држава с којом је држава чланица закључила двострани споразум који се тиче пловидбености или други сличан аранжман према коме су ови производи сертифицирани на основу правила о пловидбености те државе пројекта, изузев ако Агенција утврди да наведена правила о пловидбености или оперативном искуству или систем безбедности те државе пројекта не омогућавају ниво безбедности који је еквивалентан оном који се захтева Основном уредбом и овом уредбом.

Агенција обавља прву процену дејстава одредаба друге алинеје ове тачке да би за Комисију припремила мишљење, укључујући и могуће измене и допуне ове уредбе.

(ii) су на производ примењени захтеви за заштиту животне средине који су наведени у Анексу 16. Чикашке конвенције;

(iii) су примењени налози за пловидбеност државе пројекта.

(б) Сматра се да је пројекат појединачног ваздухоплова који је био уписан у регистар ваздухоплова државе чланице пре 28. септембра 2003. године, одобрен према овој уредби, ако:

(i) је његов основни пројекат типа део потврде о типу из тачке (а) овог става;

(ii) су све промене овог основног пројекта типа, за које не одговара ималац потврде о типу, одобрене;

(iii) су испуњени сви налози за пловидбеност које је држава чланица, као држава регистрације, издала или прихватила пре 28. септембра 2003. године, укључујући све промене налога за пловидбеност државе пројекта, с којима се држава чланица, као држава регистрације, сложила.

(ц) Агенција одређује потврде о типу за производе који нису усклађени са захтевима из тачке (а) овог става до 28. марта 2007. године.

(д) Агенција одређује листу података о буци уз потврду о типу за све производе из тачке (а) овог става до 28. марта 2007. године. До тада, државе чланице могу да издају потврде о буци према важећим националним прописима.

2. На производе за које је 28. септембра 2003. године био у току поступак сертификације типа при *ЈАА* или у држави чланица, примењује се следеће:

(а) као референца користи се пројекат који је највише напредовао ако се поступак сертификације за производ води у више држава чланица;

(б) не примењује се тачка 21А.15 (а), (б) и (ц) Дела 21;

(ц) одступајући од тачке 21А.17(а) Дела 21, основу за сертификацију типа одређује *ЈАА* или, по потреби, држава чланица, на дан подношења захтева за одобрење;

(д) сматра се да је налазе о усклађености који су утврђени према поступцима *ЈАА* или државе чланице утврдила Агенција, ради усклађивања са тачком 21А.20 (а) и (б) Дела 21.

3. На производе који имају националну потврду о типу или њен еквивалент и за које поступак одобравања промене који води држава чланица још није окончан у време када потврда о типу мора да буде у складу са овом уредбом, примењује се следеће:

(а) као референца користи се пројекат који је највише напредовао ако се поступак одобравања води у више држава чланица;

(б) не примењује се тачка 21А.93 Дела 21;

(ц) основу за сертификацију типа одређује *ЈАА* или, по потреби, држава чланица на дан подношења захтева за одобрење промене;

(д) сматра се да је налазе о усклађености који су утврђени према поступцима *ЈАА* или државе чланице утврдила Агенција, ради усклађивања са тачком 21А.103 (а) (2) и (б) Дела 21.

4. За производе који имају националну потврду о типу или њен еквивалент и за које поступак одобравања пројекта већих поправки, који води држава чланица, још није окончан у време када потврда о типу мора да буде одређена према овој уредби, сматра се да је налазе који су утврђени према поступцима *ЈАА* или државе чланице утврдила Агенција, ради усклађивања са тачком 21А.433(а) Дела 21.

5. Сматра се да је потврда о пловидбености коју издаје држава чланица и којом се исказује усклађеност са потврдом о типу из става 1. овог члана, усклађена са овом уредбом.

Наставак важења додатне потврде о типу

Члан 26

1. Додатна потврда о типу коју је издала држава чланица према поступцима *ЈАА* или одговарајућим националним поступцима и промене производа предложене од лица која нису имаоци потврде о типу за производ, које је држава чланица одобрила према одговарајућим националним поступцима, сматрају се за додатну потврду о типу и промену који су издати према овој уредби, ако су важили 28. септембра 2003. године.

2. На додатну потврду о типу у погледу које је држава чланица 28. септембра 2003. године спроводила поступак сертификације према одговарајућим поступцима *ЈАА* за додатне потврде о типу, и на већу промену производа предложену од лица која нису имаоци потврде о типу за производ, за коју је држава чланица 28. септембра 2003. године спроводила поступак сертификације према одговарајућим националним поступцима, примењује се следеће:

(а) као референца користи се пројекат који је највише напредовао ако поступак сертификације води више држава чланица;

(б) не примењује се тачка 21А.113 (а) и (б) Дела 21;

(ц) одговарајућа основа за сертификацију типа је она коју је одредио *ЈАА* или, по потреби, држава чланица, на дан подношења захтева за додатну потврду о типу или за одобрење веће промене;

(д) сматра се да је налазе о усклађености који су утврђени према поступцима *ЈАА* или државе чланице утврдила Агенција, ради усклађивања са тачком 21А.115(а) Дела 21.

Стално коришћење одређених ваздухоплова који су регистровани у државама чланицама

Члан 2ц

1. За ваздухоплове за које се не сматра да имају потврду о типу издату према члану 2а став 1. тачка (а) ове уредбе, за које је држава чланица издала потврду о пловидбености пре него што је Уредба (ЕЗ) бр. 1702/2003 у њој почела да се примењује, а који су на тај дан били уписани у њен регистар и били су још у њеном регистру и 28. марта 2007. године, комбинација следећег сматра се довољном да конституише одговарајуће посебне спецификације пловидбености издате према овој уредби:

(а) листа података уз потврду о типу и листа података о буци уз потврду о типу или еквивалентни документи државе пројекта, под условом да је држава пројекта закључила одговарајући радни споразум (*arrangements*) са Агенцијом, према члану 27. Основне уредбе, који обухвата и континуирану пловидбеност пројекта оваквог ваздухоплова;

(б) захтеви за заштиту животне средине који су утврђени у Анексу 16. Чикашке конвенције, ако су примењиви на овакав ваздухоплов;

(ц) обавезни подаци државе пројекта о континуираној пловидбености.

2. Посебне спецификације пловидбености допуштају настављање оних врста операција које су овакви ваздухоплови могли да обављају 28. марта 2007. године и важе до 28. марта 2008. године, изузев ако се пре тога не замене одобрењем пројекта и одобрењем везаним за заштиту животне средине које издаје Агенција према овој уредби. Сходно Делу 21, Одељак Х, државе чланице издају ограничену потврду о пловидбености за овакве ваздухоплове, ако се покаже да су усклађени са овим спецификацијама.

3. Комисија може да продужи рок из става 2. овог члана за највише 18 месеци за ваздухоплове одређеног типа, под условом да је Агенција предузела поступак сертификације тог типа ваздухоплова пре 28. марта 2008. године и да Агенција сматра да он може да се оконча у додатном року. Агенција обавештава у том случају Комисију о својој одлуци.

Наставак важења сертификата за делове и уређаје

Члан 2д

1. Сматра се да су одобрења за делове и уређаје које је издала држава чланица и која су важила 28. септембра 2003. године издати према овој уредби.

2. На делове и уређаје за које је држава чланица 28. септембра 2003. године спроводила поступак одобравања или овлашћивања примењује се следеће:

(а) као референца користи се пројекат који је највише напредовао ако је поступак овлашћивања спроводило више држава чланица;

(б) не примењује се тачка 21А.603 Дела 21;

(ц) одговарајући подаци који се захтевају у тачки 21А.605 Дела 21 јесу они које одреди држава чланица на дан подношења захтева за одобравање или овлашћивање;

(д) сматра се да је налазе о усклађености утврђене према поступцима одговарајуће државе чланице – утврдила Агенција, ради усклађивања са тачком 21А.606(б) Дела 21.

Дозвола за лет

Члан 2е

Услови за издавање дозволе за лет или неке друге потврде о пловидбености које су државе чланице одредиле пре 28. марта 2007. године за ваздухоплове којима нису биле издате потврде о пловидбености или ограничене потврде о пловидбености према овој уредби, сматрају се условима који су одређени према овој уредби, ако Агенција до 28. марта 2008. године не установи да они не обезбеђују еквивалентни ниво безбедности који захтева Уредба (ЕЗ) бр. 216/2008 или ова уредба.

Дозвола за лет или друга потврда о пловидбености које је држава чланица издала пре 28. марта 2007. године за ваздухоплове којима није била издата потврда о пловидбености или ограничена потврда о пловидбености према овој уредби, сматра се као дозвола за лет издата према овој уредби све до 28. марта 2008. године.

Организације за пројектовање

Члан 3.

1. Организација која је одговорна за пројектовање производа, делова и уређаја или за њихове промене или поправке показује своју оспособљеност у складу са Делом 21.

2. Одступајући од става 1. овог члана, организација чије је седиште у држави која није држава чланица може да покаже своју оспособљеност поседовањем сертификата који је издала та држава за производ, део и уређај за који се подноси захтев ако је:

(а) та држава истовремено држава пројекта;

(б) Агенција утврдила да је у тој држави предвиђен једнако независан ниво провере усклађености као у овој уредби и који се спроводи путем еквивалентног система одобравања организације или непосредним учешћем надлежног органа те државе.

3. Дозволе за обављање делатности организације за пројектовање које је држава чланица издала или признала према захтевима и поступцима *ЈАА* које су важиле пре 28. септембра 2003. године сматрају се усклађенима са овом уредбом. У том случају, рок за отклањање налаза нивоа 2 из Одељка Ј Дела 21 не може да буде дужи од једне године, ако се налаз односи на разлике са *JAR* који се претходно примењивао.

4. Ималац потврде о типу који на дан 28. септембра 2003. године нема одговарајућу дозволу за обављање делатности организације за пројектовање издату према важећим поступцима *ЈАА*, показује своју оспособљеност према условима из тачке 21А.14 Дела 21, пре 28. септембра 2005. године.

5. Организација која је подносилац захтева за додатну потврду о типу, одобрење пројекта већих поправки или одобрење пројекта помоћног уређаја за напајање, а која 28. септембра 2003. године нема одговарајућу дозволу за обављање делатности организације за пројектовање издату од државе чланице према одговарајућим поступцима *ЈАА*, показује своју оспособљеност пре 28. септембра 2005. године према Делу 21, тачкама 21А.112А и 21А.432Б или, код помоћног уређаја за напајање, према тачки 21А.602Б.

6. На организације за које држава чланица води поступак одобравања организације за пројектовање 28. септембра 2003. године према одговарајућим поступцима *ЈАА*:

1. не примењује се тачка 21А.234 Дела 21;

2. сматра се да је налазе о усклађености који су утврђени према поступцима *ЈАА* утврдила Агенција, ради усклађивања са тачком 21А.245 Дела 21.

Организације за производњу

Члан 4.

1. Организација која је одговорна за производњу производа, делова и уређаја показује своју оспособљеност у складу са одредбама Дела 21.

2. Одступајући од става 1. овог члана, произвођач чије је седиште у држави која није држава чланица може да покаже оспособљеност поседовањем сертификата који је издала та држава за производ, део и уређај за који подноси захтев ако је:

(а) та држава истовремено држава произвођача;

(б) Агенција утврдила да је у тој држави предвиђен једнако независан ниво провере усклађености као у овој уредби и који се спроводи путем еквивалентног система одобравања организације или непосредним учешћем надлежног органа те државе.

3. Дозволе за обављање делатности организације за производњу које је држава чланица издала или признала према захтевима и поступцима *ЈАА* и које су важиле пре 28. септембра 2003. године сматрају се усклађенима са овом уредбом. У том случају, рок за отклањање налаза нивоа 2 из Одељка Г Дела 21 не може да буде дужи од једне године, ако се налази односе на разлике са *JAR* који је претходно важио.

4. Организација мора да покаже своју оспособљеност према овој уредби до 28. септембра 2005. године.

5. Док организација за производњу не докаже своју оспособљеност према одељцима Ф и Г Дела 21, изјаве о усклађености и уверења о спремности за употребу које је она издала према важећим националним прописима, сматрају се као издати према овој уредби.

6. За организације за које држава чланица води поступак одобравања организације за производњу 28. септембра 2003. године према одговарајућим поступцима *ЈАА*:

(а) не примењује се тачка 21А.134 Дела 21;

(б) сматра се да је налазе који су утврђени према поступцима *ЈАА*, утврдила Агенција, ради усклађивања са тачком 21А.145 Дела 21.

Ступање на снагу

Члан 5.

1. Ова уредба ступа на снагу 28. септембра 2003. године, изузев тачке 21А.804 (а) (3) Дела 21 која ступа на снагу 28. марта 2004. године и Одељка Х Дела 21 који ступа на снагу 28. септембра 2004. године.

2. Одступајући од тачке 21А.159 Дела 21, државе чланице могу да издају дозволе за обављање делатности са ограниченим роком важења до 28. септембра 2007. године.

3. Одступајући од тачке 21А.181 Дела 21, државе чланице могу да издају сертификате са ограниченим роком важења до 28. септембра 2008. године.

4. Ако држава чланица примењује ставове 2. и 3. овог члана, о томе обавештава Комисију и Агенцију.

5. Одступајући од става 1. овог члана, организације за производњу одобрене према Секцији А, Одељцима Ф и Г Анекса (Део 21) ове уредбе, могу да наставе да издају уверења о спремности за употребу или изјаве о усклађености коришћењем *EASA* обрасца 1 прво издање, као што је то предвиђено у Додатку I Анекса (Део 21) ове уредбе, а до 28. септембра 2010. године.

АНЕКС

ДЕО 21

Сертификација ваздухоплова и с њима повезаних производа, делова и уређаја и одобравање организација за пројектовање и производњу

Садржај

21.1 Опште

СЕКЦИЈА А - ТЕХНИЧКИ ЗАХТЕВИ

ОДЕЉАК А - ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

21А.1 Област примене

21А.2 Деловање лица која нису подносиоци захтева за издавање сертификата или имаоци сертификата

21А.3 Откази, грешке у раду и кварови

21А.3Б Налог за пловидбеност

21А.4 Усклађивање пројектовања и производње

ОДЕЉАК Б – ПОТВРДА О ТИПУ И ОГРАНИЧЕНА ПОТВРДА О ТИПУ

21А.11 Област примене

21А.13 Подобност

21А.14 Показивање оспособљености

21А.15 Захтев

21А.16А Правила о пловидбености

21А.16Б Посебни услови

21А.17 Основа за сертификацију типа

21А.18 Одређивање одговарајућих захтева за заштиту животне средине и сертификационих захтева

21А.19 Промене због којих је потребна нова потврда о типу

- 21A.20 Усклађеност са основом за сертификацију типа и захтевима за заштиту животне средине
- 21A.21 Издавање потврде о типу
- 21A.23 Издавање ограничене потврде о типу
- 21A.31 Пројекат типа
- 21A.33 Прегледи и испитивања
- 21A.35 Пробни летови
- 21A.41 Потврда о типу
- 21A.44 Обавезе имаоца
- 21A.47 Преносивост
- 21A.51 Трајање и стално важење
- 21A.55 Вођење евиденције
- 21A.57 Приручници
- 21A.61 Упутства за континуирану пловидбеност

(ОДЕЉАК Ц - НЕ ПРИМЕЊУЈЕ СЕ)

ОДЕЉАК Д – ПРОМЕНА ПОТВРДЕ О ТИПУ И ОГРАНИЧЕНЕ ПОТВРДЕ О ТИПУ

- 21A.90 Област примене
- 21A.91 Класификација промена пројекта типа
- 21A.92 Подобност
- 21A.93 Захтев
- 21A.95 Мање промене
- 21A.97 Веће промене
- 21A.101 Одређивање сертификационих захтева и захтева за заштиту животне средине
- 21A.103 Издавање одобрења
- 21A.105 Вођење евиденције
- 21A.107 Упутства за континуирану пловидбеност

21A.109 Обавезе и *EPA* ознаке

ОДЕЉАК Е - ДОДАТНА ПОТВРДА О ТИПУ

21A.111 Област примене

21A.112А Подобност

21A.112.Б Показивање оспособљености

21A.113 Захтев за додатну потврду о типу

21A.114 Показивање усклађености

21A.115 Издавање додатне потврде о типу

21A.116 Преносивост

21A.117 Промене оног дела производа за који важи додатна потврда о типу

21A.118А Обавезе и *EPA* ознаке

21A.118Б Трајање и стално важење

21A.119 Приручници

21A.120 Упутства за континуирану пловидбеност

ОДЕЉАК Ф - ПРОИЗВОДЊА БЕЗ ДОЗВОЛЕ ЗА ОБАВЉАЊЕ ДЕЛАТНОСТИ ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЗА ПРОИЗВОДЊУ

21A.121 Област примене

21A.122 Подобност

21A.124 Захтев

21A.125А Издавање писма о сагласности

21A.125Б Налази

21A.125Ц Трајање и стално важење

21A.126 Систем контроле производње

21A.127 Испитивања: ваздухоплов

21A.128 Испитивања: мотори и елисе

21A.129 Обавезе произвођача

21A.130 Изјава о усклађености

ОДЕЉАК Г - ДОЗВОЛА ЗА ОБАВЉАЊЕ ДЕЛАТНОСТИ ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЗА ПРОИЗВОДЊУ

21A.131 Област примене

21A.133 Подобност

21A.134 Захтев

21A.135 Издавање дозволе за обављање делатности организације за производњу

21A.139 Систем квалитета

21A.143 Приручник

21A.145 Захтеви за дозволу за обављање делатности

21A.147 Промене у одобреној организацији за производњу

21A.148 Промена места

21A.149 Преносивост

21A.151 Услови из дозволе

21A.153 Промена услова из дозволе

21A.157 Провере

21A.158 Налази

21A.159 Трајање и стално важење

21A.163 Права

21A.165 Обавезе имаоца

ОДЕЉАК Х - ПОТВРДА О ПЛОВИДБЕНОСТИ И ОГРАНИЧЕНА ПОТВРДА О ПЛОВИДБЕНОСТИ

21A.171 Област примене

21A.172 Подобност

21A.173 Класификација

21A.174 Захтев

- 21A.175 Језик
- 21A.177 Измене, допуне и преиначења
- 21A.179 Преносивост и поновно издавање у држави чланици
- 21A.180 Инспекција
- 21A.181 Трајање и стално важење
- 21A.182 Идентификација ваздухоплова

ОДЕЉАК И - ПОТВРДА О БУЦИ

- 21A.201 Област примене
- 21A.203 Подобност
- 21A.204 Захтев
- 21A.207 Измене, допуне и преиначења
- 21A.209 Преносивост и поновно издавање у држави чланици
- 21A.210 Инспекција
- 21A.211 Трајање и стално важење

ОДЕЉАК Ј – ДОЗВОЛА ЗА ОБАВЉАЊЕ ДЕЛАТНОСТИ ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЗА ПРОЈЕКТОВАЊЕ

- 21A.231 Област примене
- 21A.233 Подобност
- 21A.234 Захтев
- 21A.235 Издавање дозволе за обављање делатности организације за пројектовање
- 21A.239 Систем обезбеђења пројеката
- 21A.243 Подаци
- 21A.245 Захтеви за дозволу за обављање делатности
- 21A.247 Промене у систему обезбеђења пројеката
- 21A.249 Преносивост
- 21A.251 Услови из дозволе

- 21A.253 Промене услова из дозволе
- 21A.257 Провере
- 21A.258 Налази
- 21A.259 Трајање и стално важење
- 21A.263 Права
- 21A.265 Обавезе имаоца

ОДЕЉАК К - ДЕЛОВИ И УРЕЂАЈИ

- 21A.301 Област примене
- 21A.303 Усклађеност с важећим захтевима
- 21A.305 Одобравање делова и уређаја
- 21A.307 Спремност делова и уређаја за уградњу

(ОДЕЉАК Л - НЕ ПРИМЕЊУЈЕ СЕ)

ОДЕЉАК М - ПОПРАВКЕ

- 21A.431 Област примене
- 21A.432А Подобност
- 21A.432Б Показивање оспособљености
- 21A.433 Пројекат поправке
- 21A.435 Класификација поправки
- 21A.437 Издавање одобрења пројекта поправки
- 21A.439 Производња делова за поправку
- 21A.441 Уградња поправке
- 21A.443 Ограничења
- 21A.445 Непоправљена оштећења
- 21A.447 Вођење евиденције
- 21A.449 Упутства за континуирану пловидбеност

21A.451 Обавезе и ознаке *EPA*

(ОДЕЉАК Н - НЕ ПРИМЕЊУЈЕ СЕ)

ОДЕЉАК О - НАРЕДБА О ЕВРОПСКОМ ТЕХНИЧКОМ СТАНДАРДУ

21A.601 Област примене

21A.602А Подобност

21A.602Б Показивање оспособљености

21A.603 Захтев

21A.604 *ETSO* овлашћење за помоћни уређај за напајање (*APU*)

21A.605 Захтеви у погледу података

21A.606 Издавање *ETSO* овлашћења

21A.607 Права имаоца *ETSO* овлашћења

21A.608 Изјава о пројекту и перформансама (*DDP*)

21A.609 Обавезе имаоца *ETSO* овлашћења

21A.610 Одобравање одступања

21A.611 Промене пројекта

21A.613 Вођење евиденције

21A.615 Инспекција коју врши Агенција

21A.619 Трајање и стално важење

21A.621 Преносивост

ОДЕЉАК П - ДОЗВОЛА ЗА ЛЕТ

21A.701 Област примене

21A.703 Подобност

21A.705 Надлежни орган

21A.707 Захтев за дозволом за лет

21A.708 Услови лета

21A.709 Захтев за одобравање услова лета

- 21A.710 Одобравање услова лета
- 21A.711 Издавање дозволе за лет
- 21A.713 Промене
- 21A.715 Језик
- 21A.719 Преносивост
- 21A.72 Инспекција
- 21A.723 Трајање и стално важење
- 21A.725 Продужење важења дозволе за лет
- 21A.727 Обавезе имаоца дозволе за лет
- 21A.729 Вођење евиденције

ОДЕЉАК Q - ИДЕНТИФИКАЦИЈА ПРОИЗВОДА, ДЕЛОВА И УРЕЂАЈА

- 21A.801 Идентификација производа
- 21A.803 Поступање са идентификованим подацима
- 21A.804 Идентификација делова и уређаја
- 21A.805 Идентификација критичних делова
- 21A.807 Идентификација *ETSO* артикала

СЕКЦИЈА Б - ПОСТУПЦИ ЗА НАДЛЕЖНЕ ОРГАНЕ

ОДЕЉАК А - ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

- 21Б.5 Област примене
- 21Б.20 Обавезе надлежног органа
- 21Б.25 Захтеви поводом организације надлежног органа
- 21Б.30 Документовани поступци
- 21Б.35 Промене у организацији и поступцима
- 21Б.40 Решавање спорова
- 21Б.45 Извештавање/координација

21Б.55 Вођење евиденције

21Б.60 Налог за пловидбеност

ОДЕЉАК Б - ПОТВРДА О ТИПУ И ОГРАНИЧЕНА ПОТВРДА О ТИПУ

(ОДЕЉАК Ц - НЕ ПРИМЕЊУЈЕ СЕ)

ОДЕЉАК Д- ПРОМЕНЕ ПОТВРДЕ О ТИПУ И ОГРАНИЧЕНЕ ПОТВРДЕ О ТИПУ

ОДЕЉАК Е - ДОДАТНА ПОТВРДА О ТИПУ

ОДЕЉАК Ф - ПРОИЗВОДЊА БЕЗ ДОЗВОЛЕ ЗА ОБАВЉАЊЕ ДЕЛАТНОСТИ
ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЗА ПРОИЗВОДЊУ

21Б.120 Испитивање

21Б.125 Налази

21Б.130 Издавање писма о сагласности

21Б.135 Одржавање писма о сагласности

21Б.140 Промена писма о сагласности

21Б.145 Ограничење, суспензија и стављање ван снаге писма о сагласности

21Б.150 Вођење евиденције

ОДЕЉАК Г – ДОЗВОЛА ЗА ОБАВЉАЊЕ ДЕЛАТНОСТИ ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЗА
ПРОИЗВОДЊУ

21Б.220 Испитивање

21Б.225 Налази

21Б.230 Издавање сертификата

21Б.235 Стални надзор

21Б.240 Промене дозволе за обављање делатности организације за производњу

21Б.245 Суспензија и стављање ван снаге дозволе за обављање делатности
организације за производњу

21Б.260 Вођење евиденције

ОДЕЉАК Х - ПОТВРДА О ПЛОВИДБЕНОСТИ И ОГРАНИЧЕНА ПОТВРДА О
ПЛОВИДБЕНОСТИ

- 21Б.320 Испитивање
- 21Б.325 Издавање потврде о пловидбености
- 21Б.326 Потврда о пловидбености
- 21.Б.327 Ограничена потврда о пловидбености
- 21Б.330 Суспензија и стављање ван снаге потврде о пловидбености и ограничене потврде о пловидбености
- 21Б.345 Вођење евиденције

ОДЕЉАК И - ПОТВРДА О БУЦИ

- 21Б.420 Испитивање
- 21Б.425 Издавање потврде о буци
- 21Б.430 Суспензија и стављање ван снаге потврде о буци
- 21Б.445 Вођење евиденције

ОДЕЉАК Ј - ДОЗВОЛА ЗА ОБАВЉАЊЕ ДЕЛАТНОСТИ ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЗА ПРОЈЕКТОВАЊЕ

ОДЕЉАК К - ДЕЛОВИ И УРЕЂАЈИ

(ОДЕЉАК Л - НЕ ПРИМЕЊУЈЕ СЕ)

ОДЕЉАК М - ПОПРАВКЕ

(ОДЕЉАК Н - НЕ ПРИМЕЊУЈЕ СЕ)

ОДЕЉАК О - НАРЕДБА О ЕВРОПСКОМ ТЕХНИЧКОМ СТАНДАРДУ

ОДЕЉАК П - ДОЗВОЛА ЗА ЛЕТ

- 21Б.520 Испитивање
- 21Б.525 Издавање дозволе за лет
- 21Б.530 Стављање ван снаге дозволе за лет
- 21Б.545 Вођење евиденције

ОДЕЉАК Q - ИДЕНТИФИКАЦИЈА ПРОИЗВОДА, ДЕЛОВА И УРЕЂАЈА

ДОДАЦИ - EASA ОБРАСЦИ

21.1 Опште

За потребе овог Дела, „надлежни орган” је:

- (а) за организације које имају седиште у држави чланица, орган кога именује та држава чланица; или Агенција ако то захтева држава чланица;
- (б) Агенција, за организације које имају седиште у држави која није чланица.

СЕКЦИЈА А ТЕХНИЧКИ ЗАХТЕВИ

ОДЕЉАК А ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

21А.1 Област примене

Ова секција садржи опште одредбе о правима и обавезама подносиоца захтева и имаоца било којих сертификата који су издати или ће бити издати према овој секцији.

21А.2 Деловање лица која нису подносиоци захтева за издавање сертификата или имаоци сертификата

Радње и обавезе које мора да испуни подносилац захтева или ималац сертификата за производ, део или уређај по овој секцији може, у његово име, да предузме друго физичко или правно лице, ако подносилац захтева или ималац сертификата покаже да је закључио уговор с другим лицем којим се обезбеђује да се обавезе имаоца сертификата правилно испуњавају или да ће правилно да се испуњавају.

21А.3 Откази, грешке у раду и кварови

(а) Систем за прикупљање, испитивање и анализу података. Ималац потврде о типу, ограничене потврде о типу, додатне потврде о типу, *ETSO* овлашћења, одобрења пројекта већих поправки или другог одговарајућег одобрења за које се сматра да је издато према овој уредби, мора да има успостављен систем за прикупљање, испитивање и анализу извештаја и података који се односи на отказе, грешке у раду и кварове или друге догађаје који проузрокују или могу да проузрокују негативне последице по континуирану пловидбеност производа, дела или уређаја обухваћених потврдом о типу, ограниченом потврдом о типу, додатном потврдом о типу, *ETSO* овлашћењем, одобрењем пројекта већих поправки или другим одговарајућим одобрењем за које се сматра да је издато према овој уредби. Подаци о овом систему доступни су свим познатим корисницима производа, делова или уређаја и, на његов захтев, лицу које је на то овлашћено другим повезаним правилима за извршење.

(б) Извештавање Агенције

1. Ималац потврде о типу, ограничене потврде о типу, додатне потврде о типу, *ETSO* овлашћења, одобрења пројекта већих поправки или другог одговарајућег одобрења за које се сматра да је издато према овој уредби извештава Агенцију о њему познатом

отказу, грешци у раду, квару или сваком другом догађају који је у вези је са производом, делом или уређајем који су обухваћени потврдом о типу, ограниченом потврдом о типу, додатном потврдом о типу, *ETSO* овлашћењем, одобрењем пројекта већих поправки или другим одговарајућим одобрењем за које се сматра да је издато према овој уредби, а који има или би могао да има за последицу стање опасно по безбедност.

2. Обавештења се подносе у облику и на начин који одреди Агенција, што пре, а најкасније 72 сата од утврђивања стања опасног по безбедност, изузев ако посебне околности то спречавају.

(ц) Испитивање пријављених догађаја

1. Ако је догађај који је пријављен према ставу (б) или према тачкама 21А.129(ф)(2) или 21А.165(ф)(2), резултат недостатка у пројекту или производњи, ималац потврде о типу, ограничене потврде о типу, додатне потврде о типу, *ETSO* овлашћења, одобрења пројекта већих поправки или другог одговарајућег одобрења за које се сматра да је издато према овој уредби, по потреби и произвођач, испитују разлог због којег је дошло до недостатка и обавештавају Агенцију о резултатима испитивања и корективним мерама које предузимају или предлажу да се недостатак отклони.

2. Ако Агенција сматра да треба предузети мере за отклањање недостатка, онда ималац потврде о типу, ограничене потврде о типу, додатне потврде о типу, *ETSO* овлашћења, одобрења пројекта већих поправки или другог одговарајућег одобрења за које се сматра да је издато према овој уредби, по потреби и произвођач, подноси Агенцији одговарајуће податке.

21А.3Б Налог за пловидбеност

(а) Налог за пловидбеност означава документ који издаје или усваја Агенција и којим се одређују мере које морају да се предузму на ваздухоплову да би се поново достигао прихватљив ниво безбедности, ако докази указују да би у супротном ниво безбедности ваздухоплова био угрожен.

(б) Агенција издаје налог за пловидбеност ако:

1. утврди да на ваздухоплову постоји стање опасно по безбедност које је последица недостатка на ваздухоплову или мотору, елиси, делу или уређају који је у њега уграђен;

2. такво стање вероватно постоји или може да настане на неком другом ваздухоплову.

(ц) Ако Агенција издаје налог за пловидбеност да би се отклонило стање опасно по безбедност из става (б) или захтева инспекцију, ималац потврде о типу, ограничене потврде о типу, додатне потврде о типу, *ETSO* овлашћења, одобрења пројекта већих поправки или другог одговарајућег одобрења за које се сматра да је издато према овој уредби, дужан је да:

1. предложи одговарајуће корективне мере или потребну инспекцију, или и једно и друго, и да детаље ових предлога поднесе Агенцији на одобрење;

2. пошто Агенција одобри предлоге из тачке 1, учини их доступним свим познатим корисницима или власницима производа, дела или уређаја а, на захтев, и сваког другог лица од кога се захтева да испуни налог за пловидбеност – одговарајуће описне податке и упутства за примену.

(д) Налог за пловидбеност садржи најмање следеће податке:

1. опис стања опасног по безбедност,

2. идентификацију предметног ваздухоплова,

3. мере које се захтевају,
4. рок за испуњење мера које се захтевају,
5. датум ступања на снагу.

21A.4 Усклађивање пројектовања и производње

Сваки ималац потврде о типу, ограничене потврде о типу, додатне потврде о типу, *ETSO* овлашћења, одобрења промене пројекта типа или одобрења пројекта поправки, по потреби, сарађује са организацијом за производњу да би омогућио:

(а) задовољавајућу усклађеност пројектовања и производње, као што се то захтева у тачки 21A.122 или у тачки 21A.133 или у тачки 21A.165(ц)(2);

(б) правилну подршку континуираној пловидбености производа, дела и уређаја.

ОДЕЉАК Б ПОТВРДА О ТИПУ И ОГРАНИЧЕНА ПОТВРДА О ТИПУ

21A.11 Област примене

Овај одељак садржи поступак по коме се издају потврде о типу за производе и ограничене потврде о типу за ваздухоплове и одређују права и обавезе подносилаца захтева и ималаца ових сертификата.

21A.13 Подобност

Свако физичко или правно лице које покаже или је у поступку показивања оспособљености према тачки 21A.14, може да буде подносилац захтева за потврду о типу или ограничену потврду о типу под условима из овог одељка.

21A.14 Показивање оспособљености

(а) Свака организација која захтева потврду о типу или ограничену потврду о типу показује своју оспособљеност поседовањем дозволе за обављање делатности организације за пројектовање коју је издала Агенција према Одељку Ј.

(б) Одступајући од става (а), подносилац захтева може по алтернативном поступку за показивање оспособљености да захтева сагласност Агенције за примену поступака којима се одређују посебна пројектна пракса, ресурси и редослед активности потребни за усклађивање са овим Делом, ако је производ једно од следећег:

1. врло лаки ваздухоплов или жирокоптер, једрилица или моторна једрилица, балон и ваздушни брод; или

2. мали авион који има све следеће елементе:

(i) један клипни мотор, атмосферски, а максимална снага на полетању (*MTOF*) не прелази 250 коњских снага,

(ii) конвенционална конфигурација,

(iii) конвенционални материјал и структура,

- (iv) лети по правилима за визуелно летење, у условима у којима нема залеђивања,
 - (v) највише 4 седишта, укључујући и пилотско, а максимална маса на полетању не прелази 1361 kg (3000 lb),
 - (vi) кабина није под притиском,
 - (vii) нема серво подршку команди,
 - (viii) основни акробатски летови ограничени на +6/-3g; или
3. клипни мотор; или
 4. мотор или елису чији тип је сертификован према правилима о пловидбености (кодovima пловидбености) за моторне једрилице; или
 5. елиса са сталним или подесивим кораком.

21A.15 Захтев

(a) Захтев за потврду о типу и ограничену потврду о типу подноси се у облику и на начин који одреди Агенција.

(б) Уз захтев за потврду о типу или ограничену потврду о типу за ваздухоплове прилажу се аксонометријски план ваздухоплова и претходни основни подаци, са предложеним оперативним карактеристикама и ограничења.

(ц) Уз захтев за издавање потврде о типу за мотор или елису прилажу се општи склопни план, опис пројектних обележја, оперативне карактеристике и предложена оперативна ограничења мотора или елисе.

21A.16А Правила о пловидбености

Према члану 19. Основне уредбе Агенција издаје правила о пловидбености (кодове пловидбености), као стандардно средство којим се показује усклађеност производа, делова и уређаја са основним условима из Анекса I Основне уредбе. Ова правила су довољно подробна и специфична да укажу подносиоцима захтева на услове под којима се издају сертификати.

21A.16Б Посебни услови

(a) Агенција прописује посебне, детаљне техничке спецификације за производ, под називом посебни услови, кад предметна правила о пловидбености не садрже примерене или одговарајуће стандарде безбедности за производ зато што:

1. производ има нова или неуобичајена пројектна својства у односу на праксу пројектовања на којој су заснована важећа правила о пловидбености; или
2. предвиђена намена производа није конвенционална; или
3. искуства са сличним производима у употреби или производима који имају слична пројектна својства показују да би могло да наступи стање опасно по безбедност.

(б) Посебни услови садрже такве стандарде безбедности које Агенција сматра потребним да се успостави ниво безбедности који је еквивалентан нивоу безбедности из важећих правила о пловидбености.

21A.17 Основа за сертификацију типа

(а) Основа за сертификацију типа објављује се за издавање потврде о типу или ограничене потврде о типу и састоји се од:

1. важећих правила о пловидбености које је одредила Агенција и која важе на дан подношења захтева за сертификат, изузев ако:

- (i) Агенција друкчије не одреди, или
- (ii) подносилац захтева не одлучи да се усклади са накнадно усвојеним променама или се то захтева према ставовима (ц) и (д),

2. свих посебних услова који су прописани према тачки 21А.16Б(а).

(б) Захтев за потврду о типу за велике авионе и велике хеликоптере важи пет година, а захтеви за остале потврде о типу важе три године, изузев ако подносилац захтева не покаже у време подношења захтева да је за његов производ потребан дужи период за пројектовање, развој и испитивање, а Агенција одобри дужи период.

(ц) Ако потврда о типу није издата или је јасно да она неће бити издата унутар рока који је прописан у ставу (б), подносилац захтева може да:

1. поднесе нови захтев за потврду о типу и придржава се одредаба из става (а) које важе за првобитни захтев; или

2. затражи продужење првобитног захтева и усклади се са правилима о пловидбености која су важила на датум који он изабере, а који не може да претходи датуму издавања потврде о типу унутар рока који је одређен за првобитни захтев у ставу (б).

(д) Ако подносилац захтева одлучи да се усклади са промењеним правилима о пловидбености која су ступила на снагу после подношења захтева за потврду о типу, он мора да се усклади и са свим другим променама које Агенција сматра непосредно повезаним.

21А.18 Одређивање одговарајућих захтева за заштиту животне средине и сертификационих захтева

(а) Захтеви у погледу буке који се користе при издавању потврде о типу ваздухоплова прописани су према Поглављу 1 Анекс 16, Свеска I, Део II Чикашке конвенције, и то:

1. за подзвучне млазне авионе, у Свесци I, Део II, Поглавља 2, 3. и 4, како је одговарајуће;

2. авионе са елисом, у Свесци I, Део II, Поглавља 3, 4, 5, 6. и 10, како је одговарајуће;

3. за хеликоптере, у Свесци I, Део II, Поглавља 8. и 11, како је одговарајуће;

4. за надзвучне авионе у Свесци I, Део II, Поглавље 12, како је одговарајуће.

(б) Захтеви у погледу емисија који се користе при издавању потврде о типу ваздухоплова и мотора прописани су у Анексу 16 Чикашке конвенције:

1. за спречавање намерног испуштања горива, у Свесци II, Део II, Поглавље 2;

2. за емисије турбомлазних и двострујних млазних мотора намењених само за погон на подзвучним брзинама, у Свесци II, Део III, Поглавље 2;

3. за емисије турбомлазних и двострујних млазних мотора намењених само за погон на надзвучним брзинама, у Свесци II, Део III, Поглавље 3.

(ц) Агенција издаје, према члану 19. Основне уредбе, сертификационе захтеве, да би обезбедила прихватљиве начине за показивање усклађености са захтевима везаним за буку и емисије из ставова (а) и (б).

21A.19 Промене због којих је потребна нова потврда о типу

Свако физичко или правно лице које предложи промену производа мора да захтева нову потврду о типу, ако Агенција сматра да је промена пројекта, снаге, потиска или масе тако велика да је потребно темељно испитивање усклађености са важећом основом за сертификацију типа.

21A.20 Усклађеност са основом за сертификацију типа и захтевима за заштиту животне средине

(а) Подносилац захтева за потврду о типу или ограничену потврду о типу показује усклађеност с важећим основама за сертификацију типа и захтевима за заштиту животне средине и представља Агенцији начине на који је усклађеност показана.

(б) Подносилац захтева даје изјаву да је показао усклађеност са свим важећим основама за сертификацију типа и захтевима за заштиту животне средине.

(ц) Кад подносилац захтева има одговарајућу дозволу за обављање делатности организације за пројектовање, изјава из става (б) даје се према Одељку Ј.

21A.21 Издавање потврде о типу

Подносилац захтева овлашћен је да му Агенција изда потврду о типу за производ ако:

(а) покаже своју оспособљеност сагласно тачки 21A.14;

(б) приложи изјаву наведену у тачки 21A.20(б);

(ц) покаже да:

1. је производ који треба да се сертифицикује усклађен са важећом основом за сертификацију типа и захтевима за заштиту животне средине одређеним према тачкама 21A.17 и 21A.18;

2. су све одредбе о пловидбености које нису испуњене надокнађене елементима који пружају еквивалентан ниво безбедности;

3. производ нема особине или карактеристике због којих није безбедан за коришћење за које се захтева сертификација;

4. је подносилац захтева за издавање потврде о типу изричито изјавио да је спреман да се понаша сагласно тачки 21A.44.

(д) кад је реч о потврдама о типу за ваздухоплов, мотор или елиса, или и једно и друго ако су уграђени у ваздухоплов, имају потврду о типу која је издата или утврђена према овој уредби.

21A.23 Издавање ограничене потврде о типу

(а) За ваздухоплов који не испуњава услове из тачке 21A.21(ц), подносилац захтева овлашћен је да му Агенција изда ограничену потврду о типу, ако:

1. се усклади с одговарајућом основом за сертификацију типа коју одређује Агенција и гарантује ниво безбедности који одговара предвиђеној намени ваздухоплова, као и са важећим захтевима за заштиту животне средине;

2. је изричито изјавио да је спреман да се понаша сагласно тачки 21A.44.

(б) За мотор или елису који су уграђени у ваздухоплов или за оба, ако:

1. имају потврду о типу која је издата или утврђена према овој уредби; или

2. је показано да су усклађени са сертификационим захтевима који су неопходни да би се омогућио безбедан лет ваздухоплова.

21A.31 Пројекат типа

(а) Пројекат типа састоји се од:

1. планова и спецификација, списка ових планова и спецификација, потребних за одређивање конфигурацијских и пројектних особина производа које показују усклађеност с важећом основом за сертификацију типа и важећим захтевима за заштиту животне средине;

2. података о материјалима, поступцима и начинима производње и склапања производа који су потребни да се омогући усклађеност производа;

3. одобрене секције о ограничењима пловидбености унутар упутстава за континуирану пловидбеност, као што је то одређено у важећим правилима о пловидбености;

4. свих других података који су потребни да би се поређењем утврдили пловидбеност, карактеристике буке, испуштање горива и емисија издувних гасова (према потреби) свих накнадних производа истог типа.

(б) Сваки пројекат типа означава се на одговарајући начин.

21A.33 Прегледи и испитивања

(а) Подносилац захтева спроводи све прегледе и испитивања потребне да покаже усклађеност са важећом основом за сертификацију типа и важећим захтевима за заштиту животне средине.

(б) Пре сваког испитивања које се захтева у ставу (а) подносилац захтева мора да утврди:

1. за пробни узорак:

(i) да су материјали и поступци одговарајуће усклађени са спецификацијама за предложени пројекат типа,

(ii) да су делови производа одговарајуће усклађени са плановима у предложеном пројекту типа,

(iii) да су производни поступци, конструкција и склапање одговарајуће усклађени са онима који су наведени у предложеном пројекту типа;

2. да сва опрема за испитивање и сви мерни уређаји који се користе за испитивање одговарају потребама испитивања и да имају одговарајући опсег мерења.

(ц) Подносилац захтева омогућава Агенцији да спроведе све врсте испитивања потребних да се провери усклађеност са ставом (б).

(д) Подносилац захтева омогућава Агенцији да прегледа све извештаје, спроведе било коју инспекцију и да изведе пробни лет или проверу на земљи или да им присуствује, ради провере ваљаности изјаве о усклађености коју је подносилац захтева поднео према тачки 21А.20(б) и утврђивања да производ нема особине или карактеристике због којих није безбедан за коришћење за које се захтева сертификација.

(е) За испитивања која спроводи или којима присуствује Агенција према ставу (д):

1. подносилац захтева прилаже Агенцији изјаву којом потврђује да је усклађен са ставом (б);

2. од тренутка кад се докаже усклађеност са ставом (б) до тренутка кад се Агенцији предложи испитивање, на производу, делу или уређају не сме да се начини никаква промена у вези са испитивањем која би утицала на изјаву о усклађености.

21А.35 Пробни летови

(а) Пробни летови ради прибављања потврде о типу изводе се под условима које Агенција одреди за ове пробне летове.

(б) Подносилац захтева мора да изведе све пробне летове које Агенција сматра потребним:

1. да би се утврдила усклађеност с важећом основом за сертификацију типа и важећим захтевима за заштиту животне средине;

2. да би се, за ваздухоплове које се сертифицију према овој секцији, изузев (i) балона на топли ваздух, слободних балона на гас, везаних балона на гас, једрилица и моторних једрилица и (ii) ваздушних бродова и авиона са максималном масом на полетању (МТОМ) од 2.722 kg или мање, утврдило да ли постоји оправдано уверење да су ваздухоплов, његови делови и уређаји поуздани и да правилно раде.

(ц) *(Резервисано)*

(д) *(Резервисано)*

(е) *(Резервисано)*

(ф) Пробни летови прописани у подставу (б)(2) обухватају:

1. за ваздухоплове са уграђеним турбинским мотором типа који до сада није коришћен на ваздухоплову који има потврду о типу – најмање 300 сати рада, са свим моторима који су усклађени са потврдом о типу;

2. за све остале ваздухоплове – најмање 150 сати рада.

21А.41 Потврда о типу

Сматра се да и потврда о типу и ограничена потврда о типу садрже пројекат типа, оперативна ограничења, листу података уз потврду о типу о пловидбености и емисијама, важећу основу за сертификацију типа и важеће захтеве за заштиту животне средине, с којима Агенција бележи усклађеност, као и све друге услове или ограничења који су прописани за производ у важећим сертификационим захтевима и захтевима за заштиту животне средине. Поред тога, и потврда о типу и ограничена потврда о типу за ваздухоплов, садржи и листу података о буци уз потврду о типу. Листа података уз потврду о типу за мотор садржи евиденцију о усклађености у погледу емисије.

21А.44 Обавезе имаоца

Сваки ималац потврде о типу или ограничене потврде о типу мора да:

- (а) испуњава обавезе предвиђене у тачкама 21А.3, 21А.3Б, 21А.4, 21А.55, 21А.57 и 21А.61; у те сврхе непрекидно буде усклађен са захтевима из тачке 21А.14;
- (б) наведе ознаке према Одељку Q.

21А.47 Преносивост

Потврда о типу или ограничена потврда о типу може да се пренесе само на физичко или правно лице које је способно да преузме обавезе према тачки 21А.44 и у те сврхе је показало своју оспособљеност по мерилима из тачке 21А.14.

21А.51 Трајање и стално важење

(а) Потврда о типу и ограничена потврда о типу издају се на неограничено време. Оне остају да важе под условом:

1. да ималац остане усклађен са овим Делом;
2. да се ималац не одрекне од потврде или да потврда није стављена ван снаге, према важећим управним поступцима које одреди Агенција.

(б) После одрицања или стављања ван снаге, потврда о типу и ограничена потврда о типу враћају се Агенцији.

21А.55 Вођење евиденције

Ималац потврде о типу или ограничене потврде о типу дужан је да чува све значајне пројектне податке, планове и извештаје са испитивања, укључујући документацију о прегледима испитиваног производа, тако да они буду на располагању Агенцији, и да омогући податке потребне за обезбеђивање континуиране пловидбености и усклађеност производа са важећим захтевима за заштиту животне средине.

21А.57 Приручници

Ималац потврде о типу или ограничене потврде о типу израђује, чува и ажурира изворнике свих приручника чије постојање захтевају важећа основа за сертификацију типа

и захтеви за заштиту животне средине за производ и омогућава Агенцији, на њен захтев, њихове копије.

21A.61 Упутства за континуирану пловидбеност

(а) Ималац потврде о типу или ограничене потврде о типу доставља сваком познатом власнику једног или више ваздухоплова, мотора или елисе, при испоруци или издавању прве потврде о пловидбености за предметни ваздухоплов, шта наступи касније, најмање један исцрпни комплет упутстава за континуирану пловидбеност који садржи описне податке и упутства за реализацију припремљена према важећој основи за сертификацију типа, а после тога, на захтев, ова упутства чини доступним сваком лицу које мора да испуни било који услов из ових упутстава. Неки приручници или делови упутстава за континуирану пловидбеност везани за ремонт (обнову) или друге врсте великих радова одржавања могу да постану доступни и касније, пошто је производ пуштен у употребу, али морају да постану доступни пре него што било који производ достигне одговарајућу старосну границу или потребне сате/циклусе летења.

(б) Поред тога, промене ових упутстава за континуирану пловидбеност стављају се на располагање свим познатим оператерима производа и, на захтев, свим лицима која морају да се ускладе с било којим од наведених упутстава. Агенцији се подноси програм у коме се показује на који се начин расподељују промене упутстава за континуирану пловидбеност.

(ОДЕЉАК Ц - НЕ ПРИМЕЊУЈЕ СЕ)

ОДЕЉАК Д ПРОМЕНЕ ПОТВРДЕ О ТИПУ И ОГРАНИЧЕНЕ ПОТВРДЕ О ТИПУ

21A.90 Област примене

Овај одељак садржи поступак по коме се одобравају промене пројекта типа и потврде о типу и одређују права и обавезе подносилаца захтева и ималаца одобрења. У овом одељку позивање на „потврду о типу” односи се и на потврду о типу и ограничену потврду о типу.

21A.91 Класификација промена пројекта типа

Промене пројекта типа класификују се на мање и веће. „Мања промена” је промена која нема знатан утицај на масу, положај тежишта, издржљивост структуре, поузданост, оперативне карактеристике, буку, испуштање горива, издувне емисије или друга својства која утичу на пловидбеност производа. Не дирајући у примену тачке 21A.19, све друге промене јесу „веће промене” по овом одељку. Веће и мање промене одобравају се према тачки 21A.95 или тачки 21A.97, зависно о којима је реч, и одговарајуће идентификују.

21A.92 Подобност

(а) Само ималац потврде о типу може да захтева одобравање веће промене пројекта типа по овом одељку; сви други подносиоци захтева за већу промену пројекта типа подnose захтев према Одељку Е.

(б) Свако физичко или правно лице може да захтева одобравање мање промене пројекта типа по овом одељку.

21А.93 Захтев

Захтев за одобравање промене пројекта типа подноси се у облику и на начин који одреди Агенција и садржи:

(а) опис промене који одређује:

1. све делове пројекта типа и одобрене приручнике на које промена утиче;
2. сертификационе захтеве и захтеве за заштиту животне средине с којима, према тачки 21А.101, пројектована промена мора да буде усклађена;

(б) одређивање било којих испитивања која су потребна за показивање усклађености промењеног производа са важећим сертификационим захтевима и захтевима за заштиту животне средине.

21А.95 Мање промене

Мање промене пројекта типа класификује и одобрава:

(а) Агенција; или

(б) било која одговарајуће одобрена организација за пројектовање, према поступку договореним са Агенцијом.

21А.97 Веће промене

(а) Подносилац захтева за одобравање веће промене дужан је да:

1. Агенцији поднесе доказне податке са свим потребним описним подацима за укључивање у пројекат типа;

2. покаже да је промењени производ сагласан важећим сертификационим захтевима и захтевима за заштиту животне средине који су наведени у тачки 21А.101;

3. изјави да је показао усклађеност с важећом основом за сертификацију типа и захтевима за заштиту животне средине и да Агенцији достави основ на којима ова изјава заснива;

4. ако има одговарајућу дозволу за обављање делатности организације за пројектовање, изда изјаву из става (а)(3) према Одељку Ј;

5. се усклади с тачком 21А.33 и, по потреби, с тачком 21А.35.

(б) Одобравање веће промене пројекта типа ограничено је на оне специфичне конфигурације у пројекту типа на који се промена односи.

21А.101 Одређивање сертификационих захтева и захтева за заштиту животне средине

(а) Подносилац захтева за промену потврде о типу мора да покаже да је промењени производ усклађен с правилима о пловидбености која се примењују на промењени производ и важе на дан подношења захтева за промену, и са важећим захтевима за заштиту животне средине одређеним у тачки 21А.18.

(б) Одступајући од става (а), подносилац захтева може да докаже да је промењени производ усклађен са претходном променом правила о пловидбености одређеним у ставу (а) и сваким сертификационим захтевом који Агенција сматра непосредно повезаним. Међутим, претходно промењено правило о пловидбености не сме да претходи одговарајућем правилу о пловидбености на које се позива потврда о типу. Подносилац захтева може да покаже усклађеност с претходном променом правила о пловидбености у било ком од наредних случајева:

1. промене које Агенција не сматра значајним. При одлучивању о томе да ли је нека промена значајна, Агенција разматра промену у контексту свих претходних значајних промена пројекта и повезаних промена важећих сертификационих захтева који су обухваћени потврдом о типу производа. Промене које испуњавају једно од следећих мерила аутоматски се сматрају значајним:

(i) општа конфигурација или принципи конструкције нису задржани,
(ii) претпоставке које су коришћене за сертификацију производа који треба да се промени више нису важеће;

2. свака област, систем, део или уређај на које промена по мишљењу Агенције не утиче;

3. свака област, систем, део или уређај на који промена утиче, а за које Агенција сматра да њихова усклађеност с правилима о пловидбености описаним у ставу (а) не би битно утицала на ниво безбедности промењеног производа или не би имала смисла.

(ц) Подносилац захтева за промену на ваздухоплову (изузев хеликоптера) са масом од 2.722 kg (6 000 lb) или мање, или хеликоптера без турбине са масом од 1.361 kg (3 000 lb) или мање, може да покаже да је промењени производ усклађен са основом за сертификацију типа на коју се потврда о типу позива. Ипак, ако Агенција сматра да је промена значајна у одређеној области, она може да одреди усклађивање са променом основе за сертификацију типа на коју се позива потврда о типу и која важи на дан подношења захтева, као и са свим сертификационим захтевима које Агенција сматра непосредно повезаним, изузев ако и Агенција сматра да усклађивање са овом променом или сертификационим захтевима не би битно утицало на ниво безбедности промењеног производа или не би имало смисла.

(д) Ако Агенција сматра да правило о пловидбености које важи на дан подношења захтева за промену не омогућава одговарајуће стандарде у вези с предложеном променом, подносилац захтева мора да испуни све посебне услове и све промене ових посебних услова које су прописане у тачки 21А.16Б, да би се омогућио ниво безбедности који је еквивалентан нивоу утврђеном у правилу о пловидбености које важи на дан подношења захтева за промену.

(е) Захтев за промену потврде о типу важи пет година за велике авионе и велике хеликоптере, а захтев за промену осталих потврда о типу важи три године. Ако промена није одобрена или је јасно да неће бити одобрена унутар овог рока, подносилац захтева може да:

1. поднесе нови захтев за промену потврде о типу и придржава се одредаба из става (а) које важе за првобитни захтев; или

2. затражи продужење првобитног захтева и усклади се са одредбама из става (а), према датуму који он одабере, а који не може да претходи датуму одобрења промене унутар рока који је одређен за првобитни захтев за промену у овом подставу.

21A.103 Издавање одобрења

(а) Подносилац захтева овлашћен је да му Агенција одобри већу промену пројекта типа ако:

1. приложи изјаву из тачке 21A.97(а)(3);

2. ако се покаже:

(i) да је промењени производ усклађен са важећим сертификационим захтевима и важећим захтевима за заштиту животне средине који су наведени у тачки 21A.101,

(ii) да су све одредбе о пловидбености које нису испуњене надокнађене елементима који пружају еквивалентан ниво безбедности,

(iii) да производ нема особине или карактеристике због којих није безбедан за коришћење за које се захтева одобрење.

(б) Мања промена пројекта типа одобрава се само према тачки 21A.95, ако се покаже да је промењени производ усклађен са важећим сертификационим захтевима који су наведени у тачки 21A.101.

21A.105 Вођење евиденције

Подносилац захтева дужан је да поводом сваке промене чува све значајне пројектне податке, планове и извештаје са испитивања, укључујући документацију о прегледима испитиваног промењеног производа, тако да они буду на располагању Агенцији, и да омогући податке потребне за обезбеђивање континуиране пловидбености и усклађеност промењеног производа са важећим захтевима за заштиту животне средине.

21A.107 Упутства за континуирану пловидбеност

(а) Ималац одобрења мање промене пројекта типа доставља сваком познатом власнику једног или више ваздухоплова, мотора или елисе на које се мања промена односи, при испоруци или издавању прве потврде о пловидбености за предметни ваздухоплов, шта наступи касније, најмање један комплет повезаних варијанти (ако постоје) упутстава за континуирану пловидбеност производа на коме се изводи мања промена, припремљених према важећој основи за сертификацију типа, а после тога, на захтев, наведене варијанте упутстава, на захтев, чини доступним сваком лицу које мора да испуни било који услов из ових упутстава.

(б) Поред тога, промене ових варијанти упутстава за континуирану пловидбеност стављају се на располагање свим познатим оператерима производа на коме је изведена мања промена и, на захтев, и свим лицима која морају да се ускладе с било којим од наведених упутстава.

21A.109 Обавезе и *EPA* ознаке

Ималац одобрења мање промене пројекта типа мора да:

- (а) преузме обавезе из тачака 21А.4, 21А.105 и 21А.107;
- (б) наведе ознаке, укључујући и слова *EPA* – у даљем тексту „Европско одобрење делова” (*European Part Approval*), према тачки 21А.804(а).

ОДЕЉАК Е ДОДАТНА ПОТВРДА О ТИПУ

21А.111 Област примене

Овај одељак садржи поступак по којима се одобравају веће промене пројекта типа, а према поступцима за додатну потврду о типу, и одређује права и обавезе подносилаца захтева и ималаца ових сертификата.

21А.112А Подобност

Свако физичко или правно лице („организација”) које покаже или је у поступку показивања оспособљености према тачки 21А.112Б, може да захтева додатну потврду о типу, под условима који су предвиђени у овом одељку.

21А.112Б Показивање оспособљености

(а) Организација која захтева додатну потврду о типу показује своју оспособљеност поседовањем дозволе за обављање делатности организације за пројектовање коју је издала Агенција према Одељку Ј.

(б) Одступајући од става (а), подносилац захтева може по алтернативном поступку за показивање оспособљености да захтева сагласност Агенције за примену поступака којима се одређују посебна пројектна пракса, ресурси и редослед активности потребни за усклађивање са овим одељком.

21А.113 Захтев за додатну потврду о типу

(а) Захтев за додатну потврду о типу подноси се у облику и на начин који одреди Агенција.

(б) Захтев за додатну потврду о типу садржи описе и идентификације које се захтевају у тачки 21А.93. Поред тога, захтев обухвата и доказ да су подаци на којима се ове идентификације заснивају одговарајући, било на основу сопствених ресурса подносиоца захтева, било по договору са имаоцем потврде о типу.

21А.114 Показивање усклађености

Сваки подносилац захтева за додатну потврду о типу мора да буде усклађен са тачком 21А.97.

21A.115 Издавање додатне потврде о типу

Подносилац захтева овлашћен је да му Агенција изда додатну потврду о типу:

(а) ако је усклађен са тачком 21A.103(а);

(б) ако покаже своју оспособљеност сагласно тачки 21A.112Б;

(ц) ако је, према тачки 21A.113(б), закључио уговор с имаоцем потврде о типу

1. ако је ималац потврде о типу изјавио да нема техничких примедба на податке поднесене према тачки 21A.93;

2. ако се ималац потврде о типу сагласио да сарађује са имаоцем додатне потврде о типу, да би се обезбедило испуњавање свих обавеза за континуирану пловидбеност промењеног производа путем усклађивања са тачкама 21A.44 и 21A.118А.

21A.116 Преносивост

Додатна потврда о типу може да се пренесе само на физичко и правно лице које је способно да преузме обавезе према тачки 21A.118А и у те сврхе је показало своју оспособљеност по мерилима из тачке 21A.112Б.

21A.117 Промене оног дела производа за који важи додатна потврда о типу

(а) Мање промене оног дела производа за који важи додатна потврда о типу класификују се и одобравају према Одељку Д.

(б) Свака већа промена оног дела производа за који важи додатна потврда о типу одобрава се као одвојена додатна потврда о типу, према овом одељку.

(ц) Одступајући од става (б), већа промена оног дела производа за који важи додатна потврда о типу коју предложи ималац додатне потврде о типу, може да се одобри као промена постојеће додатне потврде о типу.

21A.118А Обавезе и ЕРА ознаке

Ималац додатне потврде о типу мора да:

(а) преузме обавезе:

1. прописане у тачкама 21A.3, 21A.3Б, 21A.4, 21A.105, 21A.119 и 21A.120;

2. које произлазе из сарадње са имаоцем потврде о типу према тачки 21A.115(ц)(2); и да у те сврхе настави да испуњава мерила из тачке 21A.112Б;

(б) да наведе ознаке, укључујући и слова *ЕРА*, према тачки 21A.804(а).

21A.118Б Трајање и стално важење

(а) Додатна потврда о типу издаје се на неограничено време. Она остаје да важи под условом:

1. да ималац остане усклађен са овим Делом;

2. да се ималац не одрекне од потврде или да потврда није стављена ван снаге, према важећим управним поступцима које одреди Агенција.

(б) После одрицања или стављања ван снаге, додатна потврда о типу враћа се Агенцији.

21А.119 Приручници

Ималац додатне потврде о типу израђује, чува и ажурира изворнике варијанти приручника које захтевају важећа основа за сертификацију типа и захтеви за заштиту животне средине за производ, и који обухватају неопходне промене уведене додатном потврдом о типу, а Агенцији омогућава, на њен захтев, њихове копије.

21А.120 Упутства за континуирану пловидбеност

(а) Ималац додатне потврде о типу за ваздухоплов, мотор или елису доставља сваком познатом власнику једног или више ваздухоплова, мотора или елисе чија су својства наведена у додатној потврди о типу, при испоруци или при издавању прве потврде о пловидбености за предметни ваздухоплов, шта наступи касније, најмање један комплет повезаних варијанти упутстава за континуирану пловидбеност припремљених према важећој основи за сертификацију типа, а после тога, на захтев, наведене варијанте упутстава, на захтев, чини доступним сваком лицу које мора да испуни било који услов из ових упутстава. Неки приручници или делови варијанти упутства за континуирану пловидбеност везани за ремонт (обнову) или друге врсте великих радова одржавања могу да постану доступни и касније, пошто је производ пуштен у употребу, али морају да постану доступни пре него што било који производ достигне одговарајућу старосну границу или потребне сате/циклусе летења.

(б) Поред тога, промене ових варијанти упутстава за континуирану пловидбеност стављају се на располагање свим познатим оператерима производа на које се односи додатна потврда о типу и, на захтев, свим лицима која морају да се ускладе с било којим од наведених упутстава. Агенцији се подноси програм у коме се показује на који се начин расподељују промене варијанти упутстава за континуирану пловидбеност.

ОДЕЉАК Ф ПРОИЗВОДЊА БЕЗ ДОЗВОЛЕ ЗА ОБАВЉАЊЕ ДЕЛАТНОСТИ ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЗА ПРОИЗВОДЊУ

21А.121 Област примене

(а) Овај одељак садржи поступак по коме се показује усклађеност са важећим пројектним подацима за производ, део и уређај који треба да буде произведен без дозволе за обављање делатности организације за производњу према Одељку Г.

(б) Овај Одељак одређује и обавезе произвођача производа, делова или уређаја који се производе према овом одељку.

21А.122 Подобност

Свако физичко или правно лице може да поднесе захтев за показивање усклађености појединачних производа, делова или уређаја са овим одељком ако:

(а) има одобрење или поднесен захтев за одобрење који се односи на пројекат оваквих производа, делова или уређаја; или

(б) обезбедило је задовољавајућу усклађеност између производње и пројектовања закључењем одговарајућег уговора са подносиоцем захтева или имаоцем одобрења овог пројекта.

21A.124 Захтев

(а) Захтев за сагласност за показивање усклађености појединачног производа, дела или уређаја сходно овом одељку подноси се надлежном органу, у облику и на начин који одреди надлежни орган.

(б) Захтев садржи:

1. доказе који, по потреби, показују:

(i) да издавање дозволе за обављање делатности организације за производњу према Одељку Г није сврсисходно, или

(ii) да је сертификација или одобравање производа, дела или уређаја по овом Одељку потребно док се не изда дозвола за обављање делатности организације за производњу према Одељку Г;

2. кратак преглед података који се захтевају у тачки 21A.125A(б).

21A.125A Издавање писма о сагласности

Подносилац захтева овлашћен је да му надлежни орган изда писмо о сагласности (*letter of agreement*) којим се слаже са показивањем усклађености појединачних производа, делова и уређаја по овом одељку, пошто:

(а) уведе систем контроле производње који омогућава да сваки производ, део или уређај буде усклађен са важећим пројектним подацима и спреман да се безбедно користи;

(б) изради приручник који садржи:

1. опис система контроле производње који се захтева у ставу (а);

2. опис начина за утврђивање система контроле производње;

3. опис испитивања која се захтевају по тачкама 21A.127 и 21A.128 и лична имена лица овлашћених у сврхе примене тачке 21A.130(а);

(ц) покаже да је способен да омогући помоћ према тачкама 21A.3 и 21A.129(д).

21A.125Б Налази

(а) Кад објективан доказ покаже да ималац писма о сагласности није усклађен са примењивим захтевима из овог Дела, налази се класификују на следећи начин:

1. налаз нивоа 1 јесте свака неусклађеност са овим Делом која може да доведе до неконтролисаног одступања од важећих пројектних података и да утиче на безбедност ваздухоплова;

2. налаз нивоа 2 јесте свака неусклађеност са овим Делом која није класификована као налаз нивоа 1.

(б) Налаз нивоа 3 јесте свака околност која, према објективним доказима, садржи могуће проблеме који могу да доведу до неусклађености из става (а).

(ц) По пријему обавештења о налазима према тачки 21Б.125:

1. код налаза нивоа 1, ималац писма о сагласности предузима корективне мере које надлежни орган сматра задовољавајућим, у року који није дужи од 21 радног дана од пријема писмене потврде о налазу;

2. код налаза нивоа 2, рок за корективне мере, који одређује надлежни орган, зависи од природе налаза, али првобитно не може бити дужи од шест месеци. У неким околностима и зависно од природе налаза, надлежни орган може да продужи шестомесечни рок, ако постоји задовољавајући план корективних мера са којим се сложио;

3. налаз нивоа 3 не захтева од имаоца писма о сагласности хитне корективне мере.

(д) Код налаза нивоа 1 или нивоа 2, надлежни орган може да делимично или потпуно ограничи писмо о сагласности, суспендује га или стави ван снаге према тачки 21Б.145. Ималац писма о сагласности дужан је да благовремено потврди пријем обавештења о ограничењу, суспензији или стављању ван снаге писма о сагласности.

21А.125Ц Трајање и стално важење

(а) Писмо о сагласности издаје се најдуже на једну годину. Оно остаје да важи изузев ако:

1. ималац писма о сагласности не успе да покаже усклађеност са важећим захтевима из овог одељка; или

2. докази показују да ималац писма о сагласности не може да одржи задовољавајућу контролу производње производа, делова или уређаја према споразуму; или

3. произвођач више није усклађен са захтевима из тачке 21А.122; или

4. ималац се одрекне од писма о сагласности, оно буде стављено ван снаге према тачки 21Б.145 или протекне време на које оно важи.

(б) После одрицања, стављања ван снаге или протекла времена, писмо о сагласности враћа се надлежном органу.

21А.126 Систем контроле производње

(а) Систем контроле производње који се захтева у тачки 21А.125А(а) обезбеђује инструменте којима се утврђује да ли су:

1. улазни материјал, купљени делови или делови подуговарача, који се користе у готовом производу сагласни важећим пројектним подацима;

2. улазни материјал и купљени делови или делови подуговарача правилно означени;

3. поступци, производне технике и методе склапања који утичу на квалитет и безбедност готових производа изведени према спецификацијама које је прихватио надлежни орган;

4. промене у пројекту, укључујући замене материјала, одобрене према Одељку Д или Одељку Е и прегледане пре уградње у готов производ.

- (б) Систем контроле производње који се захтева у тачки 21A.125A(a) омогућава да:
1. се усклађеност делова и поступака с важећим пројектним подацима проверава у оном делу производње у коме могу тачно да се утврде чињенице;
 2. материјали који се лако оштећују или кваре буду прикладно ускладиштени и заштићени;
 3. актуелни пројектни планови буду лако доступни запосленима у производњи и контроли и да се, по потреби, користе;
 4. одбачени материјали и делови буду одвојени и означени тако да се се спречи њихова уградња у готов производ;
 5. материјал и делови који су задржани због одступања од пројектних података или спецификација, а који долазе у обзир за уградњу у готов производ, подвргавају одобреном поступку провере техничке и производне усклађености. Они за које се у овом поступку утврди да су употребљиви, ваљано се означавају и поново проверавају ако је потребна њихова прерада или поправка. Материјали и делови који у овом поступку буду одбачени, означавају се и избацују тако да се онемогући њихова уградња у готов производ;
 6. произвођач одржава евиденцију која настане унутар система контроле производње и тако је означава да она може, кад је то остварљиво, да се повеже с готовим производом или делом и чува је, ради давања података потребних за обезбеђивање континуиране пловидбености производа.

21A.127 Испитивања: ваздухоплов

(а) Сваки произвођач ваздухоплова који је произведен према овом одељку уводи одобрени поступак испитивања на земљи и у лету и контролне обрасце, и у складу с тим обрасцима испитује сваки произведени ваздухоплов да би утврдио релевантне аспекте усклађености са тачком 21A.125A(a).

- (б) Сваки поступак производног испитивања обухвата најмање следеће:
1. проверу карактеристика руковања;
 2. проверу перформанси у лету (коришћењем стандардних инструмената ваздухоплова);
 3. проверу правилног функционисања целе опреме и система ваздухоплова;
 4. утврђивање да ли су инструменти правилно означени и да ли су после пробних летова постављени сви натписи и унесени сви захтевани приручници;
 5. проверу оперативних карактеристика ваздухоплова на земљи;
 6. проверу других елемената ваздухоплова који се испитује.

21A.128 Испитивања: мотори и елисе

Сваки произвођач мотора и елисе који су произведени према овом одељку подвргава прихватљивом функционалном испитивању сваки мотор или елису променљивог корака, као што је то одређено у документацији имаоца потврде о типу, да би утврдио да ли правилно функционишу при свим операцијама за које има потврду о типу и тако проценио релевантне аспекте усклађености са тачком 21A.125A(a).

21A.129 Обавезе произвођача

Сваки произвођач производа, дела или уређаја који су произведени према овом одељку мора да:

- (а) омогући надлежном органу инспекцију сваког производа, дела или уређаја;

(б) чува у производним просторијама техничке податке и планове потребне за процену да ли је производ усклађен с важећим пројектним подацима;

(ц) одржава систем контроле производње који омогућава да сваки производ буде усклађен са важећим пројектним подацима и спреман да се безбедно користи;

(д) омогући помоћ имаоцу потврде о типу, ограничене потврде о типу и одобрења пројекта у свим делатностима континуиране пловидбености које су повезане са производима, деловима или уређајима које је произвео;

(е) уведе и одржава систем извештавања о интерним догађајима у интересу безбедности, да би се омогућило прикупљање и процена извештаја о догађајима, ради откривања негативних трендова или отклањања недостатака и издвајања догађаја који треба да се пријаве. Овај систем обухвата процену важних података у вези с догађајима и објављивање повезаних обавештења;

(ф) 1. извести имаоца потврде о типу, ограничене потврде о типу и одобрења пројекта о свим случајевима када је произвођач ставио у промет производе, делове или уређаје за које је накнадно утврђено могуће одступање од важећих пројектних података и да са имаоцима потврде о типу, ограничене потврде о типу и одобрења пројекта спроведе испитивања да би се открила она одступања која могу да изазову стање опасно по безбедност;

2. извести Агенцију и надлежни орган државе чланице о одступањима која могу да изазову стање опасно по безбедност према подставу 1. Ови извештаји израђују се у облику и на начин који одреди Агенција по тачки 21А.3(б)(2) или који прихвати надлежни орган државе чланице;

3. ако је произвођач добављач друге организације за производњу, он обавештава ову другу организацију о случајевима у којима је њој испоручио производе, делове или уређаје за које је накнадно утврђено могуће одступање од важећих пројектних података.

21А.130 Изјава о усклађености

(а) Сваки произвођач производа, дела или уређаја који су произведени према овом одељку издаје изјаву о усклађености (*Statement of conformity*) на *EASA* обрасцу 52 – за цео ваздухоплов, или на *EASA* обрасцу 1 – за друге производе, делове или уређаје (видети Додатак). Ову изјаву потписује овлашћено лице које је на одговорном положају у производној организацији.

(б) Изјава о усклађености садржи:

1. за сваки производ, део или уређај – изјаву да је производ, део или уређај сагласан одобреним пројектним подацима и да је спреман да се безбедно користи;

2. за сваки ваздухоплов – изјаву да је спроведен поступак испитивања ваздухоплова на земљи и у лету према тачки 21А.127(а);

3. за сваки мотор или елису променљивог корака – изјаву да је произвођач спровео завршно функционално испитивање рада мотора или елисе према тачки 21А.128 и, поред тога, у случају мотора, и да је проверио усклађеност с подацима које је обезбедио ималац потврде о типу за мотор да је сваки завршен мотор усклађен са захтевима везаним за одговарајуће емисије који су важећи на дан производње мотора.

(ц) Сваки произвођач оваквог производа, дела или уређаја мора:

1. при првој промени својине на производу, делу или уређају; или

2. при подношењу првог захтева за издавање потврде о пловидбености ваздухоплова; или

3. при подношењу првог захтева за издавање документа о спремности за употребу мотора, елисе, дела или уређаја да подносе надлежном органу на оверу изјаву о усклађености.

(д) Надлежни орган супотписом оверава изјаву о усклађености ако после провере производа, дела или уређаја утврди да су усклађени с важећим са пројектним подацима и да су спремни да се безбедно користе.

ОДЕЉАК Г ДОЗВОЛА ЗА ОБАВЉАЊЕ ДЕЛАТНОСТИ ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЗА ПРОИЗВОДЊУ

21А.131 Област примене

Овај одељак садржи:

(а) поступак по коме се издаје дозвола за обављање делатности организације за производњу оној организацији за производњу која покаже да су њени производи, делови и уређаји усклађени с важећим пројектним подацима;

(б) права и обавезе подносилаца захтева за издавање и ималаца таквих дозвола.

21А.133 Подобност

Свако физичко или правно лице („организација“) може да захтева дозволу по основу овог одељка. Подносилац захтева мора да:

(а) покаже да, за опредељени обим радова, дозвола према овом одељку одговара показивању усклађености са одређеним пројектом; и

(б) има одобрење или поднесен захтев за одобравање овако одређеног пројекта; или

(ц) обезбеди задовољавајућу усклађеност између производње и пројектовања закључењем одговарајућег уговора са подносиоцем захтева или имаоцем одобрења овако одређеног пројекта.

21А.134 Захтев

Захтев за дозволу за обављање делатности организације за производњу подноси се надлежном органу, у облику и на начин који одреди надлежни орган и садржи кратак преглед података који се захтевају у тачки 21А.143 и услове дозволе који се захтевају у тачки 21А.151.

21А.135 Издавање дозволе за обављање делатности организације за производњу

Организација је овлашћена да јој надлежни орган изда дозволу за обављање делатности организације за производњу ако покаже да је усклађена са примењивим захтевима из овог одељка.

21А.139 Систем квалитета

(а) Организација за производњу мора да покаже да је увела и да је способна да одржава систем квалитета. Систем квалитета мора да буде документован. Он омогућава организацији да сваки производ, део или уређај који она произведе или који њени партнери произведу или које набави од спољних добављача или подуговарача – буде усклађен с важећим пројектним подацима и спреман да се безбедно користи, да би она могла да оствари права предвиђена у тачки 21А.163.

(б) Систем квалитета садржи:

1. у мери која је примерена обиму дозволе, контролне поступке за:

- (i) издавање, одобравање или промену докумената,
 - (ii) проверу и контролу процене добављача и подуговарача,
 - (iii) проверу да ли улазни производи, делови, материјали и опрема, укључујући нове елементе и елементе оне које су већ користили купци производа – одговарају важећим пројектним подацима,
 - (iv) означавање и праћење,
 - (v) производне поступке,
 - (vi) прегледе и провере, укључујући пробне летове у току производње,
 - (vii) калибрацију алата, монтажних алата и опреме за испитивање,
 - (viii) контролу неусклађених елемената,
 - (ix) усклађивање пловидбености с подносиоцем захтева за одобравање пројекта или са имаоцем тог одобрења,
 - (x) вођење и одржавање евиденције,
 - (xi) оспособљеност и квалификације запослених,
 - (xii) издавање докумената о спремности за употребу,
 - (xiii) руковање, складиштење и паковање,
 - (xiv) интерну проверу квалитета и последичне корективне мере,
 - (xv) рад у оквиру услова из дозволе на оним местима која не спадају у одобрене објекте,
 - (xvi) радове који се изводе после окончава производње, а пре испоруке, да би се одржала спремност ваздухоплова да се безбедно користи,
 - (xvii) издавање дозволе за лет и одобравање повезаних услова лета;
- Контролни поступци морају да садрже посебне одредбе за све критичне делове;
2. независну функцију обезбеђивања квалитета, ради праћења усклађености са документованим поступцима система квалитета и њихове примерености. Праћење укључује систем повратних информација лицу или групи лица наведених у тачки 21А.145(ц)(2) и одговорном руководиоцу наведеном у тачки 21А.145(ц)(1), да би се, по потреби, омогућило предузимање корективних мера.

21А.143 Приручник

(а) Организација подноси надлежном органу приручник организације за производњу, који садржи следеће податке:

1. изјаву коју је потписао одговорни руководилац организације (*accountable manager*) и којом се потврђује да ће се стално поступати према приручнику организације за производњу и са њим повезаним приручницима који одређују усклађеност одобрене организације са овим одељком;

2. лична имена и радна места руководиоца које је надлежни орган прихватио према тачки 21А.145(ц)(2);

3. дужности и одговорности руководиоца садржане у тачки 21A.145(ц)(2), и питања која они могу непосредно у име организације да разматрају с надлежним органом;
4. организациону схему која показује повезани ланац одговорности руководиоца, као што се то захтева у тачки 21A.145(ц)(1) и (2);
5. листу сертификационог особља, као што је то наведено у тачки 21A.145(д);
6. општи опис људских ресурса;
7. општи опис објеката који се налазе на свакој адреси наведеној у дозволи за обављање делатности организације за производњу;
8. општи опис обима радова организације за производњу значајних за услове из дозволе;
9. поступак по коме се надлежни орган обавештава о променама у организацији;
10. поступак по коме се мења приручник организације;
11. опис система квалитета и поступака према тачки 21A.139(б)(1);
12. листу спољних организација, као што је то наведено у тачки 21A.139(а).

(б) Приручник организације за производњу мења се по потреби, да би опис организације остао ажуран, а копије сваке његове промене прослеђују се надлежном органу.

21A.145 Захтеви за дозволу за обављање делатности

Организација за производњу мора, на основу података поднесених према тачки 21A.143, да покаже:

(а) да су у вези са општим захтевима за одобравање, објекти, услови за рад, опрема и алати, поступци и с тиме повезане материјали, број и стручност запослених, као и општа организација прикладни за испуњавање обавеза по тачки 21A.165;

(б) да у вези са свим потребним подацима о пловидбености, буци, испуштању горива и емисији издувних гасова:

1. организација за производњу прима ове податке од Агенције и имаоца или подносиоца захтева за потврду о типу, ограничену потврду о типу или одобрења пројекта, да би проверила усклађеност са важећим пројектним подацима;

2. организација за производњу уводи поступак којим омогућава да се подаци о пловидбености, буци, испуштању горива и емисији издувних гасова правилно интегришу у податке о производњи;

3. омогућава ажурност података и њихову доступност оном особљу којима су они потребни за испуњавање њихових дужности;

(ц) у вези са руководством и особљем:

1. организација за производњу именује одговорног руководиоца (*accountable manager*), који је одговоран надлежном органу. Он је унутар организације одговоран за то да се целокупна производња одвија према захтеваним стандардима и да организација за производњу у свако доба буде усклађена са подацима и поступцима који су наведени у приручнику из тачке 21A.143;

2. организација за производњу именује једно или више лица која обезбеђују усклађеност организације са захтевима из овог Дела и одређује обим њихових овлашћења. Ова лица непосредно су подређена одговорном руководиоцу из подстава 1. Именована лица морају да буду спремна да покажу знање, образовање и искуство потребно за испуњавање њихових одговорности;

3. особљу на свим нивоима дају се одговарајућа овлашћења у сврхе испуњавања додељених одговорности и да би у организацији за производњу постојала потпуна и

делотворна усклађеност са захтевима везаним за пловидбеност, буку, испуштање горива и емисију издувних гасова;

(д) у погледу сертификационог особља, тј. особља које је организација за производњу овластила да потписује документе који се издају према тачки 21А.163, и у оквиру обима и услова одобрења:

1. сертификационо особље има знање, образовање (укључујући друге послове у организацији) и искуство потребно за испуњавање додељених одговорности;

2. организација за производњу води евиденцију о сертификационом особљу, која садржи појединости о обиму њиховог овлашћења;

3. сертификационо особље мора да добије документ који садржи обим његових овлашћења.

21А.147 Промене у одобреној организацији за производњу

(а) После издавања дозволе за обављање делатности организацији за производњу, надлежни орган мора да одобри све промене у одобреној организацији које су значајне за показивање њене усклађености или за пловидбеност и елементе повезане са буком, испуштањем горива и емисијом издувних гасова производа, дела или уређаја, а посебно са променама у систему квалитета. Захтев за одобрење подноси се надлежном органу у писменом облику, а организација мора да пре увођења промене покаже надлежном органу да ће наставити да буде усклађена са овим одељком.

(б) Надлежни орган одређује услове под којима организација за производњу одобрена по овом одељку послује у току ових промена, изузев ако не одлучи да суспендује њену дозволу.

21А.148 Промена места

Сматра се да промена места објеката за производњу одобрене организације за производњу има битан значај, па се зато поступа према тачки 21А.147.

21А.149 Преносивост

Изузев услед промене својине, за коју се сматра да има битан значај у смислу тачке 21А.147, дозвола за обављање делатности организације за производњу није преносива..

21А.151 Услови из дозволе

Услови из дозволе одређују обим радова и производе или категорије делова и уређаја, или и једно и друго, поводом којих је ималац дозволе овлашћен да остварује права према тачки 21А.163.

Ови услови издају се као део дозволе за обављање делатности организације за производњу.

21А.153 Промена услова из дозволе

Сваку промену услова из дозволе мора да одобри надлежни орган. Захтев за промену услова из дозволе подноси се у облику и на начин који одреди надлежни орган. Подносилац захтева мора да испуни одговарајуће захтеве из овог одељка.

21A.157 Провере

Организација за производњу успоставља инструменте који надлежном органу омогућавају да спроводи све потребне провере, укључујући провере партнера или подуговарача, ради утврђивања усклађености и сталне усклађености са одговарајућим захтевима из овог одељка.

21A.158 Налази

(а) Кад објективан доказ покаже да ималац дозволе за обављање делатности организације за производњу није усклађен са примењивим захтевима из овог Дела, налази се класификују на следећи начин:

1. налаз нивоа 1 јесте свака неусклађеност са овим Делом која може да доведе до неконтролисаног одступања од важећих пројектних података и да утиче на безбедност ваздухоплова;

2. налаз нивоа 2 јесте свака неусклађеност са овим Делом која није класификована као налаз нивоа 1.

(б) Налаз нивоа 3 јесте свака околност која, према објективним доказима, садржи могуће проблеме који могу да доведу до неусклађености из става (а).

(ц) По пријему обавештења о налазима према тачки 21Б.225:

1. код налаза нивоа 1, ималац дозволе за обављање делатности организације за производњу предузима корективне мере које надлежни орган сматра задовољавајућим, у року који није дужи од 21 радног дана од пријема писмене потврде о налазу;

2. код налаза нивоа 2, рок за корективне мере, који одређује надлежни орган, зависи од природе налаза, али првобитно не може бити дужи од шест месеци. У неким околностима и зависно од природе налаза, надлежни орган може да продужи шестомесечни рок, ако постоји задовољавајући план корективних мера са којим се сложио;

3. налаз нивоа 3 не захтева од имаоца дозволе за обављање делатности организације за производњу хитне корективне мере.

(д) Код налаза нивоа 1 или нивоа 2, надлежни орган може да делимично или потпуно ограничи дозволу за обављање делатности организације за производњу, суспендује је или стави ван снаге према тачки 21Б.245. Ималац дозволе за обављање делатности организације за производњу дужан је да благовремено потврди пријем обавештења о ограничењу, суспензији или стављању ван снаге дозволе за обављање делатности организације за производњу.

21A.159 Трајање и стално важење

(а) Дозволе за обављање делатности организације за производњу издаје се на неограничено време. Она остаје да важи, изузев ако:

1. организација за производњу не успе да покаже усклађеност са важећим захтевима из овог одељка; или
2. ималац дозволе или његов партнер или подуговарач онемогуће надлежни орган да спроводи провере према тачки 21А.157;
3. докази показују да организација за производњу не може да одржи задовољавајућу контролу производње производа, делова или уређаја према дозволи;
4. организација за производњу више није усклађена са захтевима из тачке 21А.133;
5. ималац се одрекне од дозволе или она буде стављена ван снаге према тачки 21Б.245.

(б) После одрицања или стављања ван снаге, дозвола се враћа надлежном органу.

21А.163 Права

Према условима из дозволе издате према тачки 21А.135, ималац дозволе за обављање делатности организације за производњу може:

- (а) да обавља производне активности према овом Делу;
- (б) да за цели ваздухоплов, а после предочавања изјаве о усклађености (*EASA* образац 52) према тачки 21А.174, прибави потврду о пловидбености ваздухоплова и потврду о буци без додатног доказивања;
- (ц) да за друге производе, делове или уређаје издаје уверење о спремности за употребу (*EASA* образац 1) без додатног доказивања;
- (д) да одржава нови ваздухоплов који је произвео и да издаје уверење о спремности за употребу (*EASA* образац 53) у вези с тим одржавањем;
- (е) да према поступку с којим се сложио надлежни орган за производњу – за ваздухоплов који је произвео и када организација за производњу сама, сагласно својој дозволи за обављање делатности (*POA*), надзире конфигурацију ваздухоплова и потврђује усклађеност са условима пројекта одобреним за лет – издаје дозволу за лет према тачки 21А.711(ц), укључујући и одобравање услова лета према тачки 21А.710(б).

21А.165 Обавезе имаоца

Ималац дозволе за обављање делатности организације за производњу мора да:

- (а) омогући да се приручник организације за производњу који је поднесен према тачки 21А.143 и документи на које се он односи, користе као основни радни документи у организацији;
- (б) одржава организацију за производњу у складу са подацима и поступцима који су одобрени у дозволи за обављање делатности организације за производњу;
- (ц) 1. утврђује да ли је сваки завршени ваздухоплов усклађен с пројектом типа и спреман да се безбедно користи, пре него што надлежном органу поднесе изјаву о усклађености; или
2. утврди да ли су други производи, делови или уређаји завршени, усклађени са одобреним пројектним подацима и спремни да се безбедно користе, пре издавања *EASA* обрасца 1 којим потврђује усклађеност са одобреним пројектним подацима и спремност за безбедно коришћење и, поред тога, у случају мотора, да према подацима које је обезбедио ималац потврде о типу за мотор утврди да ли је сваки завршен мотор усклађен са захтевима везаним за емисије, као што је то одређено у тачки 21А.18(б), који су важећи на дан производње мотора, а да би се потврдила усклађеност са емисијама; или

3. утврђује да ли су други производи, делови или уређаји усклађени с важећим подацима, пре него што изда *EASA* образац 1, као потврду о усклађености;

(д) евидентира све појединости о изведеним радовима;

(е) уведе и одржава систем извештавања о интерним догађајима у интересу безбедности, да би се омогућило прикупљање и процена извештаја о догађајима, ради откривања негативних трендова или отклањања недостатака и издавања догађаја који треба да се пријаве. Овај систем обухвата процену важних података у вези с догађајима и објављивање повезаних обавештења;

(ф) 1. извести имаоца потврде о типу или имаоца одобрења пројеката о свим случајевима кад је организација за производњу ставила у промет производе, делове или уређаје за које је накнадно утврђено могуће одступање од важећих пројектних података и да са имаоцима потврде о типу и одобрења пројекта спроведе испитивања да би се открила она одступања која могу да изазову стање опасно по безбедност;

2. извести Агенцију и надлежни орган државе чланице о одступањима која могу да изазову стање опасно по безбедност према подставу 1. Ови извештаји израђују се у облику и на начин који одреди Агенција по тачки 21А.3(б)(2) или који прихвати надлежни орган државе чланице;

3. ако је ималац дозволе за обављање делатности организације за производњу добављач друге организације за производњу, он обавештава ову другу организацију о случајевима у којима је њој испоручио производе, делове или уређаје за које је накнадно утврђено могуће одступање од важећих пројектних података;

(г) омогући помоћ имаоцу потврде о типу или имаоцу одобрења пројекта у свим делатностима континуиране пловидбености које су повезане са производима, деловима или уређајима које је произвео;

(х) уведе систем архивирања који обухвата захтеве наложене његовим партнерима, добављачима и подуговарачима и чува податке који се користе за показивање усклађености производа, делова или уређаја. Ови подаци доступни су надлежном органу и одржавају се како би се обезбедиле информације потребне за обезбеђивање континуиране пловидбености производа, делова или уређаја;

(и) када, према условима из дозволе, издаје уверење о спремности за употребу, утврди пре издавања уверења да ли је завршени ваздухоплов био примерено одржаван и да ли је спреман да се безбедно користи;

(ј) где је то примерено, сагласно правима из тачке 21А.163(е), одреди услове под којима се издаје дозвола за лет;

(к) где је то примерено, сагласно правима из тачке 21А.163(е), пре издавања дозволе за лет ваздухоплова успостави усклађеност са захтевима из тачке 21А.711(с) и (е).

ОДЕЉАК X

ПОТВРДА О ПЛОВИДБЕНОСТИ И ОГРАНИЧЕНА ПОТВРДА О ПЛОВИДБЕНОСТИ

21А.171 Област примене

Овај одељак садржи поступак по коме се издају потврде о пловидбености.

21А.172 Подобност

Свако физичко или правно лице на чије име је ваздухоплов регистрован или треба да буде регистрован у држави чланици („држава чланица регистрације”) или његов заступник, може да захтева потврду о пловидбености за тај ваздухоплов према овом одељку.

21A.173 Класификација

Потврде о пловидбености класификују се на:

(а) потврде о пловидбености које се издају за ваздухоплове који су усклађени са потврдом о типу издатом према овом Делу;

(б) ограничене потврде о пловидбености које се издаје за ваздухоплове:

1. који који су усклађени са ограниченом потврдом о типу издатом према овом Делу; или

2. за које је пред Агенцијом доказано да су усклађени с посебним спецификацијама пловидбености које гарантују безбедно коришћење.

21A.174 Захтев

(а) Захтев за потврду о пловидбености по тачки 21A.172. подноси се у облику и на начин који одреди надлежни орган државе чланице регистрације.

(б) Сваки захтев за потврду о пловидбености или ограничену потврду о пловидбености садржи:

1. врсту потврде о пловидбености која се захтева;

2. за нови ваздухоплов:

(i) изјаву о усклађености:

– издату према тачки 21A.163(б), или

– издату према тачки 21A.130 и коју је оверио надлежни орган, или

– за увезени ваздухоплов, изјаву коју је потписао орган надлежан за извоз да је ваздухоплов усклађен с пројектом који је одобрила Агенција;

(ii) извештај о маси и равнотежи с распоредом укрцавања,

(iii) летачки приручник (*flight manual*), ако њега захтева важеће правило о пловидбености за појединачни ваздухоплов;

3. за коришћени ваздухоплов:

(i) с пореклом из државе чланице – потврду о провери пловидбености издату у складу са Делом М (*Part M*);

(ii) који потиче из државе која није држава чланица:

– изјаву надлежног органа државе у којој је ваздухоплов регистрован или је био регистрован о стању пловидбености ваздухоплова у његовом регистру у тренутку преношења,

– извештај о маси и равнотежи с распоредом укрцавања,

– летачки приручник, ако њега захтева важеће правило о пловидбености за појединачни ваздухоплов,

– претходну евиденцију, помоћу које се утврђују стандарди производње, промена и одржавања ваздухоплова, и сва ограничења повезана са ограниченом потврдом о пловидбености према тачки 21B.327(ц),

– препоруке за издавање потврде о пловидбености, ограничене потврде о пловидбености или потврде о провери пловидбености после прегледа пловидбености према Делу М.

(ц) Ако друкчије није договорено, изјаве из подставова (б)(2)(i) и (б)(3)(ii) дају се најкасније 60 дана пре представљања ваздухоплова надлежном органу државе чланице регистрације.

21A.175 Језик

Приручници, натписи, спискови (листе), ознаке инструмената и друга неопходна обавештења која се захтевају према важећим сертификационим захтевима исписују се на једном или више службених језика Европске заједнице који је прихватљив надлежном органу државе чланице регистрације.

21A.177 Измене, допуне и преиначења

Потврду о пловидбености може да измени, допуни или преиначи само надлежни орган државе чланице регистрације.

21A.179 Преносивост и поновно издавање у држави чланици

(а) Када се својина на ваздухоплову мења:

1. ако ваздухоплов остаје у истом регистру, потврда о пловидбености или ограничена потврда о пловидбености, усклађена само са ограниченом потврдом о типу, преноси се заједно с ваздухопловом;

2. ако се ваздухоплов региструје у другој држави чланици, потврда о пловидбености или ограничена потврда о пловидбености која је усклађена само са ограниченом потврдом о типу, издају се:

(i) после подношења претходне потврде о пловидбености и важеће потврде о провери пловидбености издате према Делу М,

(ii) по испуњењу захтева из тачке 21A.175.

(б) Када се промени својина на ваздухоплову, а за ваздухоплов је издата ограничена потврда о пловидбености која није усклађена са ограниченом потврдом о типу, потврда о пловидбености преноси се заједно са ваздухопловом под условом да он и даље остаје у истом регистру, или се она издаје само уз формалну сагласност надлежног органа државе чланице регистрације у коју је пренесена.

21A.180 Инспекција

Ималац потврде о пловидбености омогућава, ради инспекције, надлежном органу државе чланице регистрације, на његов захтев, приступ ваздухоплову за који је издата потврда о пловидбености.

21A.181 Трајање и стално важење

(а) Потврда о пловидбености издаје се на неограничено време. Она остаје да важи под условом:

1. да је усклађена с важећим пројектом типа и захтевима за континуирану пловидбеност;

2. да ваздухоплов остаје у истом регистру;

3. да потврда о типу или ограничена потврда о типу на основу које је она издата није претходно стављена ван снаге по тачки 21А.51;

4. да се ималац не одрекне од потврде или да потврда није стављена ван снаге према тачки 21Б.330.

(б) После одрицања или стављања ван снаге, потврда се враћа надлежном органу државе чланице регистрације.

21А.182 Идентификација ваздухоплова

Сваки подносилац захтева за потврду о пловидбености по овом одељку мора да покаже да је његов ваздухоплов идентификован према Одељку Q.

ОДЕЉАК И ПОТВРДА О БУЦИ

21А.201 Област примене

Овај одељак садржи поступак по коме се издају потврде о буци.

21А.203 Подобност

Свако физичко или правно лице на чије име је ваздухоплов регистрован или треба да буде регистрован у држави чланици (држава чланица регистрације) или његов заступник, може да захтева потврду о буци за тај ваздухоплов према овом одељку.

21А.204 Захтев

(а) Захтев за потврду о буци по тачки 21А.203 подноси се у облику и на начин који одреди надлежни орган државе чланице регистрације.

(б) Сваки захтев садржи:

1. за нови ваздухоплов:

(i) изјаву о усклађености:

– издату према тачки 21А.163(б), или

– издату према тачки 21А.130 и коју је оверио надлежни орган, или

– за увезени ваздухоплов, изјаву коју је потписао орган надлежан за извоз да је ваздухоплов усклађен с пројектом који је одобрила Агенција,

(ii) податке о буци утврђене према важећим захтевима за буку;

2. за коришћени ваздухоплов:

(i) податке о буци утврђене према важећим захтевима за буку,

(ii) претходну евиденцију, помоћу које се утврђују стандарди производње, промена и одржавања ваздухоплова.

(ц) Ако друкчије није договорено, изјаве из подстава (б)(1) дају се најкасније 60 дана пре представљања ваздухоплова надлежном органу државе чланице регистрације.

21A.207 Измене, допуне и преиначења

Потврду о буци може да измени, допуни или преиначи само надлежни орган државе чланице регистрације.

21A.209 Преносивост и поновно издавање у држави чланици

Када се својина на ваздухоплову мења:

(а) ако ваздухоплов остаје у истом регистру, потврда о буци преноси се заједно са ваздухопловом;

(б) ако се ваздухоплов региструје у другој држави чланици, потврда о буци издаје се после подношења претходне потврде о буци.

21A.210 Инспекција

Ималац потврде о буци омогућава, ради инспекције, надлежном органу државе чланице регистрације или Агенцији, на њихов захтев, приступ ваздухоплову за који је издата потврда о буци.

21A.211 Трајање и стално важење

(а) Потврда о буци издаје се на неограничено време. Она остаје да важи под условом:

1. да је усклађена с важећим пројектом типа и захтевима за заштиту животне средине и континуирану пловидбеност;

2. да ваздухоплов остаје у истом регистру;

3. да потврда о типу или ограничена потврда о типу на основу које је она издата није претходно стављена ван снаге према тачки 21A.51;

4. да се ималац не одрекне од потврде или да потврда није стављена ван снаге према тачки 21B.430.

(б) После одрицања или стављања ван снаге, потврда се враћа надлежном органу државе чланице регистрације.

ОДЕЉАК Ј ДОЗВОЛА ЗА ОБАВЉАЊЕ ДЕЛАТНОСТИ ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЗА ПРОЈЕКТОВАЊЕ

21A.231 Област примене

Овај одељак садржи поступак по коме се издаје дозвола за обављање делатности организација за пројектовање и одређују права и обавезе подносилаца захтева и ималаца дозволе.

21A.233 Подобност

Свако физичко или правно лице („организација”) може да захтева дозволу према овом одељку:

- (а) сагласно тачкама 21A.14, 21A.112Б, 21A.432Б или 21A.602Б; или
- (б) за одобравање пројекта мањих промена или мањих поправки, кад се то захтева ради остваривања права из тачке 21A.263.

21A.234 Захтев

Захтев за издавање дозволе за обављање делатности организације за пројектовање подноси се у облику и на начин који одреди Агенција и садржи кратак преглед података који се захтевају у тачки 21A.243 и услове из дозволе који се захтевају у тачки 21A.251.

21A.235 Издавање дозволе за обављање делатности организације за пројектовање

Организација је овлашћена да јој Агенција изда дозволу за обављање делатности организације за пројектовање ако покаже да је усклађена са примењивим захтевима из овог одељка.

21A.239 Систем обезбеђења пројеката

(а) Организација за пројектовање мора да покаже да је увела и да је у стању да одржава систем обезбеђења пројеката којим се контролишу и надзиру пројекти и промене пројеката производа, делова и уређаја који су обухваћени захтевом. Систем обезбеђења пројеката омогућава организацији:

1. да су пројекти производа, делова и уређаја и промене пројеката за њих усклађени с важећим основама за сертификацију типа и захтевима за заштиту животне средине;
2. да правилно испуњава своје одговорности које произлазе из:
 - (i) одговарајућих одредаба овог Дела,
 - (ii) условима из дозволе, издатим према тачки 21A.251;
3. да независно прати усклађеност са документованим поступцима система и њихову примереност. Праћење укључује систем повратних информација лицу или групи лица која су одговорна за предузимање корективних мера.

(б) Систем обезбеђења пројеката садржи независну функцију провере показивања усклађености на основу које организација Агенцији упућује изјаве о усклађености и с њима повезане документе.

(ц) Организација за пројектовање одређује начин на који се унутар система обезбеђења пројеката процењује прихватљивост делова или уређаја које су пројектовали

партнери или подуговарачи и извршавања задатака, према методима одређеним у писаним поступцима.

21A.243 Подаци

(а) Организација за пројектовање подноси Агенцији приручник који описује, непосредно или путем упућивања, организацију, одговарајуће поступке и производе или промене производа које треба пројектовати.

(б) Када су неке делове, уређаје или промене производа пројектовале партнерске организације или подуговарачи, приручник садржи изјаву о томе како организација за пројектовање обезбеђује усклађеност свих делова и уређаја која се захтева према тачки 21A.239(б) и садржи, непосредно или путем упућивања, описе и податке о делатностима пројектовања и организацији ових партнера или подуговарача, у мери која је потребна за давање ове изјаве.

(ц) Приручник се мења по потреби, да би опис организације остао ажуран, а копије сваке његове промене прослеђују се Агенцији.

(д) Организација за пројектовање доставља изјаву о оспособљености и искуству руководећег особља и других лица одговорних за доношење одлука које утичу на пловидбеност и заштиту животне средине у организацији.

21A.245 Захтеви за дозволу за обављање делатности

Организација за пројектовање мора, на основу података поднесених према тачки 21A.243, да перед усклађености са тачком 21A.239, покаже да:

(а) у свим техничким одељењима има довољно особља са потребним искуством које има овлашћења потребна за испуњавање додељених одговорности и да све то, са простором, инфраструктуром и опремом, омогућава особљу да у погледу производа постигне циљеве у вези с пловидбеношћу и заштитом животне средине;

(б) између одељења и унутар одељења постоји потпуна и делотворна усклађеност са захтевима везаним за пловидбеност и заштиту животне средине.

21A.247 Промене у систему обезбеђења пројеката

После издавања дозволе за обављање делатности организацији за пројектовање Агенција мора да одобри сваку промену у систему обезбеђења пројекта која је значајна за показивање усклађености или за пловидбеност и заштиту животне средине у вези с производом. Захтев за одобрење подноси се Агенцији у писменом облику, а организација за пројектовање мора, на основу предложених промена приручника и пре увођења промене, да покаже Агенцији да ће и после увођења промене наставити да буде усклађена са овим одељком.

21A.249 Преносивост

Изузев услед промене својине, за коју се сматра да има битан значај у смислу тачке 21А.247, дозвола за обављање делатности организације за пројектовање није преносива.

21А.251 Услови из дозволе

Услови из дозволе одређују врсте пројектовања, категорије производа и делова и уређаја за које организација за пројектовање има дозволу за обављање делатности и функције и дужности које су обухваћене дозволом организације, а односе се на пловидбеност и карактеристике буке, испуштање горива и емисије издувних гасова производа. Ако дозвола за обављање делатности организације за пројектовање обухвата сертификацију типа или *ETSO* овлашћење за помоћни уређај за напајање услови из дозволе садрже и списак производа или помоћних уређаја за напајање. Ови услови издају се као део дозволе за обављање делатности организације за пројектовање.

21А.253 Промене услова из дозволе

Сваку промену услова из дозволе мора да одобри Агенција. Захтев за промену услова из дозволе подноси се у облику и на начин који одреди Агенција. Организација за пројектовање мора да испуни одговарајуће захтеве из овог одељка.

21А.257 Провере

(а) Организација за пројектовање успоставља инструменте који Агенцији омогућавају да спроведе сви потребне провере, укључујући провере партнера и подуговарача, ради утврђивања усклађености и сталне усклађености са одговарајућим захтевима из овог одељка.

(б) Организација за пројектовање омогућава Агенцији да прегледа све извештаје, спроведе било коју инспекцију, да изведе пробни лет или проверу на земљи или да им присуствује, ради проверавања важења изјава о усклађености коју је подносилац захтева поднео према тачки 21А.239(б).

21А.258 Налази

(а) Кад објективан доказ покаже да ималац дозволе за обављање делатности организације за пројектовање није усклађен са примењивим захтевима из овог Дела, налази се класификују на следећи начин:

1. налаз нивоа 1 јесте свака неусклађеност са овим Делом која може да доведе до неконтролисаног одступања од примењивих захтева и да утиче на безбедност ваздухоплова;

2. налаз нивоа 2 јесте свака неусклађеност са овим Делом која није класификована као налаз нивоа 1.

(б) Налаз нивоа 3 јесте свака околност која, према објективним доказима, садржи могуће проблеме који могу да доведу до неусклађености из става (а).

(ц) По пријему обавештења о налазима према важећим управним поступцима које одреди Агенција:

1. код налаза нивоа 1, ималац дозволе за обављање делатности организације за пројектовање предузима корективне мере које Агенција сматра задовољавајућим, у року који није дужи од 21 радног дана од пријема писмене потврде о налазу;

2. код налаза нивоа 2, рок за корективне мере, који одређује Агенција, зависи од природе налаза, али првобитно не може бити дужи од шест месеци. У неким околностима и зависно од природе налаза, Агенција може да продужи шестомесечни рок, ако постоји задовољавајући план корективних мера са којим се Агенција сложила;

3. налаз нивоа 3 не захтева од имаоца дозволе за обављање делатности организације за пројектовање хитне корективне мере.

(д) Код налаза нивоа 1 и нивоа 2, Агенција може да, према важећим управним поступцима које она одреди, делимично или потпуно суспендује или стави ван снаге дозволу за обављање делатности организације за пројектовање. Ималац дозволе за обављање делатности организације за пројектовање дужан је да благовремено потврди пријем обавештења о суспензији или стављању ван снаге дозволе.

21A.259 Трајање и стално важење

(а) Дозвола за обављање делатности организације за пројектовање издаје се на неограничено време. Она остаје да важи изузев ако:

1. организација за пројектовање не успе да докаже усклађеност са одговарајућим захтевима овог одељка;

2. ималац дозволе или његов партнер или подуговарач онемогући Агенцију са спроведи провере према тачки 21A.257;

3. докази показују да систем обезбеђења пројеката не може да одржи задовољавајућу контролу и надзор пројеката производа или њихових промена према одобрењу;

4. ималац се одрекне од дозволе или она буде стављена ван снаге према важећим управним поступцима које одреди Агенција.

(б) После одрицања или стављања ван снаге, дозвола се враћа Агенцији.

21A.263 Права

(а) Ималац дозволе за обављање делатности организације за пројектовање има право да се бави пројектовањем према овом Делу, унутар обима дозволе.

(б) Уз уважавање тачке 21A.257(б), Агенција прихвата без даље провере следећа документа о усклађености, које подносилац захтева приложи ради прибављања:

1. одобрења услова лета који се захтевају за прибављање дозволе за лет; или

2. потврде о типу или одобрења за веће промене пројекта типа; или

3. додатне потврде о типу;

4. *ETSO* овлашћења према тачки 21A.602Б(б)(1); или

5. одобрења пројекта већих поправки.

(ц) Ималац дозволе за обављање делатности организације за пројектовање има, унутар услова из дозале и сходно примереним поступцима система обезбеђења пројеката, право да:

1. класификује промене пројекта типа и поправки на „веће” и „мање”;

2. одобри мање промене пројекта типа и мање поправке;
3. издаје податке или упутства који садрже следећу изјаву: „Техничка садржина овог документа одобрена је на основу *DOA* бр. *EASA.21J. [XXXX]*.”;
4. одобрава документоване промене летачког приручника ваздухоплова и његове додатке и издаје ове промене које садрже следећу изјаву „Промена бр. [YY] у летачком приручнику ваздухоплова (*AFM*) (или додатку) бр. [ZZ] одобрена је на основу *DOA* бр. *EASA.21J.[XXXX]*.”;
5. одобрава пројекте већих поправки производа за које има потврду о типу или додатну потврду о типу;
6. одобрава услове под којима може да се изда дозвола за лет према тачки 21A.710(a)(2)
 - (i) изузев за прве летове
 - новог типа ваздухоплова, или
 - ваздухоплова на коме је изведена промена која јесте или може да буде класификована као значајна већа промена или значајна промена додатне потврде о типу, или
 - ваздухоплова чије су карактеристике лета и/или управљања знатно промењене;
 - (ii) изузев за дозволе за лет које се издају у сврхе из тачке 21A.701(a)(15);
7. издаје дозволу за лет према тачки 21A.711(б), за ваздухоплов који је сам пројектовао или променио или за који је према тачки 21A.263(ц)6 одобрио услове под којима може да се изда дозвола за лет и када организација за пројектовање сагласно својој дозволи за обављање делатности организације за пројектовање сама надзире конфигурацију ваздухоплова и потврђује усклађеност с пројектним условима који су одобрени за лет.

21A.265 Обавезе имаоца

- Ималац дозволе за обављање делатности организације за пројектовање мора да:
- (а) одржава приручник сагласно систему обезбеђења пројеката;
 - (б) омогући да се овај приручник користи као основни радни документ у организацији;
 - (ц) покаже да су пројекти производа или њихове промене или поправке, сагласни важећим захтевима и да немају ниједну особину која није безбедна;
 - (д) изузев код мањих промена или поправки одобрених унутар права из тачке 21A.263, Агенцији омогући изјаве и с њима повезану документацију којом се потврђује усклађеност са ставом (ц);
 - (е) Агенцији проследи податке или упутства поводом мера које се захтевају према тачки 21A.3Б;
 - (ф) где је то примерено, сагласно правима из тачке 21A.263(ц)(6), одреди услове под којима се издаје дозвола за лет;
 - (г) где је то примерено, сагласно правима из тачке 21A.263(ц)(7), пре издавања дозволе за лет ваздухоплова успостави усклађеност са тачком 21A.711(б) и (е).

ОДЕЉАК К ДЕЛОВИ И УРЕЂАЈИ

21A.301 Област примене

Овај одељак садржи поступак по коме се одобравају делови и уређаји.

21A.303 Усклађеност с важећим захтевима

Усклађеност делова и уређаја који се уграђују у производе који имају потврду о типу показује се:

- (а) заједно с поступцима по којима се издаје потврда о типу из одељака Б, Д или Е за производ у који се уграђују; или
- (б) по потреби, према поступцима за *ETSO* овлашћења из Одељка О; или
- (ц) за стандардне делове, према званично признатим стандардима.

21A.305 Одобравање делова и уређаја

Ако се према прописима Заједнице или мерама Агенције изричито тражи одобрење дела или уређаја, део или уређај морају да буду усклађени са важећим *ETSO* или другим спецификацијама које у појединачном случају Агенција призна као еквивалентне.

21A.307 Спремност делова и уређаја за уградњу

Ниједан део или уређај (изузев стандардних делова) не сме да се угради у производ који има потврду о типу, ако:

- (а) нема приложено уверење о спремности за употребу (*EASA* образац 1), којим се показује да је елемент произведен према одобреним пројектним подацима и да је спреман да се безбедно користи;
- (б) није идентификован према Одељку Q.

(ОДЕЉАК Л - НЕ ПРИМЕЊУЈЕ СЕ)

ОДЕЉАК М ПОПРАВКЕ

21A.431 Област примене

(а) Овај одељак садржи поступак по коме се одобрава пројекат поправки и одређују права и обавезе подносилаца захтева и ималаца ових одобрења.

(б) „Поправка“ означава уклањање оштећења и/или враћање производа, делова или уређаја у стање пловидбености које је постојало када их је произвођач први пут пустио у употребу.

(ц) Уклањање оштећења заменом делова или уређаја без радњи пројектовања сматра се одржавањем и не подлеже одобрењу према овом одељку.

(д) Поправка *ETSO* артикла сматра се као промена *ETSO* пројекта и подлеже поступку из тачке 21А.611.

21А.432 А Подобност

(а) Свако физичко или правно лице које покаже или је у поступку показивања своје оспособљености према тачки 21А.432Б, може да захтева одобравање пројекта већих поправки под условима из овог одељка.

(б) Свако физичко или правно лице може да захтева одобравање пројекта мањих поправки.

21А.432Б Показивање оспособљености

(а) Подносилац захтева за одобрење пројекта већих поправки показује своју оспособљеност поседовањем дозволе за обављање делатности организације за пројектовање коју је издала Агенција према Одељку Ј.

(б) Одступајући од става (а), подносилац захтева може по алтернативном поступку за показивање оспособљености да захтева сагласност Агенције за примену поступака којима се одређују посебна пројектна пракса, ресурси и редослед активности потребни за усклађивање са овим одељком.

21А.433 Пројекат поправки

(а) Подносилац захтева за одобрење пројекта поправки мора да:

1. покаже усклађеност са основом за сертификацију типа и захтевима за заштиту животне средине на које се потврда о типу или додатна потврда о типу позива или који важе на дан подношења захтева (за одобрење пројекта поправки), уз све промене ових сертификационих захтева или посебних услова које Агенција сматра потребним за успостављање нивоа безбедности који је једнак нивоу безбедности из основа за сертификацију типа на које се потврда о типу или додатна потврда о типу позива;

2. предочи Агенцији све потребне суштинске податке, на њен захтев;

3. изда изјаву да постоји усклађеност са сертификационим захтевима и захтевима за заштиту животне средине из подстава (а)(1).

(б) Ако подносилац захтева није ималац потврде о типу или додатне потврде о типу, он може да се усклади са захтевима из става (а) коришћењем сопствених ресурса или у договору са имаоцем потврде о типу или додатне потврде о типу.

21А.435 Класификација поправки

(а) Поправка може бити „већа” или „мања”. Класификација се врши према мерилима из тачке 21А.91 за промену пројекта типа.

(б) Као „већу” или „мању”, поправку према ставу (а) класификује:

1. Агенција; или

2. било која одговарајуће одобрена организација за пројектовање, према поступку с којим се сагласила Агенција.

21A.437 Издавање одобрења пројектата поправки

Пошто се изда изјава и покаже да је пројекат поправки усклађен са важећим сертификационим захтевима и захтевима за заштиту животне средине из тачке 21A.433(a)(1) њега одобрава:

- (а) Агенција; или
- (б) одговарајуће одобрена организација која има потврду о типу или додатну потврду о типу, према поступку с којим се сагласи Агенција; или
- (ц) одговарајуће одобрена организација за пројектовање, према поступку с којим се сагласи Агенција – само за мање поправке.

21A.439 Производња делова за поправку

Делови и уређаји који се користе за поправку производе се према производним подацима који се заснивају на свим неопходним пројектним подацима које одреди ималац одобрења пројектата поправки:

- (а) према Одељку Ф; или
- (б) у одговарајуће одобреној организацији према Одељку Г; или
- (ц) у одговарајуће одобреној организацији за одржавање.

21A.441 Уградња поправке

(а) Поправку уграђује одговарајуће одобрена организација за одржавање или одговарајуће одобрена организација за производњу по Одељку Г, сагласно правима из тачке 21A.163.

(б) Организација за пројектовање предаје организацији која изводи поправку сва потребна упутства за уградњу.

21A.443 Ограничења

Пројекат поправке може да се одобри уз ограничења, у ком случају одобрење пројектата поправки садржи сва потребна упутства и ограничења. Ималац одобрења пројектата поправки преноси ова упутства и ограничења извођачу, према поступку с којим се сагласи Агенција.

21A.445 Непоправљена оштећења

(а) Кад се оштећени производ, део или уређај не поправи, а није обухваћен претходно одобреним подацима, последице оштећења по његову пловидбеност може да процени само:

- 1. Агенција; или
- 2. одговарајуће одобрена организација за пројектовање, према поступку с којим се сагласи Агенција;

Сва потребна ограничења обрађују се према поступцима из тачке 21A.443.

(б) Ако организација која процењује штету према ставу (а) није ни Агенција, ни ималац потврде о типу или додатне потврде о типу, она мора да покаже основаност података на којима заснива процену штете, коришћењем сопствених ресурса или у договору са имаоцем потврде о типу, додатне потврде о типу или, по потреби, са произвођачем.

21A.447 Вођење евиденције

Све значајне податке у вези са сваком поправком, а који се односе на пројекте, планове, извештаје о испитивању, упутства и ограничења која евентуално могу да се издају према тачки 21A.443, доказе о класификацији и доказе о одобрењу пројекта:

- (а) ималац одобрења пројекта поправке мора да стави на располагање Агенцији;
- (б) ималац одобрења пројекта поправке чува да би омогућио податке потребне за обезбеђење континуиране пловидбености поправљених производа, делова и уређаја.

21A.449 Упутства за континуирану пловидбеност

(а) Ималац одобрења пројекта поправки доставља сваком кориснику ваздухоплова у који је уграђена поправка најмање један комплет ових промењених упутстава за континуирану пловидбеност производа, који су последица пројекта поправки, укључујући описне податке и упутства за реализацију, припремљених према важећим захтевима. Пре него што се заврши промена ових упутстава, поправљени производ, део или уређај може да се пусти у употребу само на ограничено време и уз сагласност Агенције. Промењена упутства доступна су и другим лицима која морају да испуне било којим услов из промењених упутстава, на њихов захтев. Неки приручници или делови промењених упутстава за континуирану пловидбеност везани за ремонт (обнову) или друге облике великих радова одржавања, могу да се ставе на располагање касније, пошто производ буде пуштен у употребу, али морају да буду доступни пре него што било који производ достигне одговарајућу старост или сате/циклусе лета.

(б) Ако је ажуриране податке о овим променама упутстава за континуирану пловидбеност ималац одобрења пројекта поправке издао пошто је поправка при пут одобрена, ови нови подаци достављају се сваком кориснику и, на њихов захтев, и свим другим лицима која морају да испуне било којим услов из ових промењених упутстава. Агенцији се подноси програм у коме се приказује како се расподељују ажуриране промене упутстава за континуирану пловидбеност.

21A.451 Обавезе и ознаке *EPA*

- (а) Сваки ималац одобрења пројекта веће поправке мора да:
 - 1. преузме обавезе:
 - (i) наведене у тачкама 21A.3, 21A.3Б, 21A.4, 21A.439, 21A.441, 21A.443, 21A.447 и 21A.449,
 - (ii) које су обухваћене сарадњом са имаоцем потврде о типу или додатне потврде о типу, или и с једним и с другим, према тачки 21A.433 (б),
 - 2. наведе ознаке, укључујући слова *EPA* (*European Part Approval*), према тачки 21A.804(а);

(б) Изузев за имаоце потврде о типу на које се примењује тачка 21А.44, ималац одобрења пројекта мање поправке мора да:

1. преузме обавезе из тачака 21А.4, 21А.447 и 21А.449;
2. наведе ознаке, укључујући слова *EPA*, према тачки 21А.804(а).

(ОДЕЉАК Н – НЕ ПРИМЕЊУЈЕ СЕ)

ОДЕЉАК О НАРЕДБА О ЕВРОПСКОМ ТЕХНИЧКОМ СТАНДАРДУ

21А.601 Област примене

(а) Овај одељак садржи поступак по коме се издају *ETSO* (наредба о европском техничком стандарду) овлашћења и одређују права и обавезе подносиоца захтева и имаоца овог овлашћења.

21А.602А Подобност

Свако физичко или правно лице које производи или се припрема да производи *ETSO* артикал и које покаже или је у поступку доказивања своје оспособљености према тачки 21А.602Б може да захтева издавање *ETSO* овлашћења.

21А.602Б Показивање оспособљености

Подносилац захтева за *ETSO* овлашћење показује своју оспособљеност:

(а) за производњу – поседовањем дозволе за обављање делатности организације за производњу издате према Одељку Г или усклађивањем с поступцима из Одељка Ф;

(б) за пројекат:

1. за помоћни уређај за напајање – поседовањем дозволе за обављање делатности организације за пројектовање коју је издала Агенција према Одељку Ј;

2. за остале артикле – применом поступака којима се одређују посебна пројектна пракса, ресурси и редослед активности потребни за усклађивање са овим Делом.

21А.603 Захтев

(а) Захтев за *ETSO* овлашћење подноси се у облику и на начин који одреди Агенција и садржи кратак преглед података који се захтевају у тачки 21А.605.

(б) Кад се предвиђа низ мањих промена, подносилац захтева према тачки 21А.611 наводи у захтеву број основног модела артикла и бројеве саставних делова и оставља празну заграду иза броја, да би назначио да ће се у празан простор повремено уписивати различита слова или бројеви (или њихове комбинације).

21A.604 ETSO овлашћење за помоћни уређај за напајање (APU)

У вези са *ETSO* овлашћењем за помоћни уређај за напајање:

(а) одступајући од тачака 21A.603, 21A.606(ц), 21A.610 и 21A.615 – примењују се тачке 21A.15, 21A.16Б, 21A.17, 21A.20, 21A.21, 21A.31, 21A.33, 21A.44, с том разликом што се сагласно тачки 21A.606 уместо потврде о типу издаје *ETSO* овлашћење;

(б) одступајући од тачке 21A.611, на одобрење промене пројекта примењују се Одељак Д или Одељак Е овог Дела. Ако се примењује Одељак Е, издаје се одвојено *ETSO* овлашћење уместо додатне потврде о типу.

21A.605 Захтеви у погледу података

Подносилац захтева доставља Агенцији следеће документе:

(а) изјаву о усклађености, којом показује да је испунио захтеве из овог одељка;

(б) изјаву о пројекту и перформансама (*DDP*);

(ц) примерак техничких података које захтева примењиви *ETSO*;

(д) приручник организације (или позивање на приручник) из тачке 21A.143, ради прибављања одговарајуће дозволе за обављање делатности организације за производњу према Одељку Г или приручник (или позивање на приручник) из тачке 21A.125А(б), ради производње без дозволе за обављање делатности организације за производњу према Одељку Ф;

(е) за *APU*, приручник (или позивање на приручник) из тачке 21A.243, ради прибављања одговарајуће дозволе за обављање делатности организације за пројектовање према Одељку Ј;

(ф) за остале артикле, поступке из тачке 21A.602Б(б)(2).

21A.606 Издавање ETSO овлашћења

Подносилац захтева овлашћен је да му Агенција изда *ETSO* овлашћење пошто:

(а) покаже оспособљеност према тачки 21A.602Б;

(б) покаже да артикал испуњава техничке услове примењивог *ETSO* овлашћења и приложи одговарајућу изјаву о усклађености;

(ц) изричито изјави да је спреман да се усклади са тачком 21A.609.

21A.607 Права имаоца ETSO овлашћења

Ималац *ETSO* овлашћења има право да производи артикал и означава га одговарајућом *ETSO* ознаком.

21A.608 Изјава о пројекту и перформансама (DDP)

(а) *DDP* најмање садржи:

1. податке сагласно тачки 21A.31(а) и (б) који идентификују артикал, његов пројекат и стандард испитивања;

2. процену перформанси артикла, по потреби, непосредно или позивањем на друге додатне документе;

3. изјаву о усклађености која показује да је артикл усклађен са одговарајућим *ETSO*;
4. позивање на одговарајуће извештаје о испитивању;
5. позивање на одговарајуће приручнике о одржавању, ремонту (обнови) и поправкама;
6. ниво усклађености, ако *ETSO* допушта различите нивое усклађености;
7. списак одступања одобрених према тачки 21A.610.

(б) Ималац *ETSO* овлашћења или његов овлашћени заступник потврђују *DDP* датумом и потписом.

21A.609 Обавезе имаоца *ETSO* овлашћења

Ималац *ETSO* овлашћења по овом одељку дужан је да:

- (а) произведе сваки артикл сагласно Одељку Г или Одељку Ф, тако да обезбеди да сви завршени артикли буду усклађени с њиховим пројектним подацима и безбедни за уградњу;
- (б) припреми и одржава, за сваки модел артикла за који је издато *ETSO* овлашћење, ажурну евиденцију потпуних техничких података и документације према тачки 21A.613;
- (ц) припреми, одржава и ажурира оригинале свих приручника које важеће спецификације пловидбености захтевају за предметни артикал;
- (д) стави корисницима артикла и Агенцији, на њихов захтев, на располагање приручнике о одржавању, ремонту (обнови) и поправкама потребне за коришћење и одржавање артикла, и промене ових приручника;
- (е) сваки артикл означи према тачки 21A.807;
- (ф) усклади се с тачкама 21A.3, 21A.3Б и 21A.4;
- (г) настави да испуњава квалификационе захтеве из 21A.602Б.

21A.610 Одобравање одступања

(а) Произвођач који захтева одобравање одступање од било којих стандарда *ETSO* повезаних са перформансама мора да покаже да се одступање од ових стандарда надокнађује елементима или својствима пројекта који обезбеђују еквивалентни ниво безбедности.

(б) Захтев за одобравање одступања, са повезаним подацима, подноси се Агенцији.

21A.611 Промене пројекта

(а) Ималац *ETSO* овлашћења може да изведе мање промене пројекта (свака промена која није већа промена) без додатног овлашћења Агенције. У овом случају, промењени артикал задржава оригинални број модела (број дела мења се или допуњава за идентификацију мањих промена), а ималац доставља Агенцији све промењене податке који су потребни за усклађивање са тачком 21A.603(б).

(б) Свака промена пројекта коју изведе ималац *ETSO* овлашћења која је довољно опсежна да захтева потпуну проверу ради утврђивања усклађености са *ETSO*, сматра се већом променом. Пре овакве промене, ималац додељује артиклу нову ознаку типа или модела и захтева ново овлашћење према тачки 21A.603.

(ц) Услове за одобрење промене пројекта према Одељку О не испуњава ниједно физичко или право лице осим имаоца *ETSO* овлашћења који је поднео изјаву о усклађености тог артикла, изузев ако лице које тражи одобрење не захтева, по тачки 21А.603, одвојено *ETSO* овлашћење.

21А.613 Вођење евиденције

Поред захтева који су повезани с вођењем евиденције унутар система квалитета, сви пројектни подаци, планови и извештаји о испитивањима, укључујући документацију о прегледима испитиваног артикла, морају да буду на располагању Агенцији и чувају се ради давања података који су потребни за обезбеђење континуиране пловидбености артикала и производа са потврдом о типу у који је артикал уграђен.

21А.615 Инспекција коју врши Агенција

Сваки подносилац захтева или ималац *ETSO* овлашћење за артикал дужан је да Агенцији, на њен захтев, омогући да:

- (а) присуствује свим испитивањима;
- (б) прегледа документацију са техничким подацима о артиклу.

21А.619 Трајање и стално важење

(а) *ETSO* овлашћење издаје се на неограничено време. Оно остаје да важи изузев ако:

1. више нису испуњени услови под којима је *ETSO* овлашћење издато; или
2. ималац више не испуњава обавезе из тачке 21А.609;
3. буде доказано да артикал изазива неприхватљив ризик током рада;
4. ималац се одрекне од овлашћења или оно буде стављено ван снаге према важећим управним поступцима које одреди Агенција.

(б) После одрицања или стављања ван снаге, сертификат се враћа Агенцији.

21А.621 Преносивост

Изузев услед промене својине имаоца, за коју се сматра да има битан значај, па захтева усклађивање са тачком 21А.147 односно тачком 21А.247, *ETSO* овлашћење издато на основу овог Дела 21 није преносиво.

ОДЕЉАК П ДОЗВОЛА ЗА ЛЕТ

21А.701 Област примене

(а) Дозвола за лет издаје се према овом одељку за ваздухоплове који не испуњавају или за које још није показано да испуњавају важеће захтеве за пловидбеност, али су способни да безбедно лете под одређеним условима, и у следеће сврхе:

1. развој;
2. показивање усклађености с прописима или сертификационим захтевима;
3. обука особља организација за пројектовање или производњу;
4. производна провера у лету новопроизведеног ваздухоплова;
5. лет ваздухоплова чија је производња у току између производних објеката;
6. лет ваздухоплова ради његовог прихватања од странке;
7. испорука или извоз ваздухоплова;
8. лет ваздухоплова ради одобравања од надлежног органа;
9. испитивање тржишта, укључујући обуку посаде странке;
10. изложбе и аеро митинзи;
11. лет ваздухоплова до места одржавања или прегледа пловидбености или места складиштења;
12. лет ваздухоплова с масом већом од његове максимално сертификоване масе на полетању, за летове који су дужи од уобичајених прелета преко воде или копна, где није доступна одговарајућа инфраструктура за слетање или одговарајуће гориво;
13. постављање рекорда, такмичење у ваздуху и слична такмичења;
14. лет ваздухоплова који испуњава важеће захтеве за пловидбеност, пре утврђивања да ли испуњава захтеве за заштиту животне средине;
15. некомерцијално летење појединим некомплексним ваздухопловима или типовима ваздухоплова, за које потврда о пловидбености или ограничена потврда о пловидбености није примерена.

(б) Овај одељак садржи поступак по коме се издају дозволе за лет и одобравају повезани услови лета и одређује права и обавезе подносилаца захтева и ималаца ових дозвола и одобрења услова лета.

21A.703 Подобност

(а) Свако физичко или правно лице може да захтева дозволу за лет, изузев кад се дозвола за лет захтева у сврхе из тачке 21A.701(а)(15), кад захтев може да поднесе само власник.

(б) Свако физичко и правно лице може да захтева одобравање услова лета.

21A. 705 Надлежни орган

Независно од тачке 21.1, за потребе овог одељка „надлежан орган” је:

- (а) орган кога именује држава чланица регистра;
- (б) за ваздухоплов који није регистрован – орган кога именује држава чланица која је прописала идентификационе ознаке.

21A.707 Захтев за дозволу за лет

(а) Сагласно тачки 21A.703, и ако подносиоцу захтева није дато право да издаје дозволе за лет, захтев за дозволу за лет подноси се надлежном органу у облику и на начин који он одреди.

- (б) Захтев за издавање дозволе за лет садржи:
1. сврху лета, према тачки 21А.701;
 2. области у којима ваздухоплов није усклађен с важећим условима за пловидбеност;
 3. услове лета који су одобрени према тачки 21А.710.

(ц) Ако услови лета нису одобрени у време кад је поднесен захтев за дозволу за лет, захтев за одобравање услова лета подноси се према тачки 21А.709.

21А.708 Услови лета

Услови лета обухватају:

- (а) конфигурацију за коју се захтева дозвола за лет;
- (б) све услове или ограничења који су неопходни да се ваздухоплов безбедно користи, укључујући:
1. услове или ограничења пута/ваздушног простора који се захтевају за лет;
 2. услове и ограничења везана за посаду која управља ваздухопловом;
 3. ограничења везана за превоз лица која нису летачка посада ваздухоплова;
 4. оперативна ограничења, посебне поступке или техничке услове који треба да се испуне;
 5. посебне програме провере у лету (ако је потребно);
 6. посебне аранжмане везане за пловидбеност, укључујући упутства за одржавање и режим по коме се она примењују;
- (ц) доказ да је ваздухоплов у стању да безбедно лети сходно условима и ограничењима из става (б);
- (д) метод који је коришћен за проверу конфигурације ваздухоплова, да би се остало унутар утврђених услова.

21А.709 Захтев за одобравање услова лета

(а) Према тачки 21А.707(ц), и ако подносиоцу захтева није дато право да одобрава услове лета, захтев за одобравање услова лета подноси се:

1. Агенцији, ако је одобравање услова лета повезано с безбедношћу пројекта, у облику и на начин који она одреди; или
2. надлежном органу, ако одобравање услова лета није повезано с безбедношћу пројекта, у облику и на начин на који тај орган одреди.

- (б) Захтев за одобравање услова лета садржи:
1. предложене услове лета;
 2. документацију којом се предложени услови лета поткрепљују;
 3. изјаву да је ваздухоплов способан да безбедно лети према условима или ограничењима из тачке 21А.708(б).

21А.710 Одобравање услова лета

(а) Ако је одобравање услова лета повезано с безбедношћу пројекта, услове лета одобрава:

1. Агенција; или
2. одговарајуће одобрена организација за пројектовање, према правима из тачке 21А.263(ц)(6).

(б) Ако одобравање услова лета није повезано с безбедношћу пројекта, услове лета одобрава надлежни орган или одговарајуће одобрена организација која онда издаје и дозволу за лет.

(ц) Пре одобравања услова лета, Агенција, надлежни орган или одобрена организација уверавају се да је ваздухоплов способан да безбедно лети унутар одређених услова и ограничења. Агенција или надлежни орган могу у те сврхе да захтевају од подносиоца захтева да предузме све потребне провере или испитивања.

21А.711 Издавање дозволе за лет

(а) Надлежни орган може да изда дозволу за лет (*EASA* образац 20а, видети Додатак) под условима који су одређени у тачки 21Б. 525.

(б) Одговарајуће одобрена организација за пројектовање може да изда дозволу за лет (*EASA* образац 20б, видети Додатак) према правима која произлазе из тачке 21А.263(ц)(7), када су услови лета из тачке 21А.708 одобрени према тачки 21А.710.

(ц) Одговарајуће одобрена организација за производњу може да изда дозволу за лет (*EASA* образац 20б, видети Додатак) према правима која произлазе из тачке 21А.163(е), када су услови лета из тачке 21А.708 одобрени према тачки 21А.710.

(д) Одговарајуће одобрена организација за обезбеђивање континуиране пловидбености може да изда дозволу за лет (*EASA* образац 20б, видети Додатак) према правима која произлазе из тачке М.А.711 Анекса I (Део М) Уредбе (ЕЗ) бр. 2042/2003, када су услови лета из тачке 21А.708 одобрени према тачки 21А.710.

(е) У дозволи за лет наводи се сврха дозволе и сви услови и сва ограничења лета одобрени према тачки 21А.710.

(ф) Кад су дозволе издате према ставовима (б), (ц) или (д), копија дозволе за лет и повезаних услова лета подноси се што пре надлежном органу, а најкасније за три дана.

(г) Докаже ли се да било који услов из тачке 21А.723(а) није био испуњен у погледу дозволе за лет коју је издала организација према ставовима (б), (ц) или (д), она сместа ставља ван снаге дозволу за лет и о томе одмах обавештава надлежни орган.

21А.713 Промене

(а) Свака промена која поништава услове лета или повезане доказе који су утврђени за дозволу за лет одобрава се према тачки 21А.710. Кад је то примерено, захтев се подноси према тачки 21А.709.

(б) Ако промена утиче на садржину дозволе за лет, издаје се нова дозвола за лет према тачки 21А.711.

21A.715 Језик

Приручници, натписи, спискови (листе), ознаке инструмената и други потребни подаци који се захтевају према важећим сертификационим захтевима исписују се на једном или више службених језика Европске заједнице који је прихватљив надлежном органу.

21A.719 Преносивост

(а) Дозвола за лет није преносива.

(б) Независно од става (а), дозвола за лет која је издата за сврхе из тачке 21A.701(а)(15), при промени својине на ваздухоплову преноси се заједно са ваздухопловом под условом да ваздухоплов остаје у истом регистру или се издаје само уз сагласност надлежног органа државе чланице у чији регистар се преноси.

21A.721 Инспекција

Ималац или подносилац захтева за дозволу за лет мора да надлежном органу, на његов захтев, ради инспекције омогући приступ ваздухоплову.

21A.723 Трајање и стално важење

(а) Дозвола за лет издаје се највише на 12 месеци и остаје да важи под условом:

1. да је усклађена са условима и ограничењима из тачке 21A.711(е) који се односе на дозволу за лет;
2. да се ималац није одрекао од дозволе или да она није стављена ван снаге;
3. да ваздухоплов остане у истом регистру.

(б) Одступајући од става (а), дозвола за лет која је издата за сврхе из тачке 21A.701(а)(15) може да се изда на неограничено време.

(ц) После одрицања или стављања ван снаге, дозвола за лет враћа се надлежном органу.

21A.725 Продужење важења дозволе за лет

Продужење важења дозволе за лет разматра се као промена, према тачки 21A.713.

21A.727 Обавезе имаоца дозволе за лет

Ималац дозволе за лет обезбеђује да у сваком тренутку буду испуњени и одржавани сви услови и ограничења која се односе на дозволу за лет.

21A.729 Вођење евиденције

(а) Сва документа која су настала у сврху одређивања и показивања основаности услова лета ималац одобрења услова лета чува и ставља на располагање Агенцији и надлежном органу и одржава их да би омогућио податке потребне за обезбеђивање континуиране пловидбености ваздухоплова.

(б) Одговарајуће одобрена организација чува и ставља на располагање Агенцији и надлежном органу сва документа повезана са издавањем дозволе за лет сагласно правима одобрене организације, укључујући евиденцију о прегледима и документа којима се поткрепљује одобравање услова лета и сама дозвола за лет, и одржава их да би омогућила податке потребне за обезбеђење континуиране пловидбености ваздухоплова.

ОДЕЉАК Q ИДЕНТИФИКАЦИЈА ПРОИЗВОДА, ДЕЛОВА И УРЕЂАЈА

21A.801 Идентификација производа

(а) Идентификација производа садржи следеће податке:

1. назив произвођача;
2. ознаку производа;
3. серијски број произвођача;
4. друге податке које Агенција сматра потребним.

(б) Свако физичко или правно лице које производи ваздухоплов или мотор према Одељку Г или Одељку Ф, мора да означи ваздухоплов или мотор ватросталном плочицом која садржи податке из става (а), записане радирунгом, урезивањем, гравирањем или неким другим одобреним методом ватросталног означавања. Идентификациона плочица причвршћује се на такав начин да буде лако доступна и читљива и да не може да се избрише или одстрани при редовном раду, нити да се изгуби или уништи у удесу.

(ц) Свако физичко или правно лице које производи елису, крак (лопатицу за елису) или главчину елисе (главу елисе) према Одељку Г или Одељку Ф, мора да их означи плочицом стављеном на некритичну површину, која садржи податке из става (а) записане радирунгом, урезивањем, гравирањем или неким другим одобреним методом ватросталног означавања и која не може да се избрише или одстрани при редовном раду, нити да се изгуби или уништи у удесу.

(д) Код балона са посадом идентификациона плочица која је прописана у ставу (б) причвршћује се на опну балона и, ако је то практично, на место на коме је читљива за лице које управља балоном кад је балон надуван. Поред тога, корпа, оквир за терет и грејач трајно и читљиво означавају се називом произвођача, бројем дела или еквивалентом и серијским бројем или еквивалентом.

21A.803 Поступање са идентификационим подацима

(а) Нико не сме без одобрења Агенције да одстрани, промени или постави идентификационе податке наведене у тачки 21A.801(а) ни на један ваздухоплов, мотор, елису, крак или главчину елисе или податке наведене у тачки 21A.807(а) на *APU*.

(б) Нико не сме без одобрења Агенције да одстрани или угради ниједну идентификациону плочицу наведену у тачки 21А.801 или у тачки 21А.807 за *APU*.

(ц) Одступајући од ставова (а) и (б), свако физичко или правно лице које ради на одржавању према важећим правилима за извршење, може да, сагласно методама, техникама и пракси које одреди Агенција:

1. одстрани, промени или постави идентификационе податке наведене у тачки 21А.801(а) на сваки ваздухоплов, мотор, елису, крак или главчину елисе или податке наведене у тачки 21А.807(а) на *APU*; или

2. одстрани идентификациону плочицу наведену у тачки 21А.801 или у тачки 21А.807 за *APU*, ако је то потребно за одржавање.

(д) Нико не сме да угради идентификациону плочицу која је одстрањена сагласно ставу (ц)(2) ни на један ваздухоплов, мотор, елису, крак или главчину елисе, изузев на оне с којих је плочица била одстрањена.

21А.804 Идентификација делова и уређаја

(а) Сваки део или уређај трајно и читљиво се означавају:

1. називом, робним знаком или симболом који идентификује произвођача, на начин одређен у важећим пројектним подацима;

2. бројем дела, као што је то одређено у важећим пројектним подацима;

3. словима *EPA* – за делове и уређаје произведене сагласно одобреним пројектним подацима који не припадају имаоцу потврде о типу за предметни производ, изузев за *ETSO* артикле.

(б) Одступајући од става (а), ако се Агенција сложи да је део или уређај исувише мали или да његово означавање подацима из става (а) нема смисла, онда уверење о спремности за употребу које се прилаже делу или уређају или њиховој амбалажи садржи податке који нису могли да буду означени на самом делу.

21А.805 Идентификација критичних делова

Поред захтева из тачке 21А.804, сваки произвођач дела који се уграђује у производ који има потврду о типу и који је идентификован као критични део, мора трајно и читљиво да означи тај део бројем дела и серијским бројем.

21А.807 Идентификација *ETSO* артикала

(а) Сваки ималац *ETSO* овлашћења према Одељку О мора трајно и читљиво да означи сваки артикал следећим подацима:

1. називом и адресом произвођача;

2. називом, типом и бројем дела или ознаком модела артикла;

3. серијским бројем или датумом производње артикла, или и једним и другим;

4. важећим *ETSO* бројем.

(б) Одступајући од става (а), ако се Агенција сложи да је део исувише мали или да његово означавање подацима из става (а) нема смисла, онда уверење о спремности за

употребу које се прилаже делу или његовој амбалажи садржи податке који нису могли да буду означени на самом делу.

(ц) Свако ко производи *APU* према Одељку Г или Одељку Ф, мора да означи овај *APU* ватросталном плочицом која садржи податке из става (а) записане радирунгом, урезивањем, гравирањем или неким другим одобреним методом ватросталног означавања. Идентификациона плочица причвршћује се тако да буде лако доступна и читљива и да не може да се избрише или одстрани при редовном раду, нити да се изгуби или уништи у удесу.

СЕКЦИЈА Б

ПОСТУПЦИ ЗА НАДЛЕЖНЕ ОРГАНЕ

ОДЕЉАК А ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

21Б.5 Област примене

(а) Ова Секција садржи поступке које води надлежни орган државе чланице док остварује своје послове и одговорности везане за издавање, одржавање, измене или допуне, суспензију и стављање ван снаге сертификата, одобрења и овлашћења из овог Дела.

(б) Агенција, према члану 19. Основне уредбе, издаје сертификационе захтеве и смернице, да би помогла државама чланицама у примени ове Секције.

21Б.20 Обавезе надлежног органа

Сваки надлежни орган државе чланице одговоран је за примену одељака Ф, Г, Х, И и П, Секције А само на оне подносиоце захтева или имаоце чије је седиште на њеној територији.

21Б.25 Захтеви поводом организације надлежног органа

(а) Опште:

Држава чланица именује надлежни орган који има одговорност за примену одељака Ф, Г, Х, И и П, Секције А и документоване поступке, организациону структуру и особље.

(б) Ресурси:

Број особља је довољан за обављање додељених послова.

Надлежни орган државе чланице именује једног руководиоца или више њих, који су одговорни за остваривање одговарајућих послова унутар органа, укључујући и сарадњу са Агенцијом и другим надлежним органима ако је потребно.

(ц) Оспособљеност и обука:

Сво особље има одговарајућу оспособљеност и довољно знање, искуство и обуку за испуњавање послова који су му додељени.

21Б.30 Документовани поступци

(а) Надлежни орган државе чланице уводи документоване поступке којима описује своју организацију, средства и методе за испуњавање захтева из овог Дела. Поступци се ажурирају и користе као основни радни документи унутар свих области рада надлежног органа.

(б) Копије поступака и њихових промена доступни су Агенцији.

21Б.35 Промене у организацији и поступцима

(а) Надлежни орган државе чланице обавештава Агенцију о свакој значајној промени у организацији и документованим поступцима.

(б) Ради делотворности рада, надлежни орган државе чланице благовремено прилагођава своје документоване поступке променама у прописима.

21Б.40 Решавање спорова

(а) Надлежни орган државе чланице унутар својих документованих поступака уређује и поступак решавања спорова у организацији.

(б) Ако између надлежних органа држава чланица настане спор који не може да се реши, руководиоци наведени у тачки 21Б.25(б)(2) дужни су спорно питање изнесу пред Агенцију на посредовање.

21Б.45 Извештавање/координација

(а) Надлежни орган државе чланице обезбеђује, по потреби, координацију са тимовима за издавање сертификата, испитивања, одобравање и овлашћивање унутар других надлежних органа држава чланица и Агенције, ради делотворне размене података који су значајни по безбедност производа, делова и уређаја.

(б) Надлежни орган државе чланице обавештава Агенцију о свим проблемима у примени овог Дела.

21Б.55 Вођење евиденције

Надлежни орган државе чланице води одговарајуће евиденције или одржава приступ њима, у вези са сертификатима, одобрењима и овлашћенима које је издао према

националним прописима, а за које је надлежност пренета на Агенцију, док оне не буду предате Агенцији.

21Б.60 Налог за пловидбеност

Налог за пловидбеност који надлежни орган државе чланице прими од надлежног органа државе која није држава чланица шаље се Агенцији, ради даљег прослеђивања према члану 20. Основне уредбе.

ОДЕЉАК Б ПОТВРДА О ТИПУ И ОГРАНИЧЕНА ПОТВРДА О ТИПУ

Примењују се управни поступци које одређује Агенција.

(ОДЕЉАК Ц – НЕ ПРИМЕЊУЈЕ СЕ)

ОДЕЉАК Д ПРОМЕНЕ ПОТВРДЕ О ТИПУ И ОГРАНИЧЕНЕ ПОТВРДЕ О ТИПУ

Примењују се управни поступци које одређује Агенција.

ОДЕЉАК Е ДОДАТНА ПОТВРДА О ТИПУ

Примењују се управни поступци које одређује Агенција.

ОДЕЉАК Ф ПРОИЗВОДЊА БЕЗ ДОЗВОЛЕ ЗА ОБАВЉАЊЕ ДЕЛАТНОСТИ ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЗА ПРОИЗВОДЊУ

21Б.120 Испитивање

(а) Ради испуњавања потребних послова у вези са писмом о сагласности, надлежни орган именује за сваког подносиоца захтева или имаоца писма о сагласности групу за испитивање који се састоји од вође који руководи групом и, ако је потребно, једног или више чланова групе. Вођа групе извештава руководиоца који је одговоран за ове послове према тачки 21Б.25(б)(2).

(б) Надлежни орган спроводи довољно детаљно испитивање подносиоца захтева или имаоца писма о сагласности, да би могао да оправда препоруке за издавање, одржавање, измену или допуну, суспензију или стављање ван снаге писма о сагласности.

(ц) Надлежни орган унутар својих документованих поступака припрема поступак по коме се испитује подносилац захтева или ималац писма о сагласности, и који најмање обухвата:

1. процену примљених захтева;
2. именовање групе за испитивање;
3. планирање и припрему испитивања;
4. процену документације (приручника, поступака итд.);
5. проверу (одит) и инспекцију;
6. праћење корективних мера;
7. препоруке за издавање, измене или допуне, суспензију или стављање ван снаге писма о сагласности.

21Б.125 Налази

(а) Кад надлежни орган у току провере (одита) или на други начин прибави објективне доказе да ималац писма о сагласности није усклађен са примењивим захтевима из Секције А овог Дела, налази се класификују према тачки 21А.125Б(а).

(б) Надлежни орган предузима следеће мере:

1. код налаза нивоа 1, надлежни орган сместа ограничава, суспендује или ставља ван снаге писмо о сагласности, делимично или потпуно, зависно од размера налаза, док организација не оконча делотворне корективне мере;

2. код налаза нивоа 2, надлежни орган одређује рок за корективне мере који одговара природи налаза и није дужи од три месеца. У неким околностима, на крају овог рока и зависно од природе налаза, надлежни орган може да продужи тромесечни рок ако постоји задовољавајући план корективних мера.

(ц) Надлежни орган суспендује писмо о сагласности, делимично или потпуно, ако не буде поштован рок који је он одредио.

21Б.130 Издавање писма о сагласности

(а) Кад се надлежни орган увери да произвођач испуњава важеће захтеве из Одељка Ф, Секција А, он без непотребног одлагања издаје писмо о сагласности којим се показује усклађеност појединачних производа, делова или уређаја (*EASA* образац 65, видети Додатак).

(б) Писмо о сагласности садржи обим сагласности, датум престанка важења и, ако постоје, одговарајућа ограничења у вези са овлашћењем.

(ц) Писмо о сагласности издаје се најдуже на једну годину.

21Б.135 Одржавање писма о сагласности

Надлежни орган одржава писмо о сагласности док:

(а) произвођач правилно користи *EASA* образац 52 (видети Додатак) – као изјаву о усклађености целог ваздухоплова и *EASA* образац 1 (видети Додатак) – за друге производе који нису цели ваздухоплови, делови и уређаји;

(б) надлежни орган државе чланице испитивањем које се одвија пре оверавања *EASA* обрасца 52 (видети Додатак) или *EASA* обрасца 1 (видети Додатак) према тачки 21А.130(ц), не открије неусклађеност са захтевима или поступцима из приручника произвођача или са усклађеношћу са предметним производима, деловима или уређајима. Испитивањем се пре свега проверава:

1. да ли сагласност обухвата производ, део или уређај који се оверава и да ли остаје важећа;

2. да ли произвођач користи приручник описан у тачки 21А.125А(б) и његове промене наведене у писму о сагласности као основни радни документ. У супротном испитивање се не наставља, а уверење о спремности за употребу се не оверава;

3. да ли се производња одвија према условима из писма о сагласности и на задовољавајући начин;

4. да ли се провере и испитивања (укључујући и пробни лет ако је примерено) према тачкама 21А.130(б)(2) и/или (б)(3), изводе према условима из писма о сагласности и на задовољавајући начин;

5. да ли је надлежни орган, описан или назначен у писму о сагласности, спровео инспекцију и да ли су налази прихватљиви;

6. да ли је изјава о усклађености сагласна тачки 21А.130 и да ли подаци које она садржи не спречавају њену оверу.

(ц) не истекне време на који је писмо о сагласности издато.

21Б.140 Промена писма о сагласности

(а) Надлежни орган у потребном обиму испитује, према тачки 21Б.120, сваку промену писма о сагласности.

(б) Ако се надлежни орган увери да су захтеви из Одељка Ф, Секција А и даље испуњени, промениће на одговарајући начин писмо о сагласности.

21Б.145 Ограничење, суспензија и стављање ван снаге писма о сагласности

(а) Ограничење, суспензија или стављање ван снаге писма о сагласности саопштава се у писменом облику имаоцу писма. Надлежни орган наводи разлоге за ограничавање, суспензију или стављање ван снаге и поучава имаоца писма о сагласности о праву на жалбу.

(б) Кад се писмо о сагласности суспендује, његово важење поново се успоставља после поновног усклађивања са Одељком Ф, Секција А овог Дела.

21Б.150 Вођење евиденције

(а) Надлежни орган уводи систем вођења евиденције који омогућава одговарајућу следљивост поступака издавања, одржавања, измена или допуна, суспензије и стављања ван снаге сваког писма о сагласности.

- (б) Евиденција најмање садржи:
1. документе које је приложио подносилац захтева или ималац писма о сагласности;
 2. документе који су настали током испитивања или инспекције, у којима су наведене активности и коначни резултати елемената наведених у тачки 21Б.120;
 3. писмо о сагласности, укључујући његове измене и допуне;
 4. записнике са састанака са произвођачем.

(ц) Евиденција се чува најмање шест година по престанку важења писма о сагласности.

(д) Надлежни орган чува евиденцију о свим изјавама о усклађености (*EASA* образац 52, видети Додатак) и уверењима о спремности за употребу (*EASA* образац 1, видети Додатак), које је оверио.

ОДЕЉАК Г

ДОЗВОЛА ЗА ОБАВЉАЊЕ ДЕЛАТНОСТИ ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЗА ПРОИЗВОДЊУ

21Б.220 Испитивање

(а) Ради испуњавања потребних послова у вези са дозволом за обављање делатности организације за производњу, надлежни орган именује за сваког подносиоца захтева или имаоца дозволе за обављање делатности организације за производњу групу за испитивање, која се састоји од вође који руководи групом и, по потреби, једног или више чланова групе. Вођа групе извештава руководиоца који је одговоран за ове послове према тачки 21Б.25(б)(2).

б) Надлежни орган спроводи довољно детаљно испитивање подносиоца захтева или имаоца дозволе за обављање делатности организације за производњу, да би могао да оправда препоруке за издавање, одржавање, измену или допуну, суспензију или стављање ван снаге дозволе.

(ц) Надлежни орган унутар својих документованих поступака припрема поступак по коме се испитује дозвола за обављање делатности организације за производњу, и који најмање обухвата:

1. процену примљених захтева;
2. именовање групе за испитивање;
3. планирање и припрему испитивања;
4. процену документације (приручника, поступака итд.);
5. проверу (одит);
6. праћење корективних мера;
7. препоруке за издавање, измену или допуну, суспензију или стављање ван снаге дозволе за обављање делатности организације за производњу;
8. стални надзор.

21Б.225 Налази

(а) Кад надлежни орган у току провере (одита) или на други начин прибави објективне доказе да ималац дозволе за обављање делатности организације за производњу није усклађен са примењивим захтевима из Секције А овог Дела, налази се класификују према тачки 21А.158(а).

(б) Надлежни орган предузима следеће мере:

1. код налаза нивоа 1, надлежни орган сместа ограничава, суспендује или ставља ван снаге дозволу за обављање делатности организације за производњу, делимично или потпуно, зависно од размера налаза, док организација не оконча делотворне корективне мере;

2. код налаза нивоа 2, надлежни орган одређује рок за корективне мере који одговара природи налаза и није дужи од три месеца. У неким околностима, на крају овог рока и зависно од природе налаза, надлежни орган може да продужи тромесечни рок ако постоји задовољавајући план корективних мера;

(ц) Надлежни орган суспендује дозволу, делимично или потпуно, ако не буде поштован рок који је он одредио.

21Б.230 Издавање сертификата

(а) Кад се надлежни орган увери да организација за производњу испуњава важеће захтеве из Одељка Г, Секција А, он без непотребног одлагања издаје дозволу за обављање делатности организације за производњу (на *EASA* обрасцу 55, видети Додатак).

(б) Референтни број уписује се у *EASA* образац 55 на начин који одреди Агенција.

21Б.235 Стални надзор

(а) Да би се оправдало одржавање дозволе за обављање делатности организације за производњу, надлежни орган спроводи стални надзор којим проверава:

1. да ли је систем квалитета имаоца дозволе за обављање делатности организације за производњу усклађен са Одељком Г, Секција А, овог Дела;

2. да ли организација имаоца дозволе за обављање делатности организације за производњу ради сагласно приручнику организације за производњу;

3. делотворност поступака из приручника организације за производњу;

4. стандарде производа, делова или уређаја, применом метода узорка.

(б) Стални надзор спроводи се према тачки 21Б.220.

(ц) Надлежни орган путем плана сталног надзора остварује да се дозвола за обављање делатности организације за производњу комплетно проверава у периоду од 24 месеца, а са становишта усклађености са овим Делом. Стални надзор може у наведеном периоду да се састоји од више провера. Број провера зависи од сложености организације, броја места и критичности производње. Ималац дозволе за обављање делатности организације за производњу подвргава се активностима сталног надзора надлежног органа најмање једном годишње.

21Б.240 Промене дозволе за обављање делатности организације за производњу

(а) Надлежни орган путем сталног надзора прати све мање промене.

(б) Надлежни орган, по потреби, испитује према тачки 21Б.220 сваку значајну промену дозволе за обављање делатности организације за производњу или захтев имаоца дозволе за промену обима и услова из дозволе.

(ц) Ако се надлежни орган увери да су захтеви из Одељка Г, Секције А и даље испуњени, промениће на одговарајући начин дозволу за обављање делатности организације за производњу.

21Б.245 Суспензија и стављање ван снаге дозволе за обављање делатности организације за производњу

(а) Код налаза нивоа 1 и налаза нивоа 2 надлежни орган, делимично или потпуно, ограничава, суспендује или ставља ван снаге дозволу за обављање делатности организације за производњу, на следећи начин:

1. Код налаза нивоа 1 надлежни орган сместа ограничава или суспендује дозволу за обављање делатности организације за производњу. Ако ималац дозволе за обављање делатности организације за производњу не испуни захтеве из тачке 21А.158(ц)(1), дозвола за обављање делатности организације за производњу ставља се ван снаге;

2. Код налаза нивоа 2 надлежни орган одлучује о ограничењу обима примене суспензијом дозволе за обављање делатности организације за производњу или њених делова. Ако ималац дозволе за обављање делатности организације за производњу не испуни захтеве из тачке 21А.158(ц)(2), дозвола за обављање делатности организације за производњу ставља се ван снаге.

(б) Ограничење, суспензија или стављање ван снаге дозволе за обављање делатности организације за производњу саопштава се у писменом облику имаоцу дозволе. Надлежни орган наводи разлоге за суспензију или стављање ван снаге и поучава имаоца дозволе за обављање делатности организације за производњу о праву на жалбу.

(ц) Кад се дозвола за обављање делатности организације за производњу суспендује, њено важење поново се успоставља после поновног усклађивања са Одељком Г, Секција А.

21Б.260 Вођење евиденције

(а) Надлежни орган уводи систем вођења евиденције који омогућава одговарајућу следљивост поступака издавања, одржавања, измена или допуна, суспензије и стављања ван снаге сваке дозволе за обављање делатности организације за производњу.

(б) Евиденција најмање садржи:

1. документе које је приложио подносилац захтева или ималац дозволе за обављање делатности организације за производњу;

2. документе који су настали током испитивања у којима су наведене активности и коначни резултати у тачки 21Б.220 наведених елемената, укључујући налазе утврђене према тачки 21В.225;

3. програм сталног надзора, укључујући и евиденцију о спроведеним проверама;
4. дозволу за обављање делатности организације за производњу укључујући њене измене и допуне;
5. записнике са састанака са имаоцем дозволе за обављање делатности организације за производњу.

(ц) Евиденција се чува најмање шест година.

ОДЕЉАК X

ПОТВРДА О ПЛОВИДБЕНОСТИ И ОГРАНИЧЕНА ПОТВРДА О ПЛОВИДБЕНОСТИ

21Б.320 Испитивање

(а) Надлежни орган државе чланице регистрације спроводи довољно детаљно испитивање подносиоца захтева или имаоца потврде о пловидбености, да би могао да оправда издавање, одржавање, измену или допуну, суспензију или стављање ван снаге сертификата или дозволе.

(б) Надлежни орган државе чланице регистрације уводи поступке за процењивање, који најмање обухватају:

1. процену подобности подносиоца захтева;
2. процену подобности захтева;
3. класификацију потврде о пловидбености;
4. процену документације приложене уз захтев;
5. инспекцију ваздухоплова;
6. одређивање потребних услова, рестрикција и ограничења у потврди о пловидбености.

21Б.325 Издавање потврде о пловидбености

(а) Кад се надлежни орган државе чланице регистрације увери да су испуњени захтеви из тачке 21Б.326 и важећи захтеви из Одељка X, Секција А овог Дела, он без непотребног одлагања издаје или мења потврду о пловидбености (*EASA* образац 25, видети Додатак).

(б) Кад се надлежни орган државе чланице регистрације увери да су испуњени захтеви из тачке 21Б.327 и важећи захтеви из Одељка X, Секција А овог Дела 21, он без непотребног одлагања издаје или мења ограничену потврду о пловидбености (*EASA* образац 24, видети Додатак).

(ц) Поред одговарајуће потврде о пловидбености из става (а) или (б), надлежни орган државе чланице регистрације издаје и првобитну потврду о провери пловидбености, за нови ваздухоплов или коришћен ваздухоплов који потиче из државе која није држава чланица (*EASA* образац 15а, видети Додатак).

21Б.326 Потврда о пловидбености

Надлежни орган државе чланице регистрације издаје потврду о пловидбености за:

(а) нови ваздухоплов:

1. после подношења документације која се захтева у тачки 21А.174(б)(2);
2. кад се надлежни орган државе чланице регистрације увери да је ваздухоплов усклађен са одобреним пројектом и да је спреман да се безбедно користи. Ово може да укључи инспекцију надлежног органа државе чланице регистра;

(б) коришћен ваздухоплов:

1. после подношења документације која се захтева у тачки 21А.174(б)(3) која показује да:

(i) је ваздухоплов усклађен са пројектом типа одобреном у потврди о типу или додатној потврди о типу, одобреном променом или поправком према овом Делу,

(ii) испуњени су важећи налози за пловидбеност,

(iii) ваздухоплов је прегледан сагласно примењивим одредбама Анекса I (Део М) Уредбе (ЕЗ) бр. 2042/2003;

2. кад је надлежан орган државе чланице регистрације уверен да је ваздухоплов усклађен са одобреним пројектом и да је спреман да се безбедно користи. Ово може да укључи инспекцију надлежног органа државе чланице регистра.

21Б.327 Ограничена потврда о пловидбености

(а) Надлежни орган државе чланице регистрације издаје ограничену потврду о пловидбености за:

1. нови ваздухоплов:

(i) после подношења документације која се захтева у тачки 21А.174(б)(2);

(ii) кад је надлежни орган државе чланице регистрације уверен да је ваздухоплов усклађен са пројектом који је Агенција одобрила у ограниченој потврди о типу или са посебним спецификацијама пловидбености и да је спреман да се безбедно користи. Ово може да укључи инспекцију надлежног органа државе чланице регистра;

2. коришћени ваздухоплов:

(i) после подношења документације која се захтева у тачки 21А.174(б)(3) и која показује да:

(А) је ваздухоплов усклађен с пројектом који је одобрила Агенција у ограниченој потврди о типу или са посебним спецификацијама пловидбености или додатној потврди о типу или одобреној промени или поправци према овом Делу,

(Б) су испуњени важећи налози за пловидбеност,

(Ц) је ваздухоплов прегледан сагласно примењивим одредбама Анекса I (Део М) Уредбе (ЕЗ) бр. 2042/2003,

(ii) кад је надлежан орган државе чланице регистрације уверен да је ваздухоплов усклађен са одобреним пројектом и да је спреман да се безбедно користи. Ово може да укључи инспекцију надлежног органа државе чланице регистра.

(б) Кад ваздухоплов не може да испуни основне захтеве из Основне уредбе и није подобан за прибављање ограничене потврде о типу, Агенција – пошто узме у обзир одступања од ових битних захтева:

1. издаје посебне спецификације пловидбености које омогућавају одговарајућу безбедност у погледу намераваног коришћења, и проверава њихово испуњавање;

2. одређује ограничења у коришћењу оваквог ваздухоплова.

(ц) Ограничења у коришћењу повезана су са ограниченом потврдом о пловидбености, и укључују ограничења у ваздушном простору која уважавају одступања од основних захтева за пловидбеност утврђених у Основној уредби.

21Б.330 Суспензија и стављање ван снаге потврде о пловидбености и ограничене потврде о пловидбености

(а) Кад прибави доказе да није испуњен било који услов из тачке 21А.181(а) надлежни орган државе чланице регистрације суспендује или ставља ван снаге потврду о пловидбености.

(б) После издавања обавештења о суспензији или стављању ван снаге потврде о пловидбености или ограничене потврде о пловидбености, надлежни орган државе чланице регистрације наводи разлоге за суспензију или стављање ван снаге и поучава имаоца потврде о праву на жалбу.

21Б.345 Вођење евиденције

(а) Надлежни орган државе чланице регистрације уводи систем вођења евиденције који омогућава одговарајућу следљивост поступака издавања, одржавања, измена или допуна, суспензије и стављања ван снаге сваке потврде о пловидбености.

(б) Евиденција најмање садржи:

1. документе које је приложио подносилац захтева;
2. документе који су настали током испитивања у којима су наведене активности и коначни резултати елемената наведених у тачки 21Б.320(б);
3. копију сертификата и дозвола, укључујући и њихове измене и допуне.

(ц) Евиденција се чува најмање шест година после напуштања предметног националног регистра.

ОДЕЉАК И ПОТВРДЕ О БУЦИ

21Б.420 Испитивање

(а) Надлежни орган државе чланице регистрације спроводи довољно детаљан поступак испитивања подносиоца захтева или имаоца потврде о буци, да би могао да оправда издавање, одржавање, измену или допуну, суспензију или стављање ван снаге те потврде.

(б) Надлежни орган државе чланице регистрације унутар својих документованих поступака припрема поступке за процењивање који најмање обухватају:

1. процену подобности;
2. процену документације приложене уз захтев;
3. инспекцију ваздухоплова.

21Б.425 Издавање потврде о буци

Кад се надлежни орган државе чланице регистрације увери да су испуњени захтеви из Одељка И, Секција А, он без непотребног одлагања издаје или мења потврду о буци (EASA образац 45, видети Додатак).

21Б.430 Суспензија и стављање ван снаге потврде о буци

(а) Кад прибави доказе да није испуњен неки услов из тачке 21А.211(а) надлежни орган државе чланице регистрације суспендује или ставља ван снаге потврду о буци.

(б) После издавања обавештења о суспензији или стављању ван снаге потврде о буци, надлежни орган државе чланице регистрације наводи разлоге за суспензију или стављање ван снаге и поучава имаоца потврде о праву на жалбу.

21Б.445 Вођење евиденције

(а) Надлежни орган државе чланице регистрације уводи систем вођења евиденције са минималним мерилима за чување, који омогућава одговарајућу следљивост поступака издавања, одржавања, измена или допуна, суспензије и стављања ван снаге сваке потврде о буци.

(б) Евиденција најмање садржи:

1. документе које је приложио подносилац захтева;
2. документе који су настали током испитивања у којима су наведене активности и коначни резултати елемената наведених у тачки 21Б.420(б);
3. копију потврде, укључујући и њене измене и допуне.

(ц) Евиденција се чува најмање шест година после напуштања предметног националног регистра.

ОДЕЉАК Ј ДОЗВОЛА ЗА ОБАВЉАЊЕ ДЕЛАТНОСТИ ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЗА ПРОЈЕКТОВАЊЕ

Примењују се управни поступци које одређује Агенција.

ОДЕЉАК К ДЕЛОВИ И УРЕЂАЈИ

Примењују се управни поступци које одређује Агенција.

(ОДЕЉАК Л – НЕ ПРИМЕЊУЈЕ СЕ)

ОДЕЉАК М ПОПРАВКЕ

Примењују се управни поступци које одређује Агенција.
(ОДЕЉАК Н – НЕ ПРИМЕЊУЈЕ СЕ)

ОДЕЉАК О НАРЕДБА О ЕВРОПСКОМ ТЕХНИЧКОМ СТАНДАРДУ

Примењују се управни поступци које одређује Агенција.

ОДЕЉАК П ДОЗВОЛА ЗА ЛЕТ

21Б.520 Испитивање

(а) Надлежни орган спроводи поступак испитивања у обиму који оправдава издавање или стављање ван снаге дозволе за лет.

(б) Надлежни орган припрема поступке за процењивање који најмање обухватају:

1. процену подобности подносиоца захтева;
2. процену подобности захтева;
3. процену документације приложене уз захтев;
4. инспекцију ваздухоплова;
5. одобравање услова лета према тачки 21А.710(б).

21Б.525 Издавање дозволе за лет

Надлежан орган издаје без непотребног одлагања дозволу за лет (*EASA* образац 20а, видети Додатак):

1. после подношења података који се захтевају у тачки 21А.707;
2. кад су услови лета из тачке 21А.708 одобрени према тачки 21А.710;
3. када се надлежни орган, путем сопственог испитивања које може да укључи и инспекцију или путем поступка који је договорен са подносиоцем захтева, увери да је ваздухоплов пре лета усклађен са пројектом одређеним у тачки 21А.708.

21Б.530 Стављање ван снаге дозволе за лет

(а) Кад прибави доказе да није испуњен неки услов из тачке 21А.723(а), надлежни орган ставља ван снаге дозволу за лет.

(б) После издавања обавештења о стављању ван снаге дозволе за лет, надлежни орган наводи разлоге за стављање ван снаге и поучава имаоца дозволе за лет о праву на жалбу.

21Б.545 Вођење евиденције

(а) Надлежни орган уводи систем вођења евиденције који омогућава одговарајућу следљивост поступака издавања и стављања ван снаге сваке дозволе за лет.

(б) Евиденција најмање садржи:

1. документе које је приложио подносилац захтева;
2. документе који су настали током испитивања у којима су наведене активности и коначни резултати елемената наведених у тачки 21Б.520(б);
3. копију дозволе за лет.

(ц) Евиденција се чува најмање шест година од кад дозвола за лет престане да важи.

ОДЕЉАК Q ИДЕНТИФИКАЦИЈА ПРОИЗВОДА, ДЕЛОВА И УРЕЂАЈА

Примењују се управни поступци које одређује Агенција.

Додаци

EASA ОБРАСЦИ

Ако се обрасци из Анекса ове уредбе издају на језику који није енглески, морају да садрже и превод текста на енглески језик.

EASA обрасци који се наводе у додацима Дела 21 садрже следеће обавезне елементе. Државе чланице обезбеђују да *EASA* обрасци које издају буду препознатљиви и одговорне су за њихово штампање.

Додатак I – <i>EASA</i> образац 1	Уверење о спремности за употребу
Додатак II – <i>EASA</i> образац 15а	Потврда о провери пловидбености
Додатак III – <i>EASA</i> образац 20а	Дозвола за лет
Додатак IV – <i>EASA</i> образац 20б	Дозвола за лет (коју издају одобрене организације)
Додатак V – <i>EASA</i> образац 24	Ограничена потврда о пловидбености
Додатак VI – <i>EASA</i> образац 25	Потврда о пловидбености
Додатак VII – <i>EASA</i> образац 45	Потврда о буци
Додатак VIII – <i>EASA</i> образац 52	Изјава о усклађености ваздухоплова
Додатак IX – <i>EASA</i> образац 53	Уверење о спремности за употребу ваздухоплова
Додатак X – <i>EASA</i> образац 55	Дозвола за обављање делатности организације за производњу
Додатак XI – <i>EASA</i> образац 65	Писмо о сагласности за производњу без дозволе за обављање делатности организације за производњу

Додатак I - Уверење о спремности за употребу – EASA образац 1 из Анекса (Део 21)

1. Надлежни орган/Држава Approving Competent Authority/Country		УВЕРЕЊЕ О СПРЕМНОСТИ ЗА УПОТРЕБУ AUTHORISED RELEASE CERTIFICATE EASA FORM 1			3. Референтни број обрасца / Form Tracking Number	
4. Назив и адреса организације/Organisation Name and Address					5. Радни налог/уговор/рачун / Work Order/Contract/Invoice	
6. Елемент /Item	7. Опис/Description	8. Број дела/Part No.	9. Количина/Qty	10. Серијски број/Serial No	11. Статус/Рад/Status/Work	
12. Напомене/Remarks						
13а. Потврђује да су горе наведени елементи произведени сагласно: Certifies that the items were manufactured in conformity to: ☐ одобреним пројектним подацима и да су спремни да се безбедно користе approved design data and are in condition for safe operation ☐ неодобреним пројектним подацима наведеним у рубрици 12 non-approved design data specified in block 12			14а. ☐ Спремност за употребу по Делу 145.А.50 ☐ Остали прописи наведени у рубрици 12 Part-145.A.50 Release to Service Other regulation specified in block 12 Потврђује да је, ако друкчије није наведено у рубрици 12, рад наведен у рубрици 11 и описан у рубрици 12 извршен у складу са Делом 145 и у погледу наведеног рада елементи се сматрају спремним за употребу. Certifies that unless otherwise specified in block 12, the work identified in block 11 and described in block 12, was accomplished in accordance with Part-145 and in respect to that work the items are considered ready for release to service.			
13б. Потпис овлашћеног лица/Authorised Signature		13с. Број дозволе/овлашћења Approval/Authorisation Number	14б. Потпис овлашћеног лица/Authorised Signature		14с. Реф. број дозволе организације/ Certificate/Approval Ref. No.	
13д. Име/Name		13е. Датум (датум/месец/година)/Date (d/m/y)	14д. Име/Name		14е. Датум (датум/месец/година)/Date (d/m/y)	
<p>ОДГОВОРНОСТ КОРИСНИКА/УГРАДИТЕЉА USER / INSTALLER RESPONSIBILITIES</p> <p>1. Уверење аутоматски не представља и одобрење за уградњу елемента. The certificate does not automatically constitute authority to install the item(s).</p> <p>2. Кад корисник/уградитељ ради сагласно прописима органа надлежног за пловидбеност који се разликује од органа надлежног за пловидбеност из рубрике 1, корисник/уградитељ обезбеђује да његов орган надлежан за пловидбеност одобри елементе које је потврдио орган надлежан за пловидбеност из рубрике 1. Where the user/installer performs works in accordance with the regulations of an airworthiness authority different from the airworthiness authority specified in block 1, it is essential that the user/installer ensures that his/her airworthiness authority accepts items from the airworthiness authority specified block 1.</p> <p>3. Изјаве из рубрика 13а и 14а не представљају одобрење за уградњу. У сваком случају, документација о одржавању ваздухоплова мора да садржи одобрење за уградњу које корисник/уградитељ издаје сагласно националним прописима, пре него што ваздухоплов буде могао да се користи за летење. Statements in blocks 13a and 14a do not constitute installation certification. In all cases the aircraft maintenance record must contain an installation certification issued in accordance with the national regulations by the user/installer before the aircraft may be flown.</p>						

Упутство за коришћење EASA обрасца 1

Ово упутство односи се искључиво на коришћење EASA обрасца 1 у сврху производње. Упозорава се на Додатак II Анекса I (Део-145) Уредбе (ЕЗ) бр. 2042/2003, пошто се он односи на коришћење EASA обрасца 1 за потребе одржавања.

1. СВРХА И КОРИШЋЕЊЕ

1.1. Основна намена уверења јесте да прогласи пловидбеност нових ваздухопловних производа, делова и уређаја (у даљем тексту: елементи).

1.2. Између уверења и елемента мора да постоји веза. Издавалац мора да чува оригинал уверења у облику који омогућава проверавање (верификацију) оригиналних података.

1.3. Уверење је прихватљиво за више органа надлежних за пловидбеност, што ипак може да зависи од двостраних споразума и/или политике органа надлежног за пловидбеност. „Одобрени пројектни подаци” из уверења означавају податке који је одобрио орган надлежан за пловидбеност државе увозника.

1.4. Уверење није ни доставница ни пријемница.

1.5. Ваздухоплови се не пуштају у употребу применом овог уверења.

1.6. Уверење не представља одобрење за уградњу елемента на појединачни ваздухоплов, мотор или елису, али помаже крајњем кориснику да одреди статус пловидбености.

1.7. Није допуштено да се у истом уверењу спајају елементи пуштени у употребу за намене производње и за намене одржавања.

1.8. Није допуштено да се у истом уверењу спајају елементи који су сертификовани усклађивањем са „одобреним подацима” и са „неодобреним подацима”.

2. ОПШТИ ОБЛИК

2.1. Уверење мора да буде усклађено са приложеним обрасцем, укључујући бројеве рубрика и распоред сваке рубрике. Величина сваке рубрике може да се мења, да би одговарала индивидуалној примени, али не у мери која би уверење учинио непрепознатљивим.

2.2. Уверење мора да буде у водоравном (*landscape*) облику, а величина уверења може да се суштински повећава или смањује, уз услов да уверење остане препознатљиво и читљиво. Ако о томе постоји недоумица, неопходно је да се консултује надлежни орган.

2.3. Изјава о одговорности корисника/уградитеља може да се стави на било коју страну обрасца.

2.4. Штампa мора да буде јасна и читљива, да омогући брзо читање.

2.5. Уверење може унапред да се одштампа или изради на рачунару, али у оба случаја штампа линија и знакова мора да буде јасна и читљива и усклађена са обликом који је одређен.

2.6. Уверење је на енглеском језику и, ако је то примерено, на једном или више других језика.

2.7. Детаљи се уносе у уверење писаћом машином/рачунаром или ручно, великим штампаним словима, ради лаке читљивости.

2.8. Због јасноће, коришћење скраћеница своди се на минимум.

2.9. Простор који преостане на задњој страни уверења издавалац може да искористи за сваку додатну информацију, али никако за било коју изјаву о сертификацији. Свако коришћење задње стране уверења мора да буде назначено у одговарајућој рубрици с предње стране уверења.

3. КОПИЈЕ

3.1. Није ограничен број копија уверења који се шаљу кориснику или које задржава издавалац.

4. ГРЕШКЕ У УВЕРЕЊУ

4.1. Крајњи корисник који пронађе грешку у уверењу мора писмено да грешку пријави издаваоцу. Ако издавалац може да провери и коригује грешку, он издаје ново уверење.

4.2. Ново уверење има нови референтни број, потпис и датум.

4.3. Захтев за издавање новог уверења може да се прихвати без поновног проверавања стања елемента. Ново уверење није изјава о тренутном стању и оно се у рубрици 12 позива на претходно уверење следећом изјавом: „Овим уверењем коригује се грешка(-е) у рубрици (рубрикама) [унети број рубрике(-а) која се коригује] уверења [унети референтни број претходног уверења] издатог [унети датум издавања претходног уверења] и не обухвата усклађеност/стање/спремност за употребу.” Оба уверења чувају се оно време које је одређено за чување првог уверења.

5. ИЗДАВАОЧЕВО ПОПУЊАВАЊЕ УВЕРЕЊА

Рубрика 1 Надлежни орган/држава

Наводе се назив и држава органа под чијом надлежношћу се издаје уверење. Ако је Агенција надлежни орган, наводи се само *EASA*.

Рубрика 2 Заглавље EASA обрасца 1

УВЕРЕЊЕ О СПРЕМНОСТИ ЗА УПОТРЕБУ EASA ОБРАЗАЦ 1

Рубрика 3 Референтни број обрасца

Уноси се јединствен број који је одређен системом/поступком нумерисања који користи организација из рубрике 4; ово може да укључи алфанумеричке знаке.

Рубрика 4 Назив и адреса организације

Уносе се пун назив и адреса организације за производњу (видети *EASA* образац 55 лист А) која пушта елемент(-е) обухваћене уверењем. Логотип организације итд. допуштен је ако има довољно простора у рубрици.

Рубрика 5 Радни налог/уговор/рачун

Да би се кориснику олакшала следљивост елемента, уносе се радни налог, број уговора, број рачуна или слични референтни бројеви.

Рубрика 6 Елемент

Уноси се број елемената, ако има више од једног елемента. Ова рубрика омогућава лакше унакрсно позивање на рубрику 12 Напомене.

Рубрика 7 Опис

Уносе се име или опис елемента. Предност се даје изразима који се користе у упутствима за континуирану пловидбеност или подацима о одржавању (рецимо илустровани каталог делова, приручник за одржавање ваздухоплова, сервисни билтен, приручник за одржавање компоненти).

Рубрика 8 Број дела

Уноси се број дела као што је означен на елементу или на листићу/амбалажи. Код машине или елисе може да се користи ознака типа.

Рубрика 9 Количина

Уноси се количина елемената.

Рубрика 10 Серијски број

Ако прописи налажу да елемент има серијски број, он се уноси у ову рубрику. Поред тога, може да се наведе и сваки други серијски број који прописи не захтевају. Ако на елементу не постоји серијски број, наводи се „није применљиво”.

Рубрика 11 Статус/Рад

Уноси се „ПРОТОТИП” или „НОВ”

„ПРОТОТИП” се уноси за:

(i) производњу новог елемента која је усклађена са неодобраним пројектним подацима.

(ii) поновно издавање уверења од стране организације из рубрике 4 после промене или поправке елемента пре почетка његовог коришћења (рецимо, после уношења промена у пројекту, корекције грешке, прегледа или тестирања или обнове рока трајања). Детаљи о првобитном пуштању, промени или поправци наводе се у рубрици 12.

„НОВ” се уноси за:

(i) производњу новог елемента који је усклађен са одобреним пројектним подацима.

(ii) поновно издавање уверења од стране организације из рубрике 4 после промене или поправке елемента пре почетка његовог коришћења (рецимо, после уношења промена у пројекту, корекције грешке, прегледа или тестирања или обнове рока трајања). Детаљи о првобитном пуштању, промени или поправци наводе се у рубрици 12.

(iii) поновно издавање уверења од стране организације за производњу или од стране организације из рубрике 4, претходног уверења при промени елемента из „прототипа” (усклађеност само са неодобраним подацима) у „нов” (усклађеност са одобреним подацима и спреман да се безбедно користи), после одобрења одговарајућих пројектних података под условом да се пројектни подаци нису променили. У рубрику 12 уноси се следећа изјава: „ПОНОВНО ИЗДАВАЊЕ УВЕРЕЊА ЗА ПРОМЕНУ ЕЛЕМЕНТА ИЗ „ПРОТОТИПА” У „НОВ”: ОВАЈ ДОКУМЕНТ ПОТВРЂУЈЕ ОДОБРЕЊЕ ПРОЈЕКТНИХ ПОДАТАКА [УНЕТИ БРОЈ ПОТВРДЕ О ТИПУ, ДОДАТНЕ ПОТВРДЕ О ТИПУ, НИВОА ПОПРАВКЕ] НА ДАТУМ [УНЕТИ ДАТУМ АКО ЈЕ ТО НЕОПХОДНО ЗА ИДЕНТИФИКАЦИЈУ СТАТУСА ПОПРАВКЕ] НА ОСНОВУ КОЈИХ ЈЕ ОВАЈ ЕЛЕМЕНТ ПРОИЗВЕДЕН.

Кућица „одобреним пројектним подацима и да су спремни да се безбедно користе” означава се у рубрици 13.

(iv) преглед претходно пуштених нових елемената пре почетка коришћења сагласно стандардима посебно одређеним за корисника или спецификацијама (деталји о томе и о првобитном пуштању уносе се у рубрику 12) или да би се утврдила пловидбеност (објашњење основе за пуштање и деталји о првобитном пуштању уносе се у рубрику 12)

Рубрика 12 Напомене

Описује се рад који је одређен у рубрици 11, било непосредно или позивањем на потпорну документацију, који је потребан кориснику или уградитељу да – повезивањем с радом који је сертифициван – одреди пловидбеност елемента. По потреби, може да се користи посебан лист, на који се упућује на *EASA* обрасцу 1. Свака изјава мора јасно да одреди на који се елемент из рубрике 6 она односи. Ако нема никакве изјаве уписује се „Нема”.

У рубрику 12 уноси се оправдање за пуштање неодобрених пројектних података (рецимо, у фази прибављања потврде о типу, само за тестирање, у фази одобрења података).

Ако се подаци штампају из електронског *EASA* обрасца 1, у ову рубрику уноси се сваки податак који не одговара некој другој рубрици.

Рубрика 13а

Означава се само једна од две кућице:

1. Кућица „одобреним пројектним подацима и да су спремни да се безбедно користе” означава се када је елемент произведен коришћењем одобрених пројектних података и утврђено је да је он у стању да се безбедно користи.

2. Кућица „неодобреним пројектним подацима наведеним у рубрици 12” означава се када је елемент произведен коришћењем одговарајућих неодобрених пројектних података. Означавају се подаци из рубрике 12 (рецимо, у фази прибављања потврде о типу, само за тестирање, у фази одобрења података).

Није допуштено да се у истом уверењу спајају елементи пуштени сагласно одобреним и неодобреним пројектним подацима.

Рубрика 13б Потпис овлашћеног лица

У овај простор уноси се потпис овлашћеног лица. У ову рубрику смеју да се потпишу само лица која су посебно овлашћена сходно правилима и политици надлежног органа. Ради лакшег препознавања, може да се дода јединствени идентификациони број овлашћеног лица.

Рубрика 13ц Број дозволе/овлашћења

Уноси се број/референца дозволе/овлашћења. Овај број/референцу издаје надлежни орган.

Рубрика 13д Име

Читко се уноси име лица које је унело потпис у рубрику 13б.

Рубрика 13е Датум

Наводи се датум кад је унесен потпис у рубрику 13б, а датум мора да буде у облику дд/ммм/гггг (дан се означава с две цифре, месец са прва три његова слова, а година са четири цифре).

Рубрике 14а–14е

Општи захтеви за рубрике 14а–14е:

Не користе се за пуштање за намене производње. Сенчења, потамњивања и друкчија означавања служе да се спречи несмотрено или неовлашћено коришћење.

Одговорности корисника/уградитеља

Следећа изјава уноси се у уверење, да би се њоме крајњи корисници обавестили о томе да нису ослобођени одговорности повезане са уградњом и коришћењем било ког елемента који је пропраћен обрасцем:

„УВЕРЕЊЕ АУТОМАТСКИ НЕ ПРЕДСТАВЉА И ОДОБРЕЊЕ ЗА УГРАДЊУ.

КАД КОРИСНИК/УГРАДИТЕЉ РАДИ САГЛАСНО ПРОПИСИМА ОРГАНА НАДЛЕЖНОГ ЗА ПЛОВИДБЕНОСТ КОЈИ СЕ РАЗЛИКУЈЕ ОД ОРГАНА НАДЛЕЖНОГ ЗА ПЛОВИДБЕНОСТ ИЗ РУБРИКЕ 1, КОРИСНИК/УГРАДИТЕЉ ОБЕЗБЕЂУЈЕ ДА ЊЕГОВ ОРГАН НАДЛЕЖАН ЗА ПЛОВИДБЕНОСТ ОДОБРИ ЕЛЕМЕНТЕ КОЈЕ ЈЕ ПОТВРДИО ОРГАН НАДЛЕЖАН ЗА ПЛОВИДБЕНОСТ ИЗ РУБРИКЕ 1. ИЗЈАВЕ ИЗ РУБРИКА 13А И 14А НЕ ПРЕДСТАВЉАЈУ ОДОБРЕЊЕ ЗА УГРАДЊУ. У СВАКОМ СЛУЧАЈУ, ДОКУМЕНТАЦИЈА О ОДРЖАВАЊУ ВАЗДУХОПЛОВА МОРА ДА САДРЖИ ОДОБРЕЊЕ ЗА УГРАДЊУ КОЈЕ КОРИСНИК/УГРАДИТЕЉ ИЗДАЈЕ САГЛАСНО НАЦИОНАЛНИМ ПРОПИСИМА, ПРЕ НЕГО ШТО ВАЗДУХОПЛОВ БУДЕ МОГАО ДА СЕ КОРИСТИ ЗА ЛЕТЕЊЕ”.

ДИРЕКТОРАТ ЦИВИЛНОГ ВАЗДУХОПЛОВСТВА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
CIVIL AVIATION DIRECTORATE OF THE REPUBLIC OF SERBIA

ПОТВРДА О ПРОВЕРИ ПЛОВИДБЕНОСТИ

AIRWORTHINESS REVIEW CERTIFICATE

ППП БРОЈ: [REDACTED]

ARC REFERENCE: [REDACTED]

Према Уредби Европског парламента и Савета (ЕЗ) бр. 216/2008, Директорат цивилног ваздухопловства Републике Србије овим потврђује да се следећи ваздухоплов:

Pursuant to Regulation (EC) No 216/2008 of the European Parliament and of the Council, The Civil Aviation Directorate of the Republic of Serbia hereby certifies that the following aircraft:

Произвођач ваздухоплова:

Aircraft manufacturer:

Ознака произвођача:

Manufacturer's designation:

Ознака регистрације ваздухоплова:

Aircraft registration:

Серијски број ваздухоплова:

Aircraft serial number:

сматра пловидбеним у време провере.

is considered airworthy at the time of the review.

Датум издавања:

Date of issue:

Датум престанка важења:

Date of expiry:

Потпис:

Signed:

Број овлашћења:

Authorisation No.

Прво продужење: ваздухоплов је био у контролисаном окружењу према тачки М.А.901 Анекса I Уредбе Комисије (ЕЗ) бр. 2042/2003 у протеклој години. Ваздухоплов се сматра пловидбеним у време издавања.

1st Extension: The aircraft has remained in a controlled environment in accordance with point M.A.901 of Annex I to Commission Regulation (EC) 2042/2003 for the last year. The aircraft is considered to be airworthy at the time of issue.

Датум издавања:

Date of issue:

Датум престанка важења:

Date of expiry:

Потпис:

Signed:

Број овлашћења:

Authorisation No.

Назив организације:

Company Name:

Број дозволе:

Approval reference:

Друго продужење: ваздухоплов је био у контролисаном окружењу према тачки М.А.901 Анекса I Уредбе Комисије (ЕЗ) бр. 2042/2003 у протеклој години. Ваздухоплов се сматра пловидбеним у време издавања.

2nd Extension: The aircraft has remained in a controlled environment in accordance with point M.A.901 of Annex I to Commission Regulation (EC) 2042/2003 for the last year. The aircraft is considered to be airworthy at the time of issue.

Датум издавања:

Date of issue:

Датум престанка важења:

Date of expiry:

Потпис:

Signed:

Број овлашћења:

Authorisation No.

Назив организације:

Company Name:

Број дозволе:

Approval reference:

Додатак III – Дозвола за лет – EASA образац 20а

 <p>ДИРЕКТОРАТ ЦИВИЛНОГ ВАЗДУХОПЛОВСТВА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ CIVIL AVIATION DIRECTORATE OF THE REPUBLIC OF SERBIA</p>	
<h2>ДОЗВОЛА ЗА ЛЕТ</h2> <h3>PERMIT TO FLY</h3>	
<p>Ова дозвола за лет је издата према члану 5(4) Уредбе (ЕЗ) бр 216/2008 и њоме се потврђује да је ваздухоплов способан да безбедно лети у сврхе и под условима наведеним у њој и важи у државама чланицама.</p> <p><i>This permit to fly is issued pursuant to Regulation (EC) No 216/2008 article 5(4) and certifies that the aircraft is capable of safe flight for the purpose and within the conditions listed below and is valid in all Member States.</i></p> <p>Ова дозвола важи и за лет до и унутар држава које нису државе чланице на основу одобрења надлежног органа ових држава.</p> <p><i>This permit is also valid for flight to and within non-Member States provided separate approval is obtained from the competent authorities of such States.</i></p>	<p>1. Знаци државне припадности и ознака регистрације ваздухоплова:</p> <p><i>Nationality and registration marks:</i></p>
<p>2. Произвођач ваздухоплова/тип:</p> <p><i>Aircraft manufacturer/type:</i></p>	<p>3. Серијски број ваздухоплова:</p> <p><i>Serial No:</i></p>
<p>4. Дозвола обухвата [сврха према тачки 21А.701(а)]:</p> <p><i>The permit covers: [purpose in accordance with point 21A.701(a)]</i></p>	
<p>5. Ималац [ако је дозвола за лет издата у сврхе из тачке 21А.701(а)(15) навести „регистровани власник“]:</p> <p><i>Holder: [in case permit to fly issued for the purpose of 21A.701(a)(15) this should state : 'the registered owner']</i></p>	
<p>6. Услови/напомене:</p> <p><i>Conditions/Remarks:</i></p>	
<p>7. Време важења:</p> <p><i>Validity period:</i></p>	
<p>8. Место и датум издавања:</p> <p><i>Place and date of issue:</i></p>	<p>9. Потпис овлашћеног лица:</p> <p><i>Signature of the competent authority representative:</i></p>

Додатак IV - Дозвола за лет - EASA образац 206

<p>Република Србија <i>Republic of Serbia</i></p> <p style="text-align: center;">ДОЗВОЛА ЗА ЛЕТ <i>PERMIT TO FLY</i></p>	
<p>Назив и адреса организације која издаје дозволу за лет: <i>Name and address of the organisation issuing the permit to fly:</i></p>	(*)
<p>Ова дозвола је издата према члану 5(4) Уредбе (ЕЗ) бр 216/2008 и њоме се потврђује да је ваздухоплов способан да безбедно лети у сврхе и под условима наведеним у њој и важи у државама чланицама.</p> <p><i>This permit to fly is issued pursuant to Regulation (EC) No 216/2008 article 5(4) and certifies that the aircraft is capable of safe flight for the purpose and within the conditions listed below and is valid in all Member States.</i></p> <p>Ова дозвола важи и за лет до и унутар држава које нису државе чланице на основу одобрења надлежног органа ових држава.</p> <p><i>This permit is also valid for flight to and within non-Member States provided separate approval is obtained from the competent authorities of such States.</i></p>	<p>1. Знаци државне припадности и ознака регистрације ваздухоплова: <i>Nationality and registration marks:</i></p>
<p>2. Произвођач ваздухоплова/тип: <i>Aircraft manufacturer/type:</i></p>	<p>3. Серијски број ваздухоплова: <i>Serial No:</i></p>
<p>4. Дозвола обухвата [сврха према тачки 21А.701(а)]: <i>The permit covers: [purpose in accordance with 21A.701(a)]</i></p>	
<p>5. Ималац: [организација која издаје дозволу за лет] <i>Holder: [Organisation issuing the permit to fly]</i></p>	
<p>6. Услови/напомене : <i>Conditions/remarks:</i></p>	
<p>7. Време важења: <i>Validity period:</i></p>	
<p>8. Место и датум издавања: <i>Place and date of issue:</i></p>	<p>9. Потпис овлашћеног лица <i>Authorized Signature:</i></p> <p>Име: <i>Name:</i></p> <p>Број под којим је дозвола заведена <i>Approval Reference No:</i></p>

EASA образац 206 / EASA Form 206

(*) користи ималац дозволе за обављање делатности организације
For use by Organisation Approval holder

Додатак V - Ограничена потврда о пловидбености –EASA образац 24

**ОГРАНИЧЕНА ПОТВРДА О ПЛОВИДБЕНОСТИ
RESTRICTED CERTIFICATE OF AIRWORTHINESS**

Број улошка у Регистру ваздухоплова <i>Aircraft Register, Insert number</i>		 ДИРЕКТОРАТ ЦИВИЛНОГ ВАЗДУХОПЛОВСТВА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ CIVIL AVIATION DIRECTORATE OF THE REPUBLIC OF SERBIA		Примењена правила о пловидбености <i>Airworthiness Code</i>
1. Државна припадност и и ознака регистрације <i>Nationality and Registration marks</i>	2. Произвођач, назив, тип и модел ваздухоплова <i>Manufacturer and Manufacturer's designation of aircraft</i>	3. Серијски број ваздухоплова <i>Aircraft serial number</i>		
4. Категорије <i>Categories</i>				
5. Ова потврда о пловидбености издата је према Конвенцији о међународном цивилном ваздухопловству од 7. децембра 1944. године и према члану 5 (4) (б) Уредбе (ЕЗ) бр. 216/2008, за горе наведени ваздухоплов који се сматра пловидбеним док се одржава и користи сагласно горе наведеним и одговарајућим оперативним ограничењима. <i>This Certificate of Airworthiness is issued pursuant to the Convention on International Civil Aviation dated 7 December 1944 and Regulation (EC) No 216/2008, article 5(4)(b) in respect of the abovementioned aircraft which is considered to be airworthy when maintained and operated in accordance with foregoing and pertinent operating limitations.</i> Поред горе наведеног, важе следећа ограничења: <i>In addition to above the following restrictions apply:</i> Ваздухоплов може да се користи у међународном саобраћају без обзира на горе наведена ограничења. <i>The aircraft may be used in international navigation notwithstanding above restrictions</i> Датум издавања: _____ Потпис: _____ <i>Date of issue: _____ Signature: _____</i>				
6. Ова ограничена потврда о пловидбености важи док је Директорат цивилног ваздухопловства Републике Србије не стави ван снаге. <i>This Certificate of Airworthiness is valid unless revoked by Civil Aviation Directorate of the Republic of Serbia.</i> Овој потврди прилаже се важећа потврда о провери пловидбености. <i>A current Airworthiness Review Certificate shall be attached to this Certificate.</i>				

EASA Образац 24- издање 2 / EASA Form 24 - Issue 2

Ова потврда налази се у ваздухоплову за време свих летова

Додатак VI - Потврда о пловидбености – EASA образац 25

ПОТВРДА О ПЛОВИДБЕНОСТИ
CERTIFICATE OF AIRWORTHINESS

Број улошка у Регистру ваздухоплова <i>Aircraft Register, Insert number</i>		 ДИРЕКТОРАТ ЦИВИЛНОГ ВАЗДУХОПЛОВСТВА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ CIVIL AVIATION DIRECTORATE OF THE REPUBLIC OF SERBIA	Примењена правила о пловидбености <i>Airworthiness Code</i>
1. Државна припадност и ознака регистрације <i>Nationality and Registration marks</i>	2. Произвођач, назив, тип и модел ваздухоплова <i>Manufacturer and Manufacturer's designation of aircraft</i>	3. Серијски број ваздухоплова <i>Aircraft serial number</i>	
4. Категорије <i>Categories</i>			
5. Ова потврда о пловидбености издата је према Конвенцији о међународном цивилном ваздухопловству од 7. децембра 1944. године и према члану 5 (2) (ц) Уредбе (ЕЗ) бр. 216/2008, за горе наведени ваздухоплов који се сматра пловидбеним док се одржава и користи сагласно горе наведеним и одговарајућим оперативним ограничењима. <i>This Certificate of Airworthiness is issued pursuant to the Convention on International Civil Aviation dated 7 December 1944 and Regulation (EC) No 216/2008, article 5(2)(c) in respect of the abovementioned aircraft which is considered to be airworthy when maintained and operated in accordance with foregoing and pertinent operating limitations.</i>			
Ограничења/напомене <i>Limitations/Remark:</i>			
Датум издавања: <i>Date of issue:</i>		Потпис: <i>Signature:</i>	
6. Ова потврда о пловидбености важи док је Директорат цивилног ваздухопловства Републике Србије не стави ван снаге. <i>This Certificate of Airworthiness is valid unless revoked by Civil Aviation Directorate of the Republic of Serbia.</i> Овој потврди прилаже се важећа потврда о провери пловидбености. <i>A current Airworthiness Review Certificate shall be attached to this Certificate</i>			

EASA Образац 25- издање 2 / EASA Form 25 - Issue 2

Ова потврда налази се у ваздухоплову за време свих летова

Додатак VII – Потврда о буци – EASA образац 45

 ДИРЕКТОРАТ ЦИВИЛНОГ ВАЗДУХОПЛОВСТВА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ CIVIL AVIATION DIRECTORATE OF THE REPUBLIC OF SERBIA				
ПОТВРДА О БУЦИ <i>NOISE CERTIFICATE</i>			Документ број: <i>Document No.:</i>	
Ознаке регистрације ваздухоплова: <i>Registration marks :</i>		Произвођач, назив, тип и модел ваздухоплова <i>Manufacturer and Manufacturer's Designation of Aircraft:</i>		Серијски број ваздухоплова: <i>Aircraft No.:</i>
Мотор: <i>Engine:</i>			Елиса: <i>Propeller:(*)</i>	
Максимална маса на полетању: <i>Maximum Take-Off Mass (kg)</i>		Максимална маса на слетању: <i>Maximum Landing Mass (kg) (*)</i>		Стандард за буку: <i>Noise Certification Standard</i>
Додатне измене спроведене ради усклађивања са одговарајућим стандардом за буку: <i>Additional modifications incorporated for the purpose of compliance with the applicable noise certification standards:</i>				
Ниво буке пуна снага бочно: <i>Lateral/Full-Power Noise Level: (*)</i>	Ниво буке у прилазу: <i>Approach Noise Level: (*)</i>	Ниво буке прелет у пењању: <i>Flyover Noise Level: (*)</i>	Ниво буке хоризонтални прелет: <i>Overflight Noise Level: (*)</i>	Ниво буке на полетању: <i>Take-Off Noise Level: (*)</i>
Напомене: <i>Remarks</i>				
<p>Ова потврда издата је према Анексу 16, Свесци I Конвенције о међународном цивилном ваздухопловству од 7. децембра 1944. године и према члану 6. Уредбе (ЕЗ) бр. 216/2008 и њоме се потврђује да је горе наведени ваздухоплов усклађен са стандардом за буку све док се одржава и користи сагласно одговарајућим захтевима и оперативним ограничењима.</p> <p><i>This Noise Certificate is issued pursuant to Annex 16, Volume I to the Convention on International Civil Aviation dated 7 December, 1944 and Regulation (EC) No 216/2008, article 6 in respect of the abovementioned aircraft which is considered to comply with the indicated noise standard when maintained and operated in accordance with the relevant requirements and operating limitations.</i></p>				
Датум издавања <i>Date of issue:</i>			Потпис <i>Signature:</i>	

EASA образац 45 / EASA Form 45

(*) Ове рубрике могу да се изоставе зависно од тога који се стандард за буку користи.

Додатак VIII – Изјава о усклађености ваздухоплова - EASA Образац 52

ИЗЈАВА О УСКЛАЂЕНОСТИ ВАЗДУХОПЛОВА AIRCRAFT STATEMENT OF CONFORMITY		
1. Држава производње <i>State of manufacture</i>	2. ДИРЕКТОРАТ ЦИВИЛНОГ ВАЗДУХОПЛОВСТВА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ <i>CIVIL AVIATION DIRECTORATE OF THE REPUBLIC OF SERBIA</i>	3. Број изјаве <i>Statement Ref. No</i>
4. Организација <i>Organisation</i>		
5. Тип ваздухоплова <i>Aircraft Type</i>	6. Број потврде о типу: <i>Type-certificate Refs</i>	
7. Ознака регистрације или друга ознака ваздухоплова <i>Aircraft Registration or Mark</i>	8. Идентификациони број произвођача: <i>Manufacturers Identification No</i>	
9. Подаци о мотору/елиси (***) <i>Engine/Propeller Details</i>		
10. Промене и/или сервисни билтени (***) <i>Modifications and/or Service Bulletins</i>		
11. Налози за пловидбеност <i>Airworthiness Directives</i>		
12. Концесије <i>Concessions</i>		
13. Изузеци, одрицања, одступања (***) <i>Exemptions, Waivers or Derogations</i>		
14. Напомене <i>Remarks</i>		
15. Потврда о пловидбености <i>Certificate of Airworthiness</i>		
16. Допунски захтеви <i>Additional Requirements</i>		
17. Изјава о усклађености Овим се потврђује да је ваздухоплов у потпуности усклађен са одобреним пројектним подацима и подацима из рубрика 9, 10, 11, 12 и 13. Ваздухоплов је спреман да се безбедно користи. Ваздухоплов је задовољно проверу у лету. <i>Statement of Conformity</i> <i>It is hereby certified that this aircraft confirms fully to the type-certificated design and to the items above in boxes 9,10,11,12 and 13.</i> <i>The aircraft is in condition of safe operation.</i> <i>The aircraft has been satisfactorily tested in flight.</i>		
18. Потпис <i>Signed</i>	19. Име <i>Name</i>	20. Датум (дан/месец/година): <i>Date (d/m/y)</i>
21. Референтни број дозволе за обављање делатности организације за производњу: <i>Production Organisation Approval Reference:</i>		

EASA Образац 52 – издање 2 / EASA Form 52 - Issue 2 (***) Обрисати по потреби

Упутство за коришћење изјаве о усклађености ваздухоплова, EASA образац 52

1. НАМЕНА И ОБЛАСТ ПРИМЕНЕ

1.1. Коришћење изјаве о усклађености ваздухоплова коју издаје произвођач на основу Дела 21 Секција А, Одељак Ф описано је у тачки 21А.130, заједно са одговарајућем прихватљивим начинима усаглашавања.

1.2. Сврха изјаве о усклађености ваздухоплова (*EASA* образац 52) издате на основу Дела 21, Секција А, Одељак Г, јесте да омогући имаоцу одговарајуће дозволе за обављање делатности организације за производњу да искористи право да прибави индивидуалну потврду о пловидбености од надлежног органа државе чланице регистрације.

2. ОПШТЕ

2.1. Изјава о усклађености мора да одговара приложеном обрасцу, укључујући бројеве рубрика и њихов распоред. Величина рубрике може да се мења да би одговарала потребама индивидуалне примене, али не у обиму који би изјаву учинио непрепознатљивом. Ако о томе постоји недоумица, неопходно је да се консултује надлежни орган.

2.2. Изјава о усклађености може унапред да се одштампа или изради на рачунару, али у оба случаја штампа линија и знакова мора да буде јасна и читљива и усклађена са обликом који је одређен. Унапред одштампани текст допуштен је ако је усклађен с приложеним обрасцем, али није допуштена ниједна друга изјава о сертификацији.

2.3. Образац се попуњава писаћом машином/рачунаром или ручно, великим штампаним словима, ради лаке читљивости. Прихватљиви су енглески језик и, ако је то потребно, један или више службених језика државе чланице која издаје изјаву.

2.4. Одобрена организација за производњу чува копију изјаве и њене прилоге на које упућује.

3. ИЗДАВАОЧЕВО ПОПУЊАВАЊЕ ИЗЈАВЕ О УСКЛАЂЕНОСТИ

3.1. Документ је важећи ако је свака рубрика попуњена.

3.2. Произвођач не сме да надлежном органу државе чланице регистрације изда изјаву о усклађености ако пројекат ваздухоплова и уграђени производи нису одобрени.

3.3. Код података који се уписују у рубрике 9, 10, 11, 12, 13 и 14 допуштено је позивање на посебно одређене документе које архивира организација за производњу, ако с надлежним органом није друкчије договорено.

3.4. Није сврха изјаве о усклађености да обухвати оне елементе опреме који морају да се уграде да би се испунили важећи оперативни прописи. Ипак, неки од ових појединих елемената могу да се наведу у рубрици 10 или у одобреном пројекту типа. Оператери се стога упозоравају на њихову

одговорност да сами – за њихову сопствену делатност – обезбеде усклађеност са одговарајућим оперативним прописима.

Рубрика 1 Наводи се име државе производње.

Рубрика 2 Надлежни орган под чијом надлежношћу се издаје изјава о усклађености.

Рубрика 3 У ову рубрику претходно се штампа јединствени број, ради контроле и праћења изјаве. Ипак, ако је документ израђен на рачунару, јединствени број не мора претходно бити одштампан, ако је рачунар програмиран да одреди и одштампа јединствени број.

Рубрика 4 Уносе се пун назив и адреса организације која је издала изјаву. Ова рубрика може да буде претходно одштампана. Логотип итд. допуштен је ако има довољно простора у рубрици.

Рубрика 5 Уноси се тип ваздухоплова онако како је уписан у потврди о типу и у припадајућем листу података.

Рубрика 6 Подаци о референтном броју и издавању потврде о типу за предметни ваздухоплов.

Рубрика 7 Ако је ваздухоплов регистрован, његова ознака је ознака регистрације. Ако ваздухоплов није регистрован, онда се уписује ознака коју је прихватио надлежни орган државе чланице и, по потреби, надлежни орган треће државе.

Рубрика 8 Идентификациони број који је доделио произвођач, за контролу, праћење и подршку у вази са производом. Он се понекад назива произвођачев серијски број или пројектантов број.

Рубрика 9 Тип мотора и елисе, у целини онако како су наведени у одговарајућој потврди о типу и припадајућем листу података. Овде се приказују произвођачев идентификациони број и локација (место).

Рубрика 10. Одобрене промене пројекта ваздухоплова.

Рубрика 11 Листа важећих налога за пловидбеност (или еквивалентни документи) и изјава о усклађености, са описом методе за испуњавање захтева за поједини ваздухоплов, укључујући производе и уграђене делове, уређаје и опрему. Наводе се и будући рокови потребни за усклађивање.

Рубрика 12 Одобрена ненамерна одступања од одобреног пројекта типа, која се понекад називају концесија, одступање или неусклађеност.

Рубрика 13 Искључиво се уносе договорени изузеци, одрицања или одступања.

Рубрика 14 Напомене. Свака изјава, податак, посебан податак или ограничење који могу да утичу на пловидбеност ваздухоплова. Ако таква обавештења или подаци не постоје унети „Нема”.

Рубрика 15 За захтевану потврду о пловидбености, уноси се „потврда о пловидбености” или „ограничена потврда о пловидбености” .

Рубрика 16 У овој рубрици бележе се додатни захтеви, као на пример, они захтеви које је пријавила држава увозник.

Рубрика 17 Важење изјаве о усклађености зависи од тога да ли су попуњене све рубрике у обрасцу. Ималац дозволе за обављање делатности организације за производњу чува у архиви копију извештаја о провери у лету, са свим забележеним недостацима и детаљима о поправкама. Одговарајуће сертификационо особље и члан посаде, рецимо, пилот који је извео лет или инжењер за испитивања у лету морају да извештај потпишу као задовољавајући. Провера у лету спроводи се сходно систему контроле квалитета, као што је то предвиђено у тачки 21А.139, посебно у тачки 21А.139(б)(1)(vi), како би се гарантовало да ваздухоплов одговара важећим пројектним подацима и да је спреман да се безбедно користи.

Ималац дозволе за обављање делатности организације за производњу мора да има у архиви листу елемената који су обезбеђени (или стављени на располагање), да би се испунили услови за безбедност операција према овој изјави.

Рубрика 18. Изјаву о усклађености мора да потпише лице које је на то овластио ималац дозволе за обављање делатности организације за производњу, према тачки 21А.145(д). За потпис не сме да се користи жиг.

Рубрика 19 Име потписника изјаве читљиво се откуцава или штампа.

Рубрика 20 Уноси се датум када је потписана изјава о усклађености.

Рубрика 21 Уноси се референтни број дозволе за обављање делатности коју је издао надлежни орган.

Додатак IX - Уверење о спремности за употребу ваздухоплова – EASA
образац 53

УВЕРЕЊЕ О СПРЕМНОСТИ ЗА УПОТРЕБУ ВАЗДУХОПЛОВА
CERTIFICATE OF RELEASE TO SERVICE

[НАЗИВ ОДОБрене ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЗА ПРОИЗВОДЊУ]
[APPROVED PRODUCTION ORGANISATION NAME]

Број дозволе за обављање делатности организације за производњу:
Production organisation approval reference:

Уверење о спремности за употребу ваздухоплова сагласно је тачки 21А.163(д).
Certificate of release to service in accordance with point 21A.163(d).

Ваздухоплов:.....Тип: Број конструктора/регистрација:

Aircraft:

Type:

Constructor No/Registration:

одржаван је као што је наведено у радном налогу број:

has been maintained as specified in Work Order:

Кратак опис извршених радова:
Brief description of work performed:

Потврђује се да су горе наведени радови извршени према тачки 21А.163(д) и да се у односу
њих ваздухоплов сматра спремним за употребу и да је спреман да се безбедно користи.
*Certifies that the work specified was carried out in accordance with point 21A.163(d) and in respect to that work
the aircraft is considered ready for release to service and therefore is in a condition for safe operation.*

Овлашћено лице:
Certifying Staff (name)

Потпис
(Signature):

Место
Location:

Датум: (дан, месец, година).
Date: (day, month, year).

УВЕРЕЊЕ О СПРЕМНОСТИ ЗА УПОТРЕБУ ВАЗДУХОПЛОВА
– EASA ОБРАЗАЦ 53

УПУТСТВО ЗА ПОПУЊАВАЊЕ

У рубрику „КРАТАК ОПИС ИЗВРШЕНИХ РАДОВА” у *EASA* обрасцу 53 уносе се одобрени подаци који се користе да би се извели радови.

У рубрику „МЕСТО” у *EASA* обрасцу 53 уноси се назив места где се врши одржавање, а не место где се налазе објекти организације (ако се разликују).

Додатак X - Дозвола за обављање делатности организације за производњу из
Одељка Г Анекса (Део 21) – EASA образац 55

ДИРЕКТОРАТ ЦИВИЛНОГ ВАЗДУХОПЛОВСТВА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
CIVIL AVIATION DIRECTORATE OF THE REPUBLIC OF SERBIA

ДОЗВОЛА

за обављање делатности организације за производњу

Production Organisation Approval Certificate

БРОЈ: **RS.21G.XXX**
REFERENCE:

Према Уредби Европског парламента и Савета (ЕЗ) бр. 216/2008 и Уредби Комисије (ЕЗ) бр. 1702/2003 које су сада на снази под доле наведеним условима, Директорат цивилног ваздухопловства Републике Србије овим потврђује да је:

Pursuant to Regulation (EC) No 216/2008 of the European Parliament and of the Council and to Commission Regulation (EC) No 1702/2003 for the time being in force and subject to the conditions specified below, The Civil Aviation Directorate of the Republic of Serbia hereby certifies:

[НАЗИВ И АДРЕСА ОРГАНИЗАЦИЈЕ]

[Company Name And Address]

као организација за производњу према Секцији А, Одељак Г Анекса (Дела 21) Уредбе (ЕЗ) бр. 1702/2003 одобрена као организацију за производњу производа, делова и уређаја наведених у приложеној листи одобрења, као и за издавање повезаних сертификата коришћењем горњих референци.

as a production organisation in compliance with the Annex (Part 21), Section A, Subpart G of Regulation (EC) No 1702/2003, approved to produce products, parts and appliances listed in the attached approval schedule and issue related certificates using the above references.

УСЛОВИ:

CONDITIONS:

1. Ова дозвола ограничена је приложеним условима из дозволе, и

This approval is limited to that specified in the enclosed Terms of Approval, and

2. Ова дозвола мора да буде усклађена са поступцима наведеним у приручнику организације за производњу, и

This approval requires compliance with the procedures specified in the Production Organisation Exposition, and

3. Дозвола важи док одобрена организација за производњу испуњава услове из Анекса (Део 21) Уредбе (ЕЗ) 1702/2003.

This approval is valid whilst the approved production organisation remains in compliance with Annex (Part 21) of Regulation (EC) No 1702/2003.

4. Ако су горе наведени услови испуњени, ова дозвола важи неодређено време, изузев ако се ималац дозволе одрекне од дозволе или ако она буде замењена, суспендована или стављена ван снаге.

Subject to compliance with the foregoing conditions, this approval shall remain for unlimited duration unless the approval has previously been surrendered, superseded, suspend or revoked.

Датум првобитног издавања: _____

Date of original issue:

Датум ове измене: _____

Date of this revision:

Измена број: _____

Revision No.:

Потпис: _____

Signed

за Директорат цивилног ваздухопловства Републике Србије:

For the Civil Aviation Directorate of the Republic of Serbia:

<p>РЕПУБЛИКА СРБИЈА ДИРЕКТОРАТ ЦИВИЛНОГ ВАЗДУХОПЛОВСТВА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ</p>	<p>УСЛОВИ ИЗ ДОЗВОЛЕ <i>Terms of Approval</i></p>	<p>Број RS.21G.XXX</p>
<p>Овај документ је део дозволе за обављање делатности организације за производњу број: RS.21G.XXX издате: <i>This document is part of Production Organisation Approval Number RS.21G.XXX issued to:</i> Назив организације: <i>Company name:</i></p>		
<p>Секција 1. ОБИМ РАДОВА: <i>Section 1. SCOPE OF WORK:</i></p>		
<p>ПРОИЗВОДЊА: <i>PRODUCTION OF</i></p>	<p>ПРОИЗВОДИ / КАТЕГОРИЈЕ: <i>PRODUCTS/CATEGORIES</i></p>	
<p>За детаљнији преглед и ограничења погледати приручник организације за производњу, Секција xxx <i>For details and limitations refer to the Production Organisation Exposition, Section xxx</i></p>		
<p>Секција 2. МЕСТО: <i>Section 2. LOCATIONS:</i></p>		
<p>Секција 3. ПРАВА: <i>Section 3. PRIVILEGES:</i></p>		
<p>Организација за производњу овлашћена је да ради у оквиру услова из дозволе, поступака из приручника организације за производњу и правима датим у тачки 21А.163. Важе следећи услови: <i>The Production Organisation is entitled to exercise, within its Terms of Approval and in accordance with the procedures of its Production Organisation Exposition, the privileges set forth in 21A.163. Subject to the following:</i> [задржати само одговарајући текст]: <i>[keep only applicable text]</i></p>		
<p>Пре одобрења пројекта производа, EASA образац 1 може да се изда само у сврху усклађености. <i>Prior to approval of the design of the product an EASA Form 1 may be issued only for conformity purposes.</i></p>		
<p>Изјава о усклађености не може да се изда за ваздухоплов који није одобрен. <i>A Statement of Conformity may not be issued for a non-approved aircraft.</i></p>		
<p>Одржавање се обавља док се захтева усклађеност са прописима о одржавању, према приручнику организације за производњу, Секција xxx <i>Maintenance may be performed, until compliance with maintenance regulations is required, in accordance with the Production Organisation Exposition Section xxx</i></p>		
<p>Дозволе за лет могу да се издају према приручнику организације за производњу, Секција ууу <i>Permits to fly may be issued accordance with the Production Organisation Exposition Section ууу</i></p>		
<p>Датум првобитног издавања: <i>Date of original issue:</i> Датум ове измене: <i>Date of this revision:</i></p>	<p>Потпис: <i>Signed:</i></p>	
<p>Измена број: <i>Revision No.:</i></p>	<p>за Директорат цивилног ваздухопловства Републике Србије <i>For the Civil Aviation Directorate of the Republic of Serbia</i></p>	

Додатак XI - Писмо о сагласности – EASA образац 65 из Одељка Ф Анекса
(Део 21)

Република Србија
Директорат цивилног ваздухопловства Републике Србије
Civil Aviation Directorate of the Republic of Serbia

ПИСМО О САГЛАСНОСТИ ЗА ПРОИЗВОДЊУ БЕЗ ДОЗВОЛЕ ЗА
ОБАВЉАЊЕ ДЕЛАТНОСТИ ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЗА ПРОИЗВОДЊУ
*LETTER OF AGREEMENT FOR PRODUCTION WITHOUT PRODUCTION
ORGANISATION APPROVAL*

[НАЗИВ ПОДНОСИОЦА ЗАХТЕВА]

[NAME OF THE APPLICANT]

[ПОСЛОВНО ИМЕ (ако се разликује)]

[TRADE NAME (if different)]

[ПУНА АДРЕСА ПОДНОСИОЦА ЗАХТЕВА]

[FULL ADDRESS OF THE APPLICANT]

ДАТУМ / Date (Day, Month, Year)

БРОЈ: RS. 21F.XXX

REFERENCE:

Поштовани,

Dear Sirs,

Ваш систем контроле производње проверен је и оцењено је да је усклађен са Секцијом А, Одељак Ф Анекса (Део 21) Уредбе (ЕЗ) бр. 1702/2003.

Your production inspection system has been evaluated and found to be in compliance with Section A, Subpart F of the Annex (Part 21) of Regulation (EC) 1702/2003.

Сходно томе, сагласни смо да се, према доле наведеним условима, усклађеност доле наведених производа, делова и уређаја показује на основу Секције А, Одељак Ф Анекса (Део 21) Уредбе (ЕЗ) бр. 1702/2003.

Therefore, subject to the conditions specified below, we agree that showing of conformity of products, parts and appliances mentioned below may be done under Section A, Subpart F of the Annex (Part 21) of Regulation (EC) 1702/2003.

Број

No of Units

Каталожки број

P/N

Серијски број

S/N

ВАЗДУХОПЛОВ/AIRCRAFT

ДЕЛОВИ/PARTS

На ову сагласност примењују се следећи услови:

The following conditions are applicable to this agreement:

1. Важи док [назив организације] остане усклађена са Секцијом А, Одељак Ф Анекса (Део 21) Уредбе (ЕЗ) бр. 1702/2003.

It is valid whilst [Company name] remains in compliance with with Section A, Subpart F of the Annex (Part 21) of Regulation (EC) 1702/2003.

2. Захтева се усклађеност са поступцима наведеним у приручнику [назив организације], реф/датум издања _____

This Letter of Agreement requires compliance with the procedures specified in the Production Manual Ref./ Issue date

3. Важење престаје _____

This Letter of Agreement terminates on

4. Изјаву о усклађености коју је издала [назив организације], на основу тачке 21А.130 наведене уредбе оверава орган који је издао ово писмо о сагласности према поступку _____ из горе наведеног приручника.

The Statement of conformity issued by [Company name] under the provisions of point 21A.130 abovementioned Regulation shall be validated by the issuing authority of this letter of agreement in accordance with the procedure _____ of the above referenced manual.

5. [назив организације] мора одмах да обавести орган који је издао ово писмо о сагласности о свакој промени свог система контроле производње која може да утиче на инспекцију, усклађеност или пловидбеност производа и делова наведених у овом писму.

[Company name] shall notify issuing authority of this letter of agreement immediately of any changes to the production inspection system that may affect the inspection, conformity or airworthiness of the products and parts listed in this letter.

За Директорат цивилног ваздухопловства Републике Србије:

For the Civil Aviation Directorate of the Republic of Serbia:

Датум и потпис/Date and Signature